அமரகோசம்

(ஆறாம் தொகுதி)

தஞ்சாவூர் மகாராஜா சரபோஜியின்

...வதி மகால் நூலகம்,

தஞ்சாவூர்.

S.18428

தஞ்சாவூர் சரசுவதி மகால் வெளியீட்டு எண். 556

ஸ்ரீ:

॥ अमरकोशम् ॥

அமரகோசம்

ஆறாம் தொகுதி

(மூன்றாம் காண்டத்தில் – இரண்டாம் பகுதி)

பதிப்பாசிரியர்:

என். ஸ்ரீநிவாசன்,

சம்ஸ்க்ருத பண்டிதர் (ஓய்வு)
சரசுவதி மகால் நூலகம்
தஞ்சாவூர்.

தஞ்சாவூர் மகாராஜா சரபோஜியின்

சரசுவதி மகால் நூலகம்

மற்றும்

ஆய்வு மையம்

தஞ்சாவூர்

2014

விலை : ரூ. 190-00

நூற்பதிப்பு விளக்கக் குறிப்பு

நூற்பெயர்	:	அமரகோசம்-ஆறாம் தொகுதி
பதிப்பாசிரியர்	:	என். ஸ்ரீநிவாசன்,
வெளியிடுபவர்	:	இயக்குநர், சரசுவதி மகால் நூலகம், தஞ்சாவூர்.
வெளியீட்டு எண்.	:	556
மொழி	:	சம்ஸ்க்ருதம் & தமிழ்
பதிப்பு	:	முதற் பதிப்பு
வெளியீட்டு நாள்	:	2014
தாள்	:	TNPL 18.6 கி. கி
நூல் அளவு	:	21 x 14 செ. மீ.
பக்கங்கள்	:	168
படிகள்	:	500
எழுத்து	:	16 & 12 புள்ளி
அச்சிட்டோர்	:	ஒளி அச்சுக்கோப்பு மற்றும் ஒளி அச்சு, சரசுவதி மகால் நூலகம்.
புத்தகக்கட்டு	:	லேமினேசன் அட்டை
பொருள்	:	நிகண்டு
விலை	:	ரூ. 190-00

வெளியீட்டாளர் முகவுரை

தஞ்சையில் அமைந்து தரணி முழுமைக்கும் அறிவுச் செல்வமாகப் பயன்பட்டுக்கொண்டிருக்கும் அரும்பெரும் நிறுவனம் சரசுவதி மகால் நூலகமாகும். சுவடிக் கருவூல மாகவும், பன்மொழி நூற்களஞ்சிய மாகவும், பன்மொழி ஆய்வு மையமாகவும் திகழும் சரசுவதி மகால் நூலகம் ஆற்றிவரும் தொண்டு அளப்பரியது. அதன்கண் அமைந்துள்ள அரிய சுவடிகளை நூல்களாக சிறப்பான முறையில் பதிப்பித்து வெளியிட்டு வருகின்றது. அவ்வரிசையில் அமரகோசம்–ஆறாம் தொகுதி என்னும் இந்நூல் தற்பொழுது வெளியிடப் படுகிறது.

இந்நூல் ஜைன மதத்தைச்சார்ந்த அமரசிம்மன் என்பவரால் எழுதப்பட்டது. இது மூன்று காண்டங்கள் கொண்டதாகும். இதுவரை இரண்டுகாண்டங்கள் முழுமையாகவும், மூன்றாவது காண்டத்தில் ஒரு பகுதியும் வெளிவந்துள்ளது. அதன் தொடர்ச்சியாக ஆறாம் தொகுதி தற்பொழுது வெளிவருகிறது.

சமஸ்க்ருதத்தில் மூலச் சொல்லுடன் வேற்றுமையுருபு, விசேஷணம் போன்ற சிறப்புக்களை இணைக்கும்போது அந்தச் சொல் பல்வேறு பொருளைத் தருகிறது. உதாரணமாக வடமொழிச் சொல்லில் போஜனம் எனில் 'சாப்பாடு'. இந்தச் சாப்பாடு நன்றாகவும், சுவையாகவும் இருப்பின் 'சு' என்ற எழுத்தை போஜனம் என்ற சொல்லுக்கு முன் சேர்த்தால் 'சுபோஜனம்' என்ற சொல்லுண்டாகும். இத்தகைய அவ்யயச் சொற்களின் தொகுதி வடமொழி விளக்கத்துடன், தமிழ்மொழிப் பொருளுடன் இதில் விளக்கப்பட்டுள்ளது.

இந்நூலை சிறப்பாக பதிப்பித்த இந்நூலக முன்னாள் சமஸ்க்ருதப் பண்டிதர் திரு. என். ஸ்ரீநிவாசன் அவர்களுக்கு என் பாராட்டுக்கள்

இந்நூல் வெளிவரத் தேவையான நிதியுதவி நல்கிய அரசுக்கு என் மனமார்ந்த நன்றியைத் தெரிவித்துக் கொள்கிறேன்.

இந்நூல் நன்கு வெளிவர ஆவன செய்துள்ள சரசுவதி மகால் நூலக நிருவாக அலுவலர்(பொ.) திரு. ம. சங்கரநாராயணன், B.A., அவர்களுக்கும், நூலகர் முனைவர் எஸ்.சுதர்ஷன், M.A.,B.Lit.,M.L.I.S.Ph.D., அவர்களுக்கும் மற்றும் நூலகப்பணியாளர்களுக்கும் எனது பாராட்டுதல் களைத் தெரிவித்துக் கொள்கிறேன்.

சம்ஸ்க்ருத ஆர்வலர்களுக்கும், மாணவர் களுக்கும், ஆய்வாளர்களுக்கும் இந்நூல் மிகவும் பயனுள்ளதாக இருக்கும் என்பது திண்ணம்.

தஞ்சாவூர்
14-09-2014

டாக்டர் என். சுப்பையன், இ.ஆ.ப.,
மாவட்ட ஆட்சித்தலைவர் மற்றும் இயக்குநர்,
சரசுவதி மகால் நூலகம்.

முகவுரை

வடமொழி நிகண்டு இலக்கியங்களில் அமரகோசத்திற்கு தனி இடமுண்டு. இதன் நூலாசிரியர் அமரசிம்மன் என்ற ஜைன மதத்தைச் சேர்ந்தவர். இவரது காலம் குறித்து ஏதும் அறிய முடியவில்லை.

இந்த அமரகோசம் மூன்று காண்டங்களைக் கொண்டது. இதில், இதுவரை இரண்டு காண்டங்கள் முழுமையாக வெளிவந்து, அதன் தொடர்ச்சியாக மூன்றாம் காண்டத்தில் மூன்றாம் வர்க்கத்தில் ஒரு பகுதி மட்டும் வெளிவந்துள்ளது. இதன் தொடர்ச்சியாக இந்த ஆறாம் தொகுதி தற்போது வெளிவருகிறது.

பொதுவாக, ஒரு பொருளைச் சுட்டும் பல சொற்கள் என்றும், பல பொருட்களைச் சுட்டும் ஒரு சொல் என்றும் சொற்களை இரண்டு வகைப்படுத்தியுள்ளனர் இலக்கண ஆசிரியர்கள். இதில், இந்த மூன்றாம் காண்டத்தில் ஒரு சொல் பல பொருளைச் சுட்டும் சொற்களைத் தொகுத்துச் சொல்லும் 'நானார்த்த வர்கம்' என்ற வர்க்கம் என்பது பெரிய வர்கமாகும். இதில் சொற்களின் இறுதி எழுத்தையே வரிசையாகக் கொண்டு சொற்கள் தொகுக்கப்பட்டுள்ளன.

நாநார்த்த வர்க்கத்தின் ण (ண) எழுத்து வரையுள்ள சொற்கள் ஐந்தாம் தொகுதியில் தமிழாக்கத்துடன் வெளிவந்துள்ளது. தற்போது அதற்கு மேல் வரும் சொற்களுடன், அடுத்த வர்க்கமான அவ்யய வர்கம் வரை இந்த ஆறாம் தொகுதியில் வெளிவருகிறது.

அவ்யய வர்கம் : எந்த மொழியாக இருந்தாலும் அதிலுள்ள சொற்களில் மூலச்சொல் என்று உண்டு. அச்சொல் பெயர்ச்சொல், வினைச்சொல் என்றெல்லாம் வகைப்படுத்தப்படுகிறது. இதில், அந்த மூலச் சொல்லுடன் வேற்றுமையுருபு, விசேஷணம் போன்ற சிறப்புக்களை இணைக்கும்போது அந்தச் சொல் பல்வேறு பொருளைத் தருகிறது. உதாரணமாக வடமொழிச் சொல்லில் போஜனம் எனில் 'சாப்பாடு'. இந்தச் சாப்பாடு நன்றாகவும், சுவையாகவும் இருப்பின் 'சு' என்ற எழுத்தை போஜனம் என்ற சொல்லுக்கு முன் சேர்த்தால் 'சுபோஜனம்' என்ற சொல்லுண்டாகும். இதுவே 'சிறந்த சாப்பாடு' என்று பொருள் தந்து நிற்கிறது. இந்த சாப்பாடு சுவையற்றதாகவோ, உண்ணத் தகுதியற்றிருந்தால் கு' என்ற எழுத்தைப் பயன்படுத்தினால் 'குபோஜனம்' என்றாகி நிந்தனைப் பொருளைத் தருகிறது.

அமரகோசத்தில் பெயர்ச்சொற்களை மட்டும் தொகுத்துக் கூறியுள்ளார். இச்சொற்களுடன் லிங்கம், விபக்தி, வசனம், காலம் முதலியவற்றால் வேறுபாடு அடைகிறது. மாறுபாடு உடைய சொற்கள் अव्ययங்கள் என்று சொல்லலாம். निपातः, उपसर्गः என்பவை அவ்யயங்கள் (अव्यय) மாறாதவை. இந்த அவ்யயம் என்ற சொல் ஆங்கில இலக்கணத்தில் **Indeclinables** என்றும், **Prepositions, Adverbs, Conjunctions** என்றும் கூறுவர்.

இத்தகைய அவ்யயச் சொற்களின் தொகுதி வடமொழி விளக்கத்துடன், தமிழ்மொழிப் பொருளுடன் இதில் விளக்கப்பட்டுள்ளது. இது இலக்கணத் தொடர்புடையதாதலால், இவற்றை மேலும் அறிய தக்கவர்களிடம் கேட்டு விளக்கம் பெறலாம்.

இனி, அடுத்து வரும் 7 ஆம் தொகுதியுடன் அமரகோசம் நிறைவு பெறுகிறது. 5,6,7 ஆம் தொகுதி களுக்கான (மூன்றாம் காண்டத்திற்கான) சொற்களின் அகர வரிசைப் பட்டியலும், அமரகோசத்தின் மூலச் சுலோகங்களும் 7 ஆம் தொகுதியில் வெளிவரும்.

இந்நூலைப் பதிப்பிக்க ஆணை வழங்கிய மாவட்ட ஆட்சித் தலைவர் மற்றும் சரசுவதி மகால் நூலக இயக்குநர் டாக்டர். ந. சுப்பையன், இ.ஆ.ப., அவர்களுக்கும், நூற்பணியினைச் செவ்வனே நிறைவேற்றிடத் துணைபுரிந்த நிருவாக அலுவலர் திரு. ம. சங்கரநாராயணன் B.A., அவர்களுக்கும், நூலகர் முனைவர் எஸ். சுதர்ஷன், M.A.,B.Lit.,M.L.I.S.Ph.D., அவர்களுக்கும், என்னுடைய நெஞ்சார்ந்த நன்றிகளைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறேன். இந்நூலினைச் சிறப்பாக அச்சிட்டுத்தந்த நூலகக் கணினிப் பிரிவினருக்கும், நூற்கட்டுப் பிரிவினருக்கும் என் நன்றியைத் தெரிவித்துக்கொள்கிறேன்.

தஞ்சாவூர்
12-09-2014

என். ஸ்ரீநிவாசன்,
சம்ஸ்க்ருத பண்டிதர் (ஓய்வு)
சரசுவதி மகால் நூலகம்
தஞ்சாவூர்.

வேண்டுகோள்

கருணையுள்ளங்கொண்ட நம் முன்னோர்கள் அரிய பெரிய இலக்கியங்களையும், பிறவற்றையும் பனை ஓலைகளில் எழுதிச் சுவடிகளாக நமக்குத் தந்தனர். அவை பல்வேறு இடங்களில் முடங்கி உள்ளன. சுவடிகள் பழுதடைவதற்குமுன் சரசுவதி மகாலுக்கு அன்பளிப்பாகக் கொடுத்துதவினால், அவை மக்களுக்குப் பயன்படும்.

மகாலுக்குக் கொடுப்பதன் மூலம், சுவடி தந்தவர்களும், சுவடி எழுதியோரும் அழியாப்புகழை, பெருமைசால் சரசுவதி மகால் உள்ளளவும் பெறுவர். அவை பதிப்பாகி வருமாயின் சுவடி தந்தார் பெயர் இடம்பெறுவதோடு, அப்பதிப்பில் ஐந்து பிரதிகளும் பெறுவர்.

எனவே, நாம் பெற்ற பேறு பெறுக இவ்வையகம் என்ற எண்ணமுடைய நற்பண்பாளர்கள் தம்மிடமுள்ள சுவடிகளைச் சரசுவதி மகாலுக்குத் தந்துதவ வேண்டுகிறேன்.

தஞ்சாவூர்

மாவட்ட ஆட்சித்தலைவர்
மற்றும் இயக்குநர்
சரசுவதி மகால் நூலகம்.

॥ अमरकोशः ॥

மூன்றாவது காண்டம்

॥ 3. नानार्थवर्गः ॥

3. ஒருசொல் பலபொருள் வர்கம்

(சென்ற தொகுதியின் தொடர்ச்சி)

अथ तान्तवर्गः

த வில் முடியும் சொற்கள்

देवसूर्यौ विवस्वन्तौ ....

1. विवस्वान् (पुं)

1. விவஸ்வான் (பு-த்) 1. தேவதை
2. சூர்யன்

......................सरस्वन्तौ नदार्णवौ ॥ 1258

1. सरस्वान् (पुं)

1. ஸரஸ்வாந் (பு-த்) 1. மேற்கு நோக்கி ஓடும் ஆறு
2. கடல்

पक्षितार्क्ष्यौ गरुत्मन्तौ ....

1. गरुत्मान् (पुं)

1. கருத்மான் (பு-த்) 1. பறவை (பொது)
2. கருடன் (குறிப்பு)

.... शकुन्तौ भासपक्षिणौ ।

1. शकुन्तः (पुं)

1. சகுந்த: (பு-அ) 1.கள்ளிக் காக்கை - என்பது லிங்கப்பட்டீயம்

2. பறவை

अग्न्युत्पाते धूमकेतू ....

1.. धूमकेतुः (पुं)

1. தூமகேது (பு-உ) 1. ஆகாயத்தில் சூழும் புகை

2. அபசகுனம்

.... जीमूतौ मेघपर्वतौ ॥ 1259

1. जीमूतः (पुं)

1. ஜீமூத: (பு-அ) 1. மேகம் 2. மலை

हस्तौ तु पाणिनक्षत्रे ....

1. हस्तः (पुं)

1. ஹஸ்த: (பு-அ) 1. கை

2. ஹஸ்தம் என்ற நக்ஷத்திரம்

.... मरुतौ पवनामरौ ॥

1. मरुत् (पुं)

1. மருத் (பு-த்) 1. காற்று

2. தேவர் கூட்டத்தில் ஒரு கூட்டம்

यन्ता हस्तिपके सूते ....

1. यन्ता (पुं)

1. யந்தா (பு-ர்ரு) 1. யானைப்பாகன்
2. தேரோட்டி

..................भर्ता धातरि पोष्टरि ॥ 1260

1. भर्ता (पुं)

1. பர்த்தா (பு-ர்ரு) 1. பிர்மதேவன்
2. புஷ்டியாக வளர்ப்பவன்

यानपात्रे शिशौ पोतः ....

1. पोतः (पुं)

1. போத: (பு-அ) 1. ஓடம், பரிசல்
2. இளம் பிறவி

.... प्रेतः प्राण्यन्तरे मृते ।

1. प्रेतः (पुं)

ப்ரேத: (பு-அ) 1. மரணமடைந்த ஜீவன்
2. பிணம்

ग्रहभेदे ध्वजे केतुः ....

1. केतुः (पुं)

1. கேது: (பு-அ) 1. கேது என்ற கோள்
2. ரதத்தின் கொடி

.... पार्थिवे तनये सुतः ॥ 1261

1. सुतः (पुं)

1. ஸுத: (பு-அ) 1. அரசன் 2. மகன்

स्थपतिः कारुभेदेऽपि ....

1. स्थपतिः (पुं)

1. ஸ்தபதி: (பு-இ) **1. சிற்பி**
2. பிரஹஸ்பதி என்கிற யாகம் செய்தவர்

......................भूभृद् भूमिधरे नृपे ।

1. भूभृद् (पुं)

1. பூப்ருத் (பு-த்) **1. பூமியைத் தாங்கும் மலை**
2. பூமியை ஆளும் அரசன்

मूर्धाभिषिक्तो भूपेऽपि ....

1. मूर्धाभिषिक्तः (पुं)

1. மூர்த்தாபிஷிக்த: (பு-அ) **1. பட்டாபிஷேகம் செய்து வைக்கப்பட்ட அரசன்**
2. அரசன்

.....................ऋतुः स्त्रीकुसुमेऽपि च ॥ 1262

1. ऋतुः (पुं)

1. ர்ருது: (பு-உ) **1. பெண்களின் ரஜஸ் (மாதவிடாய்)**
2. வஸந்த காலம் முதலிய பருவக்காலம்

विष्णावप्यजिताव्यक्तौ ....

1. अजितः (पुं)

1. அஜித: (பு-அ) **1. விஷ்ணு**
2. வெளிப்படாத பரம்பொருள்
'அபி' என்றதால் வெற்றியடைந்தவன் என்று பெறப்படும். இப்பொருளில் மூன்று லிங்கமும் வரும்.

..................सूतस्त्वष्टरि सारथौ ।

1. सूतः (पुं)

1. ஸூத: (பு-அ) 1. தச்சன்
2. தேரோட்டி

व्यक्तः प्राज्ञेऽपि ....

1. व्यक्तः (पुं)

1. வ்யக்த: (பு-அ) 1. வெளிப்பட்டது
2. பேரறிவாளன்

................दृष्टान्तावुभे शास्त्रनिदर्शने ॥ 1263

1. दृष्टान्तः (पुं, नपुं)

1. த்ருஷ்டாந்த: (பு-அ) 1. முடிவாகச் சொல்கிற
(ந-அ) 2. உவமைப்பொருள்
('உபே' என்ற சொல்லால்
இரண்டு லிங்கங்களில் வரும்)

क्षत्ता स्यात् सारथौ द्वास्थे क्षत्रियायां च शूद्रजे ।

1. क्षत्ता (पुं)

1. க்ஷத்தா (பு-ர்ரு) 1. தேரோட்டி
2. வாயிற்காவலன்
3. க்ஷத்திரிய ஜாதி பெண்ணுக்கும்
வேளாளஜாதி ஆணுக்கும் பிறந்தவன்

वृत्तान्तः स्यात् प्रकरणे प्रकारे कार्त्स्न्यवार्तयोः॥ 1264

1. . वृत्तान्तः (पुं)

1. வ்ருத்தாந்த: (பு-அ) 1. நிகழ்ந்ததின் செய்தி
2. நிகழ்ச்சி நடந்தவிதம்
3. முழுமையான செய்தி
4. நடந்ததை மிகை-மறைவில்லாமல்
சொல்வது (Statement)

आनर्तः समरे नृत्यस्थान नीवृद्विशेषयोः ॥

1. आनर्तः (पुं)

1. ***ஆனர்த:*** *(பு-உ)1. போர்*

2. நாட்டியமாடும் அரங்கு

3. மேலைக்கடலருகில் உள்ள துவாரகை அருகில் இருக்கும் நாடு என்பது லிங்கப்பட்டீயம்

कृतान्तो यमसिद्धान्त दैवाकुशलकर्मसु ॥ 1265

1. कृतान्तः (पुं)

1. ***க்ருதாந்த:*** *(பு-அ)1. யமன்*

2. ஸித்தாந்தம்-முடிவு

3. முற்பிறவியில் செய்த நல்வினை தீவினைகள்

4. தெய்வக் குற்றத்தினால் வீணாகிப்போன முயற்சி

5. பாபச்செயல்கள்

श्लेष्मादि रसरक्तादि महाभूतानि तद्गुणाः ।
इन्द्रियाण्यश्मविकृतिः शब्दयोनिश्च धावतः ॥ 1266

1. धावतः (पुं)

1. ***தாவத:*** *(பு-அ) 1. வாத-பித்த-ச்லேஷ்மங்களான பிராணசேஷ்டைகள்*

2. ரஸ-ரக்த-வஸா-மஜ்ஜை-சுக்லம் முதலிய உடலின் புஷ்டி/ வலிமைத் திறன்கள்

3. நிலம்-நீர்-காற்று-தீ-ஆகாயம் ஆகிய பஞ்ச பூதங்களான உடற்கட்டு (உடல் பஞ்சபூதங்களால் உருவானது என்பது கருத்து)

4. ஒலி-ஸ்பர்ச-ரூப-ரஸ-கந்தங்கள் புலனுக்குரிய பொருட்கள்
5. ஐந்து இந்திரியங்கள்/புலன்கள் (தோல், கண்,காது, நாக்கு, மூக்கு, ஆகியவற்றின் தொழில் தன்மை)

இவை உடலில் உயிர்வாழ்வதற்குத் தேவையான ஆதாரப் பொருட்கள் - **தாதுக்கள்**(ஞானேந்திரம் ஐந்து- கர்மேந்திரம் ஐந்து)

कक्षान्तरेऽपि शुद्धान्तो नृपस्यासर्वगोचरे ।

1. शुद्धान्तः (पुं)

1. சுத்தாந்த: *(பு-அ)* *1.* அரண்மனையின் அந்தப்புரம் ராஜா-ராணி-குழந்தைகள் தவிர, மற்றவர் புகமுடியாத தனிப்பட்ட அரண்மனைப் பகுதி.

அபி என்ற சொல்லால் அங்குள்ள பெண்களும் என்று கொள்ளப்படும்.

कासूसामर्थ्ययोः शक्तिः ....

1. शक्तिः (स्त्री)

1. சக்தி: *(பெ-இ)* *1.* ஒருவகை ஆயுதம்
2. உடற்திறன்; வலிமை
3. அனைத்துப் பொருட்களிலும் நிறைந்துள்ள இயற்கைத் தன்மை என்பது லிங்கபட்டீயம்

.....................मूर्तिः काठिन्यकाययोः ॥ 1267

1. मूर्तिः (स्त्री)

1. மூர்த்தி: *(பெ-இ)* 1. கடினத்தன்மை -தளர்வில்லாத பருப்பொருள்
உடல் என்பதும் கெட்டிக்காரன் என்பதும் லிங்கப்பட்டியும்

विस्ताखल्लयोर्व्रततिः.................

1. व्रततिः (स्त्री)

1. வ்ரததி: *(பெ-இ)* 1. விரிவு - அகன்ற -படர்ந்த
2. விளையும் பயிரான கொடி

.....................वसति रात्रिवेश्मनोः ।

1. वसतिः (स्त्री)

1. வஸதி: *(பெ-இ)* 1. இரவு
2. வீடு - இல்லம்

क्षयार्चयोरपचितिः............

1. अपचितिः (स्त्री)

1. அபசிதி: *(பெ-இ)*1. தேய்மானம்
2. பூஜை

.... सातिर्दानावसानयोः ॥ 1268

1. सातिः (स्त्री)

1. ஸாதி: *(பெ-இ)* 1. தானம், 2. முடிவு

आर्तिः पीडाधनुष्कोट्योः ....

1. आर्तिः (स्त्री)

1. ஆர்த்தி: *(பெ-இ)* 1. நோயினால் ஏற்பட்ட வலி, மயக்கம் முதலியன
2. வில்லின் நுனி

......................जातिः सामान्य जन्मनोः ।

1. जातिः (स्त्री)

1. ஜாதி: (பெ-இ) 1. பொருட்களின் வகைப்பெயர்-
நெல் தான்ய ஜாதி
2. பிறப்பு: மனிதஜாதி-மிருகஜாதி

प्रचारस्यन्दयो रीतिः ....

1. रीतिः (स्त्री)

1. ரீதி: (பெ-இ) 1.போகும் வழி
2. திடமாக நின்றது, தானாக வழுவுதல்
3. வரிசை

....................ईतिर्डिम्ब प्रवासयोः ॥ 1269

1. ईतिः (स्त्री)

1. ஈதி: (பெ-இ) 1. இயற்கையின் சீற்றம் (பஞ்சம், வெள்ளம் போன்றவை)
2. வேறிடம் செல்லுதல்

उदयेऽधिगमे प्राप्तिः ....

1. प्राप्तिः (स्त्री)

1. ப்ராப்தி: (பெ-இ) 1. உண்டாவது
2. ஒன்றை அடைதல்

.....................त्रेता त्वग्नित्रये युगे ।

1. त्रेता (स्त्री)

1. த்ரேதா (பெ-ஆ)1. வேள்வியின் மூன்றுவித அக்னியில் ஒருவகை
2. த்ரேதாயுகம்

वीणाभेदेऽपि महती ....

1. महती (स्त्री)

1. மஹதீ (பெ-ஈ) நாரதரின் வீணை-வீணையில் ஒருவகை

.... भूतिर्भस्मनि संपदि ॥ 1270

1.. भूतिः (स्त्री)

1. பூதி: (பெ-இ) 1. பஸ்மா - விபூதி,
2. செல்வம்.

नदीनगर्योनागानां भोगवती ....

1. भोगवती (स्त्री)

1. போகவதீ (பெ-ஈ) 1. போகவதீ என்ற நதி
2. ஒரு நகரம் - பாதாளத்திலுள்ள நாகலோகம்

..................................अथ सङ्गरे ।

सङ्गे सभायां समितिः ....

1. समितिः (स्त्री)

1. ஸமிதி: (பெ-இ) 1. போர்
2. மக்கள் கூடும் ஸபை
3. மக்கள் கூடுவது

...........................क्षयवासावपि क्षितिः ॥ 1271

1. . क्षितिः (स्त्री)

1. க்ஷிதி: (பெ-இ) 1. அழிவு, 2. பூமி, 3. இருப்பிடம்.

रवेरर्चिश्च शस्त्रं च वह्निज्वाला च हेतयः ।

1. हेतिः (स्त्री)

1. ஹேதி: (ஆ-இ) 1. சூரிய கிரணம்
(பெ-இ) 2. ஆயுதம்
3. அக்னி ஜ்வாலை

जगती जगतीच्छन्दोविशेषेऽपि क्षितावपि ।

1. जगती (स्त्री)

1. ஜகதீ (பெ.ஈ.)1. உலகம் ***2. ஜகதீ என்ற சந்தம்***

3. பூமி

पङ्क्तिश्छन्दोऽपि दशमं ....

1. पङ्क्तिः (स्त्री)

1. பங்க்தி: (பெ.இ)1. ஒருவகை விருத்தம்- அபி என்றதால் ஐந்து பொருட்களோ பத்து பொருட்களோ வரிசையாகச் சேர்ந்தது

.................स्यात् प्रभावेऽपि चायतिः ।

1. आयतिः (स्त्री)

1. ஆயதி: (பெ.இ)1. ப்ரபாவம் (கௌரவம்)

2. எதிர்காலம் - நீண்டகால உறுதி

पत्तिर्गतौ च ....

1. पत्तिः (स्त्री)

1. பத்தி: (பெ.இ) வரிசையாகச் செல்லும் யாத்திரை. 'ச' காரத்தால் சேனையிலுள்ள காலாட்பிரிவையும் குறிக்கும்

.... मूले तु पक्षतिः पक्षभेदयोः ॥1273

1. पक्षतिः (स्त्री)

1. பக்ஷதி: (பெ-இ) 1. கிருஷ்ணபக்ஷம் - சுக்லபக்ஷம் இவற்றின் பிரதமைகள்

2. பறவையின் இறகும், அதன் அடிப்பகுதியும்

प्रकृतिर्योनिलिङ्गे च ....

1. प्रकृतिः (स्त्री)

***1. ப்ரக்ருதி:** (பெ-இ) 1. மூலப்பொருள்*
2. பிறவியின் இயல்பு
3. ராஜ்யத்தின் மக்கள் தொகுதி

.... कैशिक्याद्याश्च वृत्तयः ।

1. वृत्तिः (स्त्री)

***1. வ்ருத்தி:** (பெ-இ) 1. சம்ஸ்க்ருத மொழியின் செய்யுள் வகை கைசிகீ. ஆரபடீவ்ருத்தி முதலியன*
2. தொழில்
3. இலக்கண-இலக்கிய வியாக்யானங்களில் ஒரு வகை-விருத்தியுரை

सिकताः स्युर्वालुकापि ....

1. सिकताः (स्त्री)

***1. ஸிகதா:** (பெ-ஆ) 1. மணல். அபி என்ற சொல்லால் மணல்பூமி- பாலைவனத்தையும் குறிக்கும்*

.... वेदे श्रवसि च श्रुतिः ॥ 1274

1. श्रुतिः (स्त्री)

***1. ச்ருதி:** (பெ-இ) 1. காது*
2. வேதம்

वनिता जनितात्यर्थानुरागायां च योषिति ।

1. वनिता (स्त्री)

***1. வனிதா** (பெ-ஆ) 1. பெண்.- ஆசையை உண்டுபண்ணுகிறவள்*

गुप्तिः क्षितिव्युदासेऽपि ....

1. गुप्तिः (स्त्री)

1. குப்தி: (பெ-இ) **1. பூமியில் தோண்டிய குழி**
2. நிலத்தைத் தோண்டுதல்
'அபி' என்பதால் சிறைச்சாலை என்று பொருள்படும்

.... धृतिर्धारणधैर्ययोः ॥ 1275

1. धृतिः (स्त्री)

1. த்ருதி: (பெ-இ) ***1. தைரியம்***
2. அணிதல்

बृहती क्षुद्रवार्ताकी छन्दोभेदे महत्यपि ।

1. बृहती (स्त्री)

1. ப்ருஹதீ (பெ-ஈ) ***1. கண்டங்கத்திரிச்செடி***
2. பாதத்துக்கு ஒன்பது அக்ஷரமுள்ள ப்ருஹதீ என்ற சந்தஸ்
3. அளவில் அதிகம்(பெரியது)
4. மேல்துண்டு

वासिता स्त्रीकरिण्योश्च ....

1. वासिता (स्त्री)

1. வாஸிதா (பெ-ஆ) ***1. பெண்***
2. பெண்யானை - பிடி

.... वार्ता वृत्तौ जनश्रुतौ ॥ 1276

1. वार्ता (स्त्री)

1. வார்தா (பெ-ஆ) ***1. தொழில்***
2. புகழ்

वार्तं फल्गुन्यरोगे च ....

1. वार्तं (न)

1. வார்தம் (ந-அ) **1. மட்டமானது**
2. ஆரோக்யம் உள்ளவன்.
(இந்தப் பொருளில் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்)

.... त्रिष्वप्सु च घृतामृते।

1. घृतं (न), 2. अमृतं (न)

1. க்ருதம் (ந-அ) **1. தண்ணீர்**
2. அம்ருதம் (ந-அ) **2. அம்ருதம்**
3. யாகசேஷம்
4. மோக்ஷம்
5. நெய்

कलधौतं रूप्यहेम्नोः ....

1. कलधौतं (न)

1. கலதௌதம் (ந-அ) **1. வெள்ளி**
2. தங்கம்

.... निमित्तं हेतुलक्ष्मणोः ॥ 1277

1. निमित्तं (न)

1. நிமித்தம் (ந-அ) **1. காரணம் (நிமித்தகாரணம்)**
2. அடையாளம்

श्रुतं शास्त्रावधृतयोः ....

1. श्रुतं (न)

1. ச்ருதம் (ந-அ) **1. சாஸ்திரம்**
2. கேள்விப்படுதல் (இந்தப் பொருள் வருமாயின் மூன்று லிங்கமும்)

.... युगपर्याप्तयोः कृतम् ।

1. कृतम् (न)

***1. க்ருதம் (ந-அ)** 1. கிருதயுகம்*

2. நிவாரணம் (உதவி செய்தல்)

अत्याहितं महाभीतिः कर्म जीवानपेक्षि च ॥ 1278

1. अत्याहितं (न)

***1. அத்யாஹிதம் (ந-அ)** 1. பயங்கரமானசெயல்*

2. உயிரைப் பொருட்படுத்தாத செயல்

युक्ते क्ष्मादावृते भूतं प्राण्यतीते समे त्रिषु ।

1. भूतं (न)

***1. பூதம் (ந-இ)** 1. தகுதியானது*

2. பஞ்சபூதங்கள்

3. உண்மை

4. உயிரினங்கள்

5. இறந்தகாலம்

वृत्तं पद्ये चरित्रे त्रिष्वतीते दृढनिस्तले ॥ 1279

1. वृत्तं (न)

***1. வ்ருத்தம் (ந-அ)**1. ஒருவகை யாப்பு.*

2. வரலாறு

3. போனது-இவை மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

4. உறுதியானது ,,

5. பருத்திருத்தல் ,,

महद्राज्यं च ....

1. महत् (न)

***1. மஹத் (ந-அ)** 1. ராஜ்யம்*

.... अवगीतं जन्ये स्याद् गर्हिते त्रिषु ।

1. अवगीतं (न)

1. அவகீதம் (ந-அ) 1. மக்களிடம் ஏற்படுத்தும் அபவாதம்
2. போர்
3. நிந்திக்கப்படுதல்

श्वेतं रूप्येऽपि ....

1. श्वेतं (न)

1. ஸ்வேதம் (ந-அ) 1. வெள்ளி
2. வெள்ளை/வெண்மை

.... रजतं हेम्नि रूप्ये सिते त्रिषु ॥ 1280

1. रजतं (न)

1. ரஜதம் (ந-அ) 1. தங்கம், 2. வெள்ளி - இப்பொருளில் ந.பு. லிங்கம்
2. வெண்மையான பொருள் - மூன்று லிங்கங்கள்

त्रिष्वितो ....

இது முதல் தாந்தங்கள் முடியும் வரையுள்ள சொற்கள் அனைத்தும் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும். (உதாரணமாக ஒரு சொல் மட்டும் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரிசையாக)

.... जगदिङ्गेऽपि ....

1. जगत् (पुं/स्त्री/न)

1. ஜகத் (பு-அ) 1. அசையும் பொருட்கள்
ஜகதா (பெ-ஆ) 2. காற்று
ஜகதம் (ந-அ) 'அபி' என்றதால் உலகம்

.... रक्तं नील्यादिरागानि च ।

1. रक्तं (पुं/स्त्री/न)

1. *ரக்த:*(பு-அ) 1. *வண்ணத்துணி (சாயம் போடப்பட்டதுணி)*
ரக்தா (பெ-ஆ) 2. சிவந்தபொருள்
ரக்தம் (ந-அ) 3. குங்குமம்
4. ரக்தம்

अवदातः सिते पीते शुद्धे ....

1. अवदातः (पुं/स्त्री/न)

1. *அவதாத: (பு-அ)* வெண்மையானது, பச்சையானது,
அவதாதா (பெ-ஆ) ,, பரிசுத்தமானது
அவதாதம் (ந-அ) ,,

.... बद्धार्जुनौ सितौ ॥ 1281

1. सितः (पुं/स्त्री/न)

1. *ஸித: (பு-அ)* 1. கட்டப்பட்டது, வெண்மையானது
ஸிதா (பெ-ஆ) ,,
ஸிதம் (ந-அ) ,,

युक्तेऽतिसंस्कृते मार्षिण्याभिनीतः ....

1. अभिनीतः (पुं/स्त्री/न)

1. *அபிநீத: (பு-அ)* 1. தகுதியானது, நன்றாய் செய்யப்பட்டது, கோபமுள்ளது
அபிநீதா (பெ-ஆ) ,,
அபிநீதம் (ந-அ) ,,

.... अथ संस्कृतम् ।

कृत्रिमे लक्षणोपेतेऽप्य ....

அமர. 6-3

1. संस्कृतम् (पुं/स्त्री/न)

1. ஸம்ஸ்கிருத: *(பு-அ) 1.* செய்யப்பட்டவை (சமையல் முதலியன), இலக்கணப்படி யுள்ள சொற்கள், செவ்வையாகச் செய்யப்பட்டது

ஸம்ஸ்கிருதா *(பெ-ஆ)* ,,

ஸம்ஸ்கிருதம் *(ந-அ)* ,,

.... अनन्तोऽनवधावपि ।1282

1. अनन्तः (पुं/स्त्री/न)

1. அனந்த: *(பு-அ) 1.* எல்லையற்றது, ஆதிசேஷன் (பு) விஷ்ணு, ஆகாயம் (ந) பூமி (பெ)

அனந்தா *(பெ-ஆ)* ,,

அனந்தம் *(ந-அ)* ,,

ख्याते हृष्टे प्रतीतो.............

1. प्रतीतः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரதீத: *(பு-அ) 1.* பிரபலமானவன், மகிழ்ச்சியுள்ளவள்

ப்ரதீதா *(பெ-ஆ)* ,,

ப்ரதீதம் *(ந-அ)* ,,

.... अभिजातस्तु कुलजे बुधे ।

1. अभिजातः (पुं/स्त्री/न)

1. அபிஜாத: *(பு-அ)* 1. நல்ல குலத்தவன், பண்டிதன்/அறிவாளி

அபிஜாதா *(பெ-ஆ)* ,,

அபிஜாதம் *(ந-அ)* ,,

विविक्तौ पूतविजनौ....................

1. विविक्तः (पुं/स्त्री/न)

***1. விவிக்த:** (பு-அ) 1. பரிசுத்தமானது, தனிமையான இடம்/ சந்தடியற்ற இடம்(ஏகாந்தஸ்தலம்)*

***விவிக்தா** (பெ-ஆ)* ,,

***விவிக்தம்** (ந-அ)* ,,

.... **मूर्च्छितौ मूढसोच्छ्रयौ** ॥ 1283

1. मूर्च्छितः (पुं/स्त्री/न)

***1. மூர்ச்சித:** (பு-அ) 1. மயக்கமடைந்தவன், வளர்ச்சி அடைந்தவன்*

***மூர்ச்சிதா** (பெ-ஆ)* ,,

***மூர்ச்சிதம்** (ந-அ)* ,,

द्वौ चाम्लपरुषौ शुक्तौ ....

1. शुक्तिः (पुं/स्त्री/न)

***1. சுக்தி:** (பு-இ)1. புளிப்பின் சிறப்பு* 2. கொடுமையானது*

***சுக்தீ** (பெ-ஈ)* ,,

***சுக்தம்** (ந-அ)* ,,

**மண்பானையில் தேன், வெல்லம், கருப்பஞ் சாறு ஆகிய மூன்றையும் அரிசியுடன் கலந்து மூன்று நாட்கள் ஊர வைத்தபின் ஒருவகையான சிறந்த புளிப்பு உண்டாகும் அது என்பது லிங்கபட்டீய உரை.*

.... **शिती धवलमेचकौ** ।

1. शिती: (स्त्री)

***1. சிதீ:** (பெ-ஈ) 1. வெண்மையானது*

2. கருப்பானது

सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशस्तेऽभ्यर्हिते च सत् ॥ 1284

1. सत् (पुं/स्त्री/न)

1. ஸத் (பு-அ) ***1. உண்மை***
2. சாது
3. தோன்றியது
4. சிறப்பானது
5. பூஜிக்கத்தக்கது

पुरस्कृतः पूजितेऽरात्यभियुक्तेऽग्रतः कृते ।

1. पुरस्कृतः (पुं/स्त्री/न)

1. புரஸ்க்ருத: (பு-அ) ***1. பூஜிதன், விருதுகள்(மத்திய அரசு நல்கும் விருது புரஸ்கார் என்பது சிந்திக்கத்தக்கது)***
புரஸ்க்ருதா (பெ-ஆ) 2.எதிரியால் கைப்பற்றப்பட்டது
புரஸ்க்ருதம் (ந-அ) 3. முன்னிலை வகிப்பவன்

निवातावाश्रयावातौ शस्त्राभेद्यं च वर्म यत् ॥ 1285

1. निवातः (पुं/स्त्री/न)

1. நிவாத: (பு-அ) 1. இருப்பிடம்
நிவாதா (பெ-ஆ) 2. காற்றில்லாத இடம்
நிவாதம் (ந-அ) 3. எதிரிகளால் உடைக்கமுடியாத கவசம்

जातोन्नद्धप्रवृद्धाः स्युरुच्छ्रिता ....

1. उच्छ्रितः (पुं/स्त्री/न)

1. உச்ரித: (பு-அ) 1. பிறந்தவை
உச்ரிதா (பெ-ஆ) 2. உயர்ந்தவை
உச்ரிதம் (ந-உ) 3. அதிகமானவை

..............................उत्थितास्त्वमी ।

वृद्धिमत्प्रोद्यतोत्पन्ना..................................

1. उत्थितः (पुं/स्त्री/न)

1. உத்தித: (பு-அ) 1. வளர்ச்சியடைந்தவன்
உத்திதா (பெ-ஆ) 2. உத்யோகமுள்ளவள்
உத்திதம் (ந-அ) 3. பிறந்தவன்

.... आदृतौ सादरार्चितौ ॥1286

1. आदृतः (पुं/स्त्री/न)

1. ஆத்ருத: (பு-அ) 1. ஆதரிப்பவன்
ஆத்ருதா (பெ-ஆ) 2. ஆதரிக்கப்பட்டவன்
ஆத்ருதம் (ந-அ)

"த" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

अथ थान्तवर्गः

த₂ வில் முடியும் சொற்கள்

अर्थोऽभिधेयरैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु ।

1. अर्थः (पुं)

1. அர்த்த: (பு-அ) 1. சொல்
2. வாச்யமானம்
3. செல்வம்
4. பொருள் (வஸ்து)
5. பயன்
6. போவது

निपानागमयोस्तीर्थमृषिजुष्टजले गुरौ ॥1287

1. तीर्थं (न)

1. தீர்த்தம் *(ந-அ)* 1. நீர்த்தொட்டி
2. சாஸ்திரம்
3. முனிவர்கள் அடைந்து புனிதப்பட்டது
4. குரு
5. கடந்து செல்வதால்

समर्थस्त्रिषु शक्तिस्थे संबद्धार्थे हितेऽपि च ॥

1. समर्थः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸமர்த்த: *(பு-அ)* 1. மிகுந்த பலமுள்ளவள்
ஸமர்த்தா *(பெ-ஆ)* 2. தகுதியானதுடன் இணைத்துக் கூறும் பொருள்
ஸமர்த்த *(ந-அ)* 3. ஹிதமானது

दशमीस्थौ क्षीणरागवृद्धौ ....

1. दशमीस्थः (पुं)

1. தசமீஸ்த: *(பு-அ)* 1. இந்திரியம் இழந்தவன்
2. கிழவன்

.... वीथी पदव्यपि ॥ 1288

1. वीथी (स्त्री)

1. வீதீ *(பெ-ஈ)* 1. வீதி/தெரு
2. வீதி நாடகம்
3. குறிப்பிட்ட இடம் செல்லச்செய்வது

आस्थानीयत्नयोरास्था...................

1. आस्था (स्त्री)

1. ஆஸ்தா *(பெ-ஆ)* 1. ஆஸ்தானம்
2. முயற்சி

.... प्रस्थोऽस्त्री सानुमानयोः ।

१. प्रस्थः (पुं/न)

1. ப்ரஸ்த₂: (பு-அ) 1. மலையடிவாரம்
ப்ரஸ்த₂ம் (ந-அ) 2. மரக்கால்

"த₂" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ दान्तवर्गः

த₃வில் முடியும் சொற்கள்

अभिप्रायवशौ छन्दा ....

1. छन्दः (पुं)

1. சந்த₃: (பு-அ) 1. கருத்து
2. அடிமை

.... **वब्दौ जीमूतवत्सरौ** ॥ 1289

1.. अब्दः (पुं)

1. அப்த₃: (பு-அ) 1. மேகம்
2. ஆண்டு/வருஷம்

अपवादौ तु निन्दाज्ञे..................

1. अपवादः (पुं)

1. அபவாத₃: (பு-அ)1. நிந்தனை
2. ஆணை (கட்டளை)

.....................**दायादौ सुतबान्धवौ** ।

1. दायादः (पुं)

***1. தாயாத: (பு-அ)**1.பிள்ளை/மகன்*
2.பங்காளி(சொத்தில் பங்குகொள்பவன்)

पादा रश्म्याङ्ग्रितुर्यांशा ....

1. पादः (पुं)

1. பாத: (பு-அ) *1. கிரணம்*
2. காலில் உள்ள பாதம்
3. கால் பகுதி (நாலில் ஒன்று)

.......................श्चन्द्राग्न्यर्कास्तमोनुदः ॥ 1290

1. तमोनुदः (पुं)

1. தமோநுத: (பு-அ) *1. சந்திரன்*
2. அக்னி
3. சூர்யன்

निर्वादो जनवादेऽपि ....

1. निर्वादः (पुं)

1. நிர்வாத: (பு-அ) *1. ஜன நிந்தனை. 'அபி' என்ற சொல்லால் வாதம் மற்றும் எதிர்வாதமில்லாதிருத்தல்*

..........................शादो जम्बालशष्पयोः ।

1. शादः (पुं)

1. சாத: (பு-அ) *1. சேறு*
2. இளம்புல்

सारावे रुदिते त्रातर्याक्रन्दो दारुणे रणे ॥ 1291

1. आक्रन्दः (पुं)

1. ஆக்ரந்த: (பு-அ) **1. மிகுந்த துன்பத்துடன் கூடிய அழுகை/ஓலம்**
2. காப்பவன்
3. கடுமையான போர்

स्यात् प्रसादोऽनुरोधेऽपि ....

1. प्रसादः (पुं)

1. ப்ரஸாத: (பு-அ) **1. அனுசரித்தல்**
2. நிர்மால்யம்- இறைவனுக்கு சூடிக்களைந்தது
3. ப்ரீதி (அன்பு)

.... सूदः स्यात् व्यञ्जनेऽपि च ।

1. सूदः (पुं)

1. ஸூத: (பு-அ) **1. சமையல் செய்த பருப்பு மற்றும் கறிவகைகள்**
2. சமையல்காரன்

गोष्ठाध्यक्षेऽपि गोविन्दो............

1. गोविन्दः (पुं)

1. கோவிந்த: (பு-அ) **1. பசுக்களை மேய்ப்பவன்**
2. கிருஷ்ணன்
3. பிர்மதேவர்

.... हर्षेऽप्यामोदवन्मदः ॥ 1292

1. आमोदः (पुं), २. मदः (पुं)

1. ஆமோத:(பு-அ) **1. ஸந்தோஷம்**
2. மத: (பு-அ) **2. கர்வம்/மதம் அபி சப்தத்தால் வாஸனை என்பது வரும்**

प्राधान्ये राजलिङ्गे च वृषाङ्गे ककुदोऽस्त्रियाम् ।

1. ककुदः (पुं), 2. ककुदम् (न), 3.ककुद् (स्त्री)

1. ககுத: (பு-அ) *1. முக்யமானது-ப்ரதானமானது*
ககுதம் (ந-அ) *2. அரசமுத்திரை*
ககுத் (பெ-த்) *3. காளையின் திமில்*

स्त्री संविज्ज्ञान संभाषाक्रियाकाराजिनामसु ॥ 1293

1. संवित् (स्त्री)

1. ஸம்வித் (பெ-த்) *1. ஞானம்*
2. ஸங்கேதம் (குறிப்பாகச் சொல்லுதல்)
3. பேருரை
4. போர்
5. பெயர்
6. செயல் வடிவம்

धर्मे रहस्युपनिषत्.....................

1. उपनिषत् (स्त्री)

1. உபநிஷத் (பெ-த்) *1. தர்மம்*
2. ரஹஸ்யம்

.... स्यादृतौ वत्सरे शरत् ।

1. शरत् (स्त्री)

***1. சரத்** (பெ-த்) 1. மழைக்காலம் (ஐப்பசி, கார்த்திகை மாதங்கள்)*
2. ஆண்டு

पदं व्यवसितित्राणस्थानलक्ष्माङ्घ्रिवस्तुषु ॥1294

1.. पदं (न)

1. பதம் (ந-அ) 1. உத்யோகம்
2. காத்தல்
3. பதவி
4. அடையாளம்
5. பாதம்
6. பொருட்கள்

गोष्पदं सेवितं माने ....

1. गोष्पदं (न)

1. கோஷ்பதம் (ந-அ) 1. மாடுகள் மேய்ச்சல் நிலம்
2. பசுவின் குளம்படி

.......................प्रतिष्टा कृत्यमास्पदम् ।

1. आस्पदम् (न)

1. ஆஸ்பதம் (ந-அ) 1. செய்யத்தக்கது
2. ஸ்தானம்

त्रिष्विष्टमधरौ स्वादू ....

1. स्वादू (पुं/स्त्री/न)

1. ஸ்வாது: (பு-உ) 1. விருப்பமானது
ஸ்வாதூ (பெ-ஊ) 2. சுவையானது
ஸ்வாது (ந-உ)

இச்சொல் தொடங்கி विशारदः என்ற சொல் வரையுள்ள சொற்கள் அனைத்தும்மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

.......................मृदू चातीक्ष्णकोमलौ ॥ 1295

1. मृदुः (पुं/स्त्री/न)

1. ம்ருது: (பு-உ) 1. கொடூரமற்றவன் (நல்லவன்)
ம்ருதூ (பெ-ஊ) 2. மென்மையானது
ம்ருது (ந-உ)

मूढाल्पापटुनिर्भाग्या मन्दाः स्युः ....

1. मन्दः (पुं/स्त्री/न)

1. மந்தः *(பு-அ)* 1. அல்பன்
மந்தா *(பெ-ஆ)* 2. சாமர்த்தியமில்லாதவன்
மந்த *(ந-அ)* 3. செல்வமற்றவன்
4. மூடன்

..................................द्वौ तु शारदौ ।

प्रत्यग्राप्रतिभौ ....

1. शारदः (पुं/स्त्री/न)

1. சாரதः *(பு-அ)* 1. புதியவன் 2. சாமர்த்தியமற்றவன்
சாரதா *(பெ-ஆ)*
சாரத *(ந-அ)*

....................विद्वत्सुप्रगल्भौ विशारदौ ॥ 1296

1. विशारदः (पुं/स्त्री/न)

1. விசாரதः *(பு-அ)* 1. வித்வான்/புலவர்
விசாரதா *(பெ-ஆ)* 2. புத்திசாலி
விசாரத *(ந-அ)*

"த$_3$" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

अथ धान्तवर्गः

த$_4$வில் முடியும் சொற்கள்

व्यामो वटश्च न्यग्रोधौ....................

1. न्यग्रोधः (पुं)

1. ந்யக்ரோத: *(பு-அ) 1. ஆலமரம் (கட்டிப்பிடிக்க முடியாமல் வளர்ந்த மரம்)*

.... उत्सेधः काय उन्नतिः ।

1. उत्सेधः (पुं)

1. உத்ஸேத: *(பு-அ) 1. உடல்*
2. உயரம்

पर्याहारश्च मार्गश्च विवधौ वीवधौ च तौ ॥ 1297

1. विवधः, वीवधः (पुं)

1. விவத: *(பு-அ) 1. வியாபாரி (வெளிநாடுகளிலிருந்து*
வீவத: *பொருளை வாங்கி கடைகளில் வைத்து விற்பவன்)*
2. வியாபாரப் பொருள்
3. சாலை

परिधिर्यज्ञियतरोः शाखायामुपसूर्यके ।

1. परिधिः (पुं)

1. பரிதி: *(பு-அ) 1. (புனிதமான) அத்திமரம் அதன் கிளைகள்*
2. பரிவேஷம்

बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानमाधयः ॥ 1298

1. आधिः (पुं)

1. ஆதி: *(பு-அ) 1. அடமானம்*
2. சூதகம்-தீட்டு
3. மனத்துன்பம்
4. சரணடைதல்

स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च समाधयः ।

1. समाधिः (पुं)

1. ஸமாதி: *(பு-அ)* 1. சந்தேகம் நீங்குதல்
2. பேசாதிருத்தல்
3. சிறந்த தானியங்களில் விருப்பம்
4. வ்ரதம் - உபவாஸம்
5. அங்கீகாரம்/ஏற்றல்

दोषोत्पादेऽनुबन्धः स्यात् प्रकृत्यादिविनश्वरे ॥ 1299
मुख्यानुयायिनि शिशौ प्रकृतस्यानुवर्तने ।

1. अनुबन्धः (पुं)

1. அநுபந்த: *(பு-அ)* 1. தோஷம் ஏற்படுதல்
2. ப்ரக்ருதி ப்ரத்யயங்களில் மறைந்து போகும் எழுத்து
3. சிசு (குழந்தை)
4. அநுசரித்தல்

विधुर्विष्णौ चन्द्रमसि ....

1. विधुः (पुं)

1. விது: *(பு-அ)* 1. மஹாவிஷ்ணு
2. சந்திரன்

.... परिच्छेदे बिलेऽवधिः ॥ 1300

1. अवधिः (पुं)

1. அவதி: *(பு-அ)* 1. மரியாதை (எல்லை)
2. வலிமை

विधिर्विधाने दैवेऽपि ....

1. विधिः (पुं)

1. விதி: (பு-இ) 1. செய்தல்
2. தெய்வம்
3. ப்ருமா

.... प्रणिधिः प्रार्थने चरे ॥

1. प्रणिधिः (पुं)·

1. ப்ரணிதி: (பு-இ) 1. வேண்டுதல்
2. ஒற்றன்

बुधवृद्धौ पण्डितेऽपि ....

1. बुधः (पुं), वृद्धः

1. புத: (பு-அ) 1. வித்வான். அபி என்ற சொல்லால்
2. வ்ருத்த: (பு-அ) புத்தர், கிழவன்

.... स्कन्धः समुदयेऽपि च ॥ 1301

1. स्कन्धः (पुं)

1. ஸ்கந்த: (பு-அ) 1. கூட்டம்
2. தோள்
3. வேர்
4. தொகுப்பு

देशे नदविशेषेऽब्धौ सिन्धुर्ना सरिति स्त्रियाम् ।

1. सिन्धुः (पुं/स्त्री)

1. ஸிந்து: (பு-உ) 1. சிந்து என்ற நாடு
ஸிந்தூ (பெ-ஊ) 2. சிந்து என்ற (நதி)நதம்
ஸிந்தூ (பெ-ஊ) 3. சமுத்திரம்
நதிகள் பொதுவாக மேற்கிலிருந்து கிழக்காக ஓடும். இதற்கு மாறாக கிழக்கிலிருந்து மேற்காக ஓடும் நதியை நதம் என்று அழைக்கப் படுகிறது.(நதி பெண்பால். நதம் புல்லிங்கம்)

विधा विधौ प्रकारे च ....

1. विधा (पुं/स्त्री)

1. விதா (பு-ஆ)   ***1. செயல்***
(பெ-ஆ)   ***2. பிரகாரம்***

.... साधु रम्येऽपि च त्रिषु ॥ 1302

1. साधुः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸாது: (பு-உ)   ***1. அழகானவன்***
ஸாதூ (பெ-ஊ)   ***அபி என்ற சொல்லால்***
ஸாது (ந-அ)   ***நல்லவனைக் குறிக்கும்***

वधूर्जाया स्नुषा स्त्री च ....

1. वधूः (स्त्री)

1. வதூ: (பெ-ஊ)   ***1. மனைவி***
2. நாட்டுப்பெண்/மருமகள்
3. பெண்கள்

.... सुधा लेपोऽमृतं स्नुही ।

1. सुधा (स्त्री)

1. ஸுதா (பெ-ஆ)   ***1. சுண்ணாம்பு***
2. அமுதம்
3. கள்ளிச்செடி

संधा प्रतिज्ञा मर्यादा ....

1. संधा (स्त्री)

1. ஸந்தா (பெ-ஆ)   ***1. ப்ரதிக்ஞை - உறுதியெடுத்தல்***
2. மரியாதை

.....................श्रद्धा संप्रत्ययः स्पृहा ॥ 1303

1.श्रद्धा (स्त्री)

1. ஸ்ரத்தா (பெ-ஆ) ***1. மிகுந்த ஈடுபாடு***
2. ஆசை

मधु मद्ये पुष्परसे क्षौद्रेऽप्यं ....

1.मधु (पुं/न)

1. மது (ந-உ) ***1. பூவின் சாறு***
2. கள்ளு
3. தேன்
மது (பு-உ) ***4. சித்திரை மாதம்***
5. மது என்ற ராக்ஷஸன்
6. இலுப்பைச்செடி

.... अन्धं तमस्यपि ।

अतस्त्रिषु ....

1.अन्धं (पुं/स्त्री/न)

1. அந்தம் (ந-அ) ***1. இருட்டு/இருள்***
அந்த: (பு/பெ/ந) ***2. குருடன்***

.... समुन्नद्धौ पण्डितंमन्यगर्वितौ ।। 1304

1.समुन्नद्धः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸமுன்னத்த: (பு-அ) ***1. புலமையில்லாதவன் தன்னை***
(பெ-ஆ) ***புலமையுடையவனாகக்***
(ந-அ) ***கருதுபவன்***
2. கர்வம் உள்ளவன்

ब्रह्मबन्धुरधिक्षेपे निर्देशे ....

1.ब्रह्मबन्धुः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரம்ஹபந்து: *(பு-உ)* 1. அந்தணர்குரிய செயல்களை செய்யாதன்
ப்ரம்ஹபந்தூ *(பெ-ஆ)*
ப்ரம்ஹபந்து *(ந-அ)* 2. துவேஷத்தின் காரணமாக பெயர் குறிப்பிடாதவன்.

.... अथावलम्बितः ।

अविदूरोऽप्यवष्टब्धः ....

1. अवष्टब्धः (पुं/स्त्री/न)

1. அவஷ்டப்த: *(பு-அ)* 1. எதிர்பார்ப்பவன்
அவஷ்டப்தா *(பெ-ஆ)* 2. அருகிலிருப்பவன்
அவஷ்டப்த *(ந-அ)* 3. கட்டப்பட்டவன்

.... प्रसिद्धौ ख्या तभूषितौ ॥ 1305

1. प्रसिद्धः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரஸித்த: *(பு-அ)* 1. புகழுடையவன்
ப்ரஸித்தா *(பெ-ஆ)* 2. ஆடை அணிகளால் அலங்கரிக்கப்பட்டவன்
ப்ரஸித்தம் *(ந-ம்)*

"த$_4$" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ नान्तवर्गः

ந வில் முடியும் சொற்கள்:

सूर्यवह्नी चित्रभानू ....

1. चित्रभानुः (पुं)

1. சித்ரபாநு: *(பு-உ)* 1. சூரியன்
2. நெருப்பு

.... भानू रश्मिदिवाकरौ ।

1. भानुः (पुं)

1. பாநு: (பு-உ) *1. சூரியன்*

2. சூரியனின் கிரணம்

भूतात्मानौ धातृदेहौ ....

1. भूतात्मन् (पुं)

1. பூதாத்மந் (பு-ந்) *1. ப்ரும்ஹா*

2. உடல்

.... मूर्खनीचौ पृथग्जनौ ॥1306

1. पृथग्जनः (पुं)

1. ப்ருதக்ஜந: (பு-அ) *1. மூர்க்கன் - முட்டாள்*

2. இழிபிறப்பாளன்

ग्रावाणौ शैलपाषाणौ ....

1. ग्रावा (पुं)

1. க்ராவா (பு-ந்) *1. மலை*

2. கல் - பாறை

.... पत्रिणौ शरपक्षिणौ ।

1. पत्री (पुं)

1. பத்ரீ (பு-ந்) *1. அம்பு*

2. பறவை

तरुशैली शिखरिणौ ....

1. शिखरी (पुं)

1. சிகரீ (பு-ந்) *1. மரம்*

2. மலை

......................**शिखिनौ वह्निबर्हिणौ ॥ 1307**

1. शिखी (पुं)

***1. சிகி** (பு-ந்)* *1. மயில்*
2. அக்நி/தீ

प्रतियत्नावुभौ लिप्सोपग्रहा ....

1. प्रतियत्नः (पुं)

***1. ப்ரதியத்நः** (பு-அ)* *1. விருப்பம்/அபிலாஷை*
2. சிறைசெய்தல்
3. இயற்கையாகத் தோன்றும் வஸ்து
4. குணத்தைப் புகழ்தல்

..............................**अवथ सादिनौ ।**

द्वौ सादथिहयारोहौ ....

1. सादी (पुं)

***1. ஸாதீ** (பு-ந்)* *1. தேரோட்டி*
2. குதிரையைப் பழக்குகிறவன்

......................**वाजिनोऽश्वेषुपक्षिणः ॥ 1308**

1. वाजी (पुं)

***1. வாஜீ** (பு-ந்)* *1. குதிரை*
2. பாணம்
3. பறவை

कुलेऽप्यभिजनो जन्मभूम्यां ....

1. अभिजनः (पुं)

***1. அபிஜநः** (பு-அ)* *1. குலம்*
2. மக்கள் வாழும் இடம்/நிலம்
3. புகழ் (அபி என்ற சொல்லால்)
4. குலத்தில் உதித்த உறவினர்

.... **अथ हायनाः ।**

वर्षार्चिर्व्रीहिभेदाश्च ....

1. हायनः (पुं)

1. ஹாயநः (பு-அ) 1. ஒரு ஆண்டுக்கு
2. கிரஹணம்
3. தான்ய விசேஷம்
4. சத்ரு/எதிரி 'ச'காரத்தால் பெறப்பட்டது

......................**चन्द्राग्न्यर्का विरोचनाः** ॥ 1309

1. विरोचनः (पुं)

1. விரோசநः (பு-அ) 1. சந்திரன்
2. அக்னி
3. சூரியன்

केशेऽपि वृजिनो ....

1. व्रजिनः (पुं/स्त्री/न)

1. வ்ரஜிநः (பு-அ) 1. தலைமுடி - என்னும் பொருளில் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்
2. பாபம்-அபி சப்தத்தால் பெறப்பட்டது
3. துன்பம்-எனில் புல்லிங்கம் மட்டும் வரும்

.... **विश्वकर्मार्कसुरशिल्पिनोः ।**

1. विश्वकर्मा (पुं)

1. விச்வகர்மா (பு-ந்) 1. சூரியன்
2. தேவசிற்பி

आत्मा यत्नो धृतिर्बुद्धिः स्वभावो ब्रह्म वर्ष्म च ॥ 1310

1 आत्मा (पुं-न्)

1. ஆத்மா (பு-ந்) 1. முயற்சி 4. ஸ்வபாவம்/இயல்பு
2. தைரியம் 5. பரமாத்மா
3. புத்தி 6. உடல்
7. ஜீவன்-சகாரத்தால் பெறப்பட்டது

शक्रो घातुकमत्तेभो वर्षुकाब्दौ घनाघनः ।

1. घनाघनः (पुं)

1. கநாகந: (பு-அ) 1. தேவேந்திரன்
2. கொலை செய்யும் இயல்பினன்
3. மதயானை
4. மழை பொழியும் மேகம்

अभिमानोऽर्थादिदर्पे ज्ञाने प्रणयहिंसयोः ॥ 1311

1. अभिमानः (पुं)

1. அபிமாந: (பு-அ) 1. செல்வம், குலம் ஆகியவற்றால் வந்த கர்வம்
2. ஞானம்
3. பிரார்த்தனை
4. ஹிம்ஸை

घनो मेघे मूर्तिगुणे त्रिषु मूर्ते निरन्तरे ।

1. घनः (पुं)

1. கந: (பு-அ) 1. மேகம்
2. கடினமான பொருள்
3. தேட்டமான பொருள் - 2,3ம் மூன்று லிங்கங்களிலும்

इनः सूर्ये प्रभौ ....

1. इनः (पुं)

1. இநः (பு-அ)   *1. ஸூர்யன்*
2. ப்ரபு/செல்வந்தன்

................राजा मृगाङ्के क्षत्रिये नृपे ॥ 1312

1. राजा (पुं-न्)

*1. **ராஜா** (பு-ந்)*   *1. சந்திரன்*
2. க்ஷத்திரியன்
3. பூமியை ஆளும் மன்னன். செல்வந்தன் என்றும் சிலர் கூறுகின்றனர்.

वाणिन्यौ नर्तकीदूत्यौ ....

1. वाणी (स्त्री)

*1. **வாணீ** (பெ-ஈ)*   *1. நாட்டியக்காரி*
2. தூது செல்கிறவள்

....................स्रवन्त्यामपि वाहिनी ।

1.. वाहिनी (स्त्री)

*1. **வாஹிநீ** (பெ-ஈ)*   *1. நதி*
2. சேனையின் விசேஷம்

हादिन्यौ वज्रतडितौ ....

1. हादिनी (स्त्री)

*1. **ஹ்ராதிநீ** (பெ-ஈ)*   *1. வஜ்ராயுதம்*
2. மின்னல்

.....................वन्दायामपि कामिनी ॥ 1313

1. कामिनी (स्त्री)

1. காமிநீ *(பெ-ஈ)* 1. மரங்களில் முளைத்திருக்கும் வேற்று ஜாதிக்கொடி
2. அழகிய பெண்

त्वग्देहयोरपि तनुः ....

1. तनुः (पुं/स्त्री/न)

1. தநூ *(பெ-ஊ)* 1. தோல்
2. உடல்
தநு: *(பு-பெ-ந)* 3. மிகச் சிறியது, மிக மெல்லியது என்று பொருள் கொண்டால்

......................सूनाधोजिह्विकापि च ।

1. सूना (स्त्री)

1. ஸூநா *(பெ-ஆ)* 1. உள் நாக்கு
2. கொலைக்களம்

क्रतुविस्तारयोरस्त्री वितानं त्रिषु तुच्छके ॥ 1314
मन्दे ....

1. वितानं (पुं)

1. விதாநம் *(பு-அ)* 1. யாகம்
2. விஸ்தாரமானது
விதாநம் *(பு-பெ-ந)* 3. சோம்பல்
4. முயல்கொம்பு
5. ஆகாய மலர் போன்று இல்லாதவைகளைக் சுட்டினால்

..................अथ केतनं कृत्ये केतावुपनिमन्त्रणे ।

1. केतनं (न)

1. கேதநம் *(ந-அ)* *1. செய்யத்தக்க செயல், 2. கொடி 3. நிமந்திரணம் செய்யச்செய்தல்*

वेदस्तत्त्वं तपो ब्रह्म ब्रह्मा विप्रः प्रजापतिः ॥ 1315

1. ब्रह्म (न्)(न)

1. ப்ரம்ஹ *(ந-ந்)* *1. வேதம், 2. பரமாத்மா, 3. தவம்*
ப்ரம்ஹ *(பு-ந்)* *4. அந்தணன், 5. ப்ரும்மதேவன்*

उत्साहे च हिंसायै सूचने चापि गन्धनम् ।

1. गन्धनम् (न)

1. கந்தநம் *(ந-அ)* *1. நலங்கிடுதல், 2. துன்பம்செய்தல் 3. அறிவித்தல்*

आतञ्चनं प्रतीवापजवनाप्यायनार्थकम् ॥ 1316

1. आतञ्चनं (न)

1. ஆதஞ்சநம் *(ந-அ)* *1. உலோகக் கலவையைப் பொடி செய்தல்*
2. வேகம்
3. திருப்தி செய்வித்தல்

व्यञ्जनं लाञ्छनश्मश्रुनिष्ठानावयवेष्वपि ।

1. व्यञ्जनं (न)

1. வ்யஞ்ஜனம் *(ந-அ)* *1. அடையாளம்*
2. தாடி, மீசை
3. உணவுக்கு எடுத்துக்கொள்ளும் கறியமுது
4. குழம்பு, பால்
5. ஆண்/பெண் குறி

स्यात् कौलीनं लोकवादे युद्धे पश्वहिपक्षिणाम्॥ 1317

1. कौलीनं (न)

1. கௌலீநம் (ந-அ) *1. உலகத்தோரின் இழிச்சொல்*
2. ஆட்டுக்கிடா சண்டை
3. சேவல் சண்டை

स्यादुद्यानं निःसरणे वनभेदे प्रयोजने ।

1. उद्यानं (न)

1. உத்யாநம் (ந-அ) *1. முன்றில்*
2. அழகிய தோட்டம்
3. மகிழ்வாக ஓய்வெடுக்குமிடம்

अवकाशे स्थितौ स्थानं ....

1. स्थानं (न)

1. ஸ்தாநம் (ந-அ) *1. இடைவெளி*
2. இருப்பிடம்

.... क्रीडादावपि देवनम् ॥ 1318

1. देवनम् (न)

1. தேவநம் (ந-அ) *1. விளையாட்டு*
2. சூதாட்டம் முதலியன

उत्थानं पौरुषे तन्त्रे सन्निविष्टोद्गमेऽपि च ।

1. उत्थानं (न)

1. உத்தாநம் (ந-அ) *1. ஆண்மையைக் காட்டுதல்*
2. நான்கு விதமான படை
3. உட்கார்ந்திருப்பவன் எழுந்திருப்பது
4. மலங்கழித்தல்
5. மகிழ்ச்சி
6. உத்யோகம்

व्युत्थानं प्रतिरोधे च विरोधाचरणेऽपि च ॥ 1319

1. व्युत्थानम् (न)

1. வ்யுத்தாநம் *(ந-அ)* 1. குறுக்கிடுதல்
2. ப்ரதிகூலம் செய்தல் (எதிரிடையாக வேலை செய்தல்)
3. யோகநிலையில்-ஸமாதியிலிருந்து எழுதல்

मारणे मृतसंस्कारे गतौ द्रव्योपपादने ।
निर्वर्तनोपकरणानुव्रज्यासु च साधनम् ॥ 1320

1. साधनम् (न)

1. ஸாதநம் *(ந-அ)* 1. விதிப்பது
2. இறந்தவனின் ஈமக்கடன் செய்வது
3. செல்லுதல். 4. செல்வம்
5. கடன் அடைத்தல் 6. திரும்புதல்
7. கடாதி வஸ்துக்களைச் செய்து முடித்தல்
8. தேவையான பொருட்கள்
9. கூடப் போவது

निर्यातनं वैरशुद्धौ दाने न्यासार्पणेऽपि च ।

1. निर्यातनम् (न)

1. நிர்யாதனம் *(ந-அ)* 1. பகை தீர்த்துக்கொள்ளுதல்
2. தானம்
3. ஒப்புவித்ததை அவனிடமே கொடுத்தல்
4. கடன் தீர்த்தல் (அபி என்றதால்)

व्यसनं विपदि भ्रंशे दोषे कामजकोपजे ॥ 1321

1. व्यसनम् (न)

1. வ்யஸநம் (ந-அ) 1. ஆபத்து,
2. நழுவுதல்
3. காமக்ரோதத்தால் உண்டான சூது. பெண்ணை வைத்து சூது ஆடுதல் முதலிய ஏழுவித கவலைகள்

पक्ष्माक्षिलोम्नि किञ्जल्के तन्त्वाद्यंशेऽप्यणीयसि ।

1. पक्ष्मा (न-न्)

1. பக்ஷ்மா (ந-ந்) 1. கண் இமையிலுள்ள ரோமம்
2. பூந்தாது
3. மிகவும் மென்மையான நூலிழை (துணுக்கு)
4. பக்ஷி இறகு (அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது)

तिथिभेदे क्षणे पर्व ....

1. पर्व (न-न्)

1. பர்வ (ந-ந்) 1. பர்வம் முதலான திதி
2. திருவிழா
3. மரத்தில் காணப்படும் கணு

.......................वर्त्म नेत्रच्छदेऽध्वनि ॥ 1322

1. वर्त्म (न-न्)

1. வர்த்ம (ந-ந்) 1. கண்ணிமை
2. வழி
3. வழிப்போக்கன் என்று சிலர் இரைப்பை என்பது லிங்கபட்டீயம்

अकार्यगुह्ये कौपीनं ....

1. कौपीनम् (न-अ)

1. கௌபீனம் (ந-அ) ***1. செய்யத்தகாத செயல்***
2. ரகசியம்
3. லக்ஷணையால் கௌபீனம்

.... मैथुनं संगतौ रते ।

1. मैथुनं (न-अ)

1. மைதுனம் (ந-அ) ***1. கலவி***
2. தொடர்பு

प्रधानं परमात्मा धीः ....

1. प्रधानं (न-अ)

1. ப்ரதாநம் (ந-அ) ***1. பரமாத்மா***
2. முக்கியமானவன்
3. இயற்கை

.... प्रज्ञानं बुद्धिचिह्नयोः ॥ 1323

1. प्रज्ञानम् (न-अ)

1. ப்ரக்ஞானம் (ந-அ) ***1. புத்தி***
2. அடையாளம்

प्रसूनं पुष्पफलयोः ....

1. प्रसूनं (न)

1. ப்ரஸூநம் (ந-அ) ***1. பூ***
2. பழம்

.... निधनं कुलनाशयोः ।

1. निधनं (न)

1. நிதநம் (ந-அ) ***1. குலம்***
2. நாசம்/அழிவு

क्रन्दने रोदनाह्वाने ....

1. क्रन्दनं (न)

1. க்ரந்தநம் (ந-அ) 1. அழுகை
2. அழைக்குதல்

.....................वर्ष्म देहप्रमाणयोः ॥ 1324

1. वर्ष्म (न-न्)

1. வர்ஷ்ம (ந-ந்) 1. உடல்
2. அளவு

गृहदेहत्विट्प्रभावा धामान्य ....

1. धाम (न-न्)

1. தாம (ந-ந்) 1. இல்லம்
2. உடல்
3. ஒளி
4. ப்ரபாவம்

............................अथ चतुष्पथे ।
संनिवेशे च संस्थानं ....

1. संस्थानम् (न-अ)

1. ஸம்ஸ்தாநம் (ந-அ) 1. நாற்சந்தி கூடுமிடம்
2. ஊர் சுற்றுவெளி
3. மரணம்
4. உருவம்

..........................लक्ष्म चिह्नप्रधानयोः ॥ 1325

1. लक्ष्म (न-न्)

1. லக்ஷ்ம (ந-ந்) 1. அடையாளம்
2. முக்கியத்துவம்

आच्छादनं संपिधानमपवारणमित्युभे ।

1. आच्छादनम् (न)

1. ஆச்சாதநம் (ந-அ) *1. ஆடை*
2. மூடுதல்

आराधनं साधने स्यादवाप्तौ तोषणेऽपि च ॥1326

1. आराधनं (न)

1. ஆராதநம் (ந-அ) *1. ஸித்தித்தல்*
2. ப்ராப்தி
3. சந்தோஷப்படுத்துதல்

अधिष्ठानं चक्रपुर प्रभावाध्यासनेष्वपि ।

1. अधिष्ठानं (न)

1. அதிஷ்டானம் (ந-அ) *1. வண்டிச்சக்கரம்*
2. பட்டணம்
3. ப்ரபாவம்
4. ஆக்ரமித்தல்

रत्नं स्वजाति श्रेष्ठेऽपि ....

1. रत्नं (न)

1. ரத்னம் (ந-அ) *1. அந்தந்த இனத்தில் உயர்வானது*
2. பச்சைக்கெம்பு முதலான மணி என்பது லிங்கபட்டீயம். இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது.

.... वने सलिलकानने ॥ 1327

1. वनम् (न)

1. வநம் (ந-அ) *1. ஜலம்/தண்ணீர்*
2. காடு

तलिनं विरले स्तोके ....

1. तलिनं (पुं/स्त्री/न)

1. தலிநம் (ந-அ) 1. மெல்லியதானது
2. போதுமான
இடைவெளியுள்ளது
நிர்மலமானது என்பது சிலர் கருத்து

.... वाच्यलिङ्गास्तथोत्तरे।

பின்னால் வரும் ந. அந்த சொற்கள் மற்றும் தலின ஶப்தங்களைப் போலவே விசேஷமான லிங்கங்களைக் கொண்டவை.

समानाः सत्समैके स्युः ....

1. समानः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸமாநः (பு/பெ/ந-அ) 1. நற்குணமுள்ளவன்/சஜ்ஜனன்
2. ஒரே மாதிரியான பொருட்கள்
3. ஒன்றாயிருக்கும் பொருட்கள்

.... पिशुनौ खलसूचकौ ॥ 1328

1. पिशुनः (पुं/स्त्री/न)

1. பிசுநः(பு-அ) 1. துர்ஷ்டன், துர்ஜனன்
பிசுநா (பெ-ஆ) 2. கோள்சொல்பவன்
பிசுந (ந-அ)

हीनन्यूनावूनगर्ह्यौ ....

1. हीनः (पुं/स्त्री/न), २. न्यूनः (पुं/स्त्री/न)

1. ஹீநः (பு-அ) 1. குறைவானது, 2. நிந்திக்கப்பட்டது
ஹீநா (பெ-ஆ)
ஹீநம் (ந-அ)
2. ந்யூநः (பு-அ) ,, ,,
ந்யூநா (பெ-ஆ)
ந்யூநம் (ந-அ)

.... वेगिशूरौ तरस्विनी ।

1. तरस्वि (पुं/स्त्री/न)

1. தரஸ்வி (பு/பெ/ந-அ) *1. வேகமுடையவன்*
2. பலவான்

अभिपन्नोऽपराद्धोऽभिग्रस्तव्यापद्गतावपि ॥ 1329

1. अभिपन्नः (पुं/स्त्री/न)

1. அபிபன்ன: (பு-அ) *1. அபராதம் செய்தவன், குற்றம் செய்தவன்.*

அபிபன்னா(பெ-ஆ)
அபிபன்னம் (ந-அ)

2. எதிரியால் பீடிக்கப்பட்டவன்
3. அதிக ஆபத்துடையவன்

"ந" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------●-------

अथ पान्तवर्गः

ப வில் முடியும் சொற்கள்

कलापो भूषणे बर्हे तूणीरे संहतेऽपि च ।

1. कलापः (पुं)

1. கலாப: (பு-அ) *1. அணிகள், 2. அம்புராத்தூணி*
3. மயில்

परिच्छदे परीवापः पर्युप्तौ सलिलस्थितौ ॥ 1330

1. परीवापः (पुं)

1. பரீவாப: (பு-அ) *1. கூடாரம்*
2. விதை விதைத்தல் முதலியன
3. தண்ணீர் தேக்கம்/நிற்குதல்
4. தண்ணீர் உள்ள இடம்

गोधुग् गोष्ठपतिर्गोपौ ....

1. गोपः (पुं)

1. கோப: (பு-அ) *1. இடையன்*

.... हरो विष्णुर्वृषाकपिः ।

1. वृषाकपिः (पुं)

1. வ்ருஷாகபி: (பு-இ) *1. சிவன்*
2. விஷ்ணு
3. அக்னி (பாடம்)
4. இந்திரன்

बाष्पमूष्माश्रु ....

1. बाष्पं (पुं)

1. பாஷ்பம் (பு-அ) *1. ஆவி*
2. கண்ணீர்

.... कशिपु त्वन्नमाच्छादनं द्वयम् ॥ 1331

1. कशिपुः (पुं/न)

1. கசிபு: (பு-உ) *1. அன்னம்*
கசிபு (ந-உ) *2. வஸ்திரம்*

तल्पं शय्याट्टदारेषु ....

1. तल्पं (पुं/न)

1. தல்ப: (பு-அ) *1. படுக்கை*
தல்பம் (ந-அ) *2. மேடை*
3. மனைவி

.... स्तम्बेऽपि विटपोऽस्त्रियाम् ।

१. विटपः (पुं/न)

1. விடப: (பு-அ) 1. தூண்
விடபம் (ந-அ) 2. குளிர்-அபி என்ற சொல்லால்
பெறப்பட்டது
3. கொம்பு - ,,

प्राप्तरूपस्वरूपाभिरूपा बुधमनोज्ञयोः ॥ 1332
भेद्यलिङ्गा अमी ....

1.प्राप्तरूपः (पुं/स्त्री/न), 2..स्वरूपः(पुं/स्त्री/न)
३ . अभिरूपः(पुं/स्त्री/न)

1. ப்ராப்தரூப: (பு-அ) அறிவாளி, அழகள்
ப்ராப்தரூபா (பெ-ஆ)
ப்ராப்தரூபம் (ந-அ)

2. ஸ்வரூப: (பு-அ) அறிவாளி, அழகள்
ஸ்வரூபா (பெ-ஆ)
ஸ்வரூபம் (ந-அ)

3. அபிரூப: (பு-அ) அறிவாளி, அழகள்
அபிரூபா (பெ-ஆ)
அபிரூபம் (ந-அ)

.... कूर्मी वीणाभेदश्च कच्छपी ।

1. कच्छपी (स्त्री)

1. கச்சபீ (பெ-ஈ) 1. ஆமை ஓடு
2. சரஸ்வதி கையிலுள்ள வீணை

"ப" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

--------9--------

अथ फान्तवर्गः

ப$_2$ வில் முடியும் சொற்கள்

रवर्णे पुंसि रेफः स्यात् कुत्सिते वाच्यलिङ्गकः ॥ 1333

1. रेफः (पुं)

1. ரேப: (பு-அ)1. இது 'ர' வர்ணத்திற்குப் பேரானபோது(பு)
2. கீழ்மகனுக்குப் பேரானபோது (பு/பெ/ந)

"ப$_2$" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ बान्तवर्गः

ப$_3$ வில் முடியும் சொற்கள்

अन्तराभवसत्त्वेऽश्वे गन्धर्वो दिव्यगायने ।

1. गन्धर्वः (पुं/स्त्री/न)

1. கந்தர்வ: (பு-அ) 1. விண்ணில் உள்ள பிசாசு
2. குதிரை
3. தேவருலகின் இசைவாணர்கள் விசுவாவசு முதலியவர்கள்

कम्बुर्ना वलये शङ्खे ....

1. कम्बुः (पुं)

1. கம்பு: (பு-அ) 1. கை வளையல்
2. சங்கம்

சங்கத்திற்கு வளை என்னும் பெயருண்டு. அதனை அறுத்து கைகளுக்கு வளையாக அணியும் மரபு பெண்களுக்கு அந்நாளில் இருந்தது. அதுவே நாளடைவில் மாறி தங்க வளையல், கண்ணாடி வளையல் என்ற பெயரில்மாற்றம் பெற்று உள்ளது. மேலும் வளை என்ற சொல் சங்கைக் குறிக்கும். அது மட்டும் இன்னும் தொற்றிக் கொண்டுள்ளது.

.... द्विजिह्वौ सर्पसूचकौ ॥ 1334

1. द्विजिह्वः (पुं)

1. த்விஜிஹ்வ: (பு-அ) *1. பாம்பு (இரண்டு நாக்கு)*
2. கோள்சொல்பவன்

पूर्वोऽन्यलिङ्गः प्रागाह पुंबहुत्वेऽपि पूर्वजान् ।

१. पूर्वः (पुं)

1. பூர்வ: (பு-அ) *1. கிழக்கு திக்கு*
2. முற்காலத்திலிருந்த பொருள்

கிழக்கு திக்கிலிருக்கின்ற வஸ்துவைக் குறித்தால் (பு/பெ/ந) முன்னிருந்த கிராமம், முன்னோர் செல்வம், கிழக்கே யுள்ள நதீ என்றும், நமது பூர்வர்களான பித்ரு-பிதாமஹ- ப்ரபிதாமஹர் முதலியவர்களைக் குறிக்க புல்லிங்க பஹு (पुंलिङ्ग बहुवचन) *வசநத்தால் குறிப்பிடவும்.* व - बयोः अभेदः *என்றதால் இந்த வர்கத்தில்* ब *குறிப்பிட்டுள்ளார்.*

"ப$_3$" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

अथ भान्तवर्गः

ப$_4$ வில் முடியும் சொற்கள்

कुम्भौ पटेभमूर्धांशौ ....

1. कुम्भः (पुं)

1. கும்ப: (பு-அ) *1. குடம் 2. யானையின் மஸ்தகம்*

.... **डिम्भौ तु शिशुबालिशौ** ॥ 1335

1. डिम्भः (पुं)

1. டிம்ப: (பு-அ) *1. சிவன், 2. மூர்க்கன்/முட்டாள்.*

स्तम्भौ स्थूणाजडीभावौ ....

1. स्तम्भः (पुं)

1. ஸ்தம்ப: (பு-அ) **1. கம்பம்**
2. விழுந்து கிடக்கும் மரம் - இதன் ஆகு பெயராக மரம்போல்கிடந்தான் என்ற இடத்தில் ஸ்தம்ப: எனில் மனிதன் பேச்சுமூச்சற்றநிலையைக் குறிக்கும்

.... शम्भू ब्रह्मविलोचनौ ।

1. शम्भूः (पुं)

1. சம்பூ: (பு-உ) **1. பிர்மா** **2. சிவன்**

कुक्षिभ्रूणार्भका गर्भाः ....

1. गर्भः (पुं)

1. கர்ப: (பு-அ) **1. வயிறு**
2. வயிற்றிலுள்ள குழந்தை

.... विस्रम्भः प्रणयेऽपि च ॥ 1336

1. विस्रम्भः (पुं)

1. விஸ்ரம்ப: (பு-அ) **1. பரிசயம்**
ரக்தா (பெ-ஆ) **2. ப்ரணயகலகம்**
(காதலர்களுக்கு இடையே யேற்பட்ட சிறு பிணக்கு)
3. விச்வாசம்
4. இம்சித்தல்

स्याद् भेर्यां दुन्दुभिः पुंसि स्यादक्षे दुन्दुभिः स्त्रियाम् ।

1. दुन्दुभिः (पुं)

***1. துந்துபி:** (பு-அ)   1. பேரி*
***துந்துபீ** (பெ-ஈ) 2. பகடை ஆட்டத்தில் உயர்ந்த பந்தயம்*

स्यान्महारजने क्लीबं कुसुम्भं करके पुमान् ॥ 1337

1. कुसुम्भं (पुं/न)

***1. குஸும்பம்** (பு-அ) 1. கமண்டலம்*
(ந-அ) 2. பூக்களில் காணப்படும் மகரந்த கேசரங்கள்/நாளங்கள்

क्षत्रियेऽपि च नाभिर्ना ....

1. नाभिः (पुं), 2. नाभी (स्त्री)

***1. நாபி:** (பு-இ) 1. க்ஷத்திரியன், 2. ஓய்வுபெற்ற ராஜா*
***நாபீ** (பு/பெ-ஈ) 3. தொப்புள்*
***நாபி** (பெ-இ) 4. கஸ்தூரி 5. வண்டிச் சக்ரத்தின் மையத்திலுள்ள குடம்*

...............................सुरभिर्गवि च स्त्रियाम् ।

1. सुरभिः (पुं)

***1. ஸுரபி:** (பு-இ) 1. பசு, காமதேனு*
***ஸுரபீ** (பு/பெ/ந) 2. நறுமணமுள்ளது*
3. மனோஹரமானது

सभा संसदि सभ्ये च ....

1. सभा (स्त्री)

***1. ஸபா** (பெ-அ) 1. ஆஸ்தானம்*
2. ரசிகன்
3. கூட்டம்
4. வழி
5. சூதாட்டம்

.... त्रिष्वध्यक्षेऽपि वल्लभः ॥ 1338

1. वल्लभः (पुं/स्त्री/न)

1. வல்லப: (பு/பெ/ந-அ) 1. தலைமைதாங்குபவன்
2. ப்ரியமானது

"ப$_4$" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ मान्तवर्गः

ம வில் முடியும் சொற்கள்

किरणप्रग्रहौ रश्मी ....

1. रश्मिः (पुं)

1. ரச்மி: (பு-இ) 1. கிரணம்
2. க்ஷயரோகம்
3. கடிவாளம் என்றும் சிலர்

.... कपिभेकौ प्लवङ्गमौ ।

1. प्लवङ्गः (पुं)

1. ப்லவங்க: (பு-அ) 1. குரங்கு 2. தவளை

इच्छामनोभवौ कामौ ....

1. कामः (पुं)

1. காம: (பு-அ) 1. ஆசை
காம (ந-அ) 2. மன்மதன்
3. மிகவும்

.... शौर्योद्योगौ पराक्रमौ ॥ 1339

1. पराक्रमः (पुं)

1. பராக்ரம: (பு-அ) 1. சாமர்த்தியம்
2. வேலை/பணி
3. செய்யத்தக்கவேலையைத் தொடங்குதல்

धर्माः पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः ।

1. धर्मः (पुं)

1. தர்ம: (பு-அ) **1. புண்யம் 2. யமன் 3. நீதி**
4. ஸ்வபாவம் 5. ஸோமயாஜி 6. ஆசாரம்

उपायपूर्व आरम्भ उपधा चाप्युपक्रमः ॥ 1340

1. उपक्रमः (पुं)

1. உபக்ரம:(பு-அ)1. **தன்மையறிந்து ஆரம்பித்தல்**
2. மந்திரி முதலானவர்களைசோதித்தல்
3. 'இது முதல்' என்று கூறுதல். (இது அபி என்ற சொல்லால் கொள்ளப்பட்டது)

वणिक्पथः पुरं वेदो निगमा ....

1. निगमः (पुं)

1. நிகம:(பு-அ) **1. கடைத்தெரு**
2. பட்டணம்
3. வேதம்

..........................नागरो वणिक् ।

नैगमो द्वौ ....

1. नैगमः (पुं)

1. நைகம: (பு-அ) **1. பட்டணத்தில் வாழ்பவன்**
2. வர்த்தகன்

..............बले रामो लीनचारुसिते त्रिषु ॥ 1341

1. रामः (पुं/स्त्री/न)

1. ராம: (பு-அ) **1. பலராமன்**

ராமா (பெ-ஆ) **1. கருப்பானது 2. அழகானது**
ராம (ந-அ) **3. நீலம் 4. வெறுமை**

शब्दादिपूर्वो वृन्देऽपि ग्रामः ....

1. ग्रामः (पुं)

1. க்ராம: (பு-அ) **1. 'ஆதி'-முதலான பொருட்கள்/ சப்தங்கள் என்ற பொருளில் शब्दग्रामः, गुणग्रामः உதாரணமாகக் கொள்க**

2. கிராமம்/ஊர். அதிலுள்ள அனைத்தும் என்று வரும் - இது, அபி என்ற சொல்லால் கொள்ளப்பட்டது.

.... क्रान्तौ च विक्रमः ।

1. विक्रमः (पुं)

1. விக்ரம: (பு-அ) **1. ஆக்கிரமித்தல்**

2. பராக்கிரமம் - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

स्तोमः स्तोत्रेऽध्वरे वृन्दे ....

1. स्तोमः (पुं)

1. ஸ்தோம: (பு-அ) **1. ஸ்தோத்திரம்**

2. யாகம்

3. கூட்டம்/ஸமூஹம்

.................जिह्मस्तु कुटिलेऽलसे ॥ 1342

1. जिह्मः (पुं)

1. ஜிஹ்ம: (பு-அ) **1. கோணல்**

2. மந்தமானது

गुल्मा रुक्तम्ब सेनाश्च ....

1. गुल्मः (पुं)

1. குல்ம: (பு-அ) **1. குன்மரோகம்(வயிற்றுவலி)**

2. புதறு

3. சேனையின் ஒருவகை

.... जामिः स्वसृकुलस्त्रियोः ।

1. जामिः (स्त्री)यामिः என்றும் பாடமுண்டு

1. ஜாமி: (பெ-இ) 1. உடன் பிறந்தவள்.
2. நற்குலப்பெண்
जामि (अव्ययं) 3. சோம்பேரித்தனம்

क्षितिक्षान्त्योः क्षमा युक्ते क्षमं शक्ते हिते त्रिषु ॥ 1343

1. क्षमा (पुं/स्त्री/न)

1. க்ஷமா (பு/பெ/ந-அ) 1. பூமி
2. பொறாமை (எனில்- பெ)
3. சரியானது (எனில்- ந)
4. சாமர்த்தியம் (எனில்)(பு/பெ/ந)
5. ஹிதஞ்செய்பவன் எனில்(பு/பெ/ந)

त्रिषु श्यामौ हरित्कृष्णौ श्यामा स्याच्छारिवा निशा ।

1. श्यामः (पुं/स्त्री/न)

1. ச்யாம: (பு-அ) 1. பசுமையானது
ச்யாமா (பு/பெ/ந-ஆ) 2. கறுப்பானது
3. நறுமணம்
4. இரவு

ललामं पुच्छपुण्ड्राश्वभूषा प्राधान्यकेतुषु ॥ 1344

1. ललामं (न-न्), ललाम (पाठं)

1. லலாமம் (ந-ந்) 1. வால்
லலாம (பாடம்)(ந-அ) 2. நெற்றித்திலகம்
3. குதிரையின் அணிகள்
4. குதிரை
5. ஆபரணங்கள்
6. முக்கியமானது
7. கொடி

सूक्ष्ममध्यात्ममप्या ....

1. सूक्ष्म (पुं/स्त्री/न)

1. ஸூக்ஷ்ம (பு/பெ/ந-அ) **1. பரமாத்மா**
2. மிகவும் சிறியது

.... द्वौ प्रधाने प्रथमं त्रिषु ।

1. प्रथमं (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரதம: (பு-அ) *1. முதல்* **2. முக்கியமானது**
ப்ரதமா (பெ-ஆ)
ப்ரதமம் (ந-ஆ)

वामौ वल्गुप्रतीपौ द्वौ ....

1. वामः (पुं/स्त्री/न)

1. வாம: (பு/பெ/ந-அ) **1. மனோஹரமானது**
2. எதிரிடையானது

.............................अधमौ न्यूनकुत्सितौ ॥ 1345

1. अधमः (पुं/स्त्री/न)

1. அதம: (பு-அ) **1. குறைச்சலானது**
அதமா (பெ-ஆ) **2. நிந்திக்கப்பட்டது**
அதமம் (ந-அ)

जीर्णं च परिभुक्तं च यातयाममिदं द्वयम् ।

1. यातयामं (पुं/स्त्री/न)

1. யாதயாம: (பு-அ) **1. செரித்தல்/ஜீர்ணமாதல்**
யாதயாமா(பெ-ஆ) **2. அனுபவிக்கப்பட்டது**
யாதயாமம் (ந-அ)

"ம" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

--------●-------

अथ यान्तवर्गः

ய வில் முடியும் சொற்கள்

तुरङ्गगरुडौ तार्क्ष्यौ ....

1. तार्क्ष्यः (पुं)

1. தார்க்ஷ்ய: (பு-அ) ***1. குதிரை***
2. கருடன்

.....................निलयापचयौ क्षयौ ॥ 1346

1. क्षयः (पुं)

1. க்ஷய: (பு-அ) ***1. வீடு***
2. அழிவு (நாசம்)

श्वशुर्यौ देवरश्यालौ ....

1. श्वशुर्यः (पुं)

1. ச்வசுர்ய: (பு-அ) ***1. கணவனுடன் பிறந்தவன்***
2. மனைவியின் உடன் பிறந்தவன்

.....................भ्रातृव्यौ भ्रातृजद्विषौ ।

1. भ्रातृव्यः (पुं)

1. ப்ராத்ருவ்ய: (பு-அ) ***1. உடன் பிறந்தவனின் மகன்***
2. பகையாளி

पर्जन्यौ रसदब्देन्द्रौ.....................

1. पर्जन्यः (पुं)

1. பர்ஜன்ய: (பு-அ) ***1. இடிக்கும் மேகம்***
2. இந்திரன்

.....................स्यादयः स्वामिवैश्ययोः ॥ 1347

1. अर्यः (पुं)

1. அர்ய: (பு-அ) 1. மதிப்பிற்குரியவன் (ப்ரபு)
2. வைச்யன்

तिष्यः पुष्ये कलियुगे ....

1. तिष्यः (पुं)

1. திஷ்ய: (பு-அ) 1. புஷ்ய நடசத்திரம் - பூசம்
2. கலியுகம்

..................पर्यायोऽवसरे क्रमे ।

1. पर्यायः (पुं)

1. பர்யாய: (பு-அ) 1. அவஸரம் - சமயம்
2. வரிசை

प्रत्ययोऽधीनशपथज्ञानविश्वासहेतुषु ॥ 1348
रन्ध्रे शब्दे ....

1. प्रत्ययः (पुं)

1. ப்ரத்யய: (பு-அ)1. ஆதீனம் 2. ஆணை 3. அறிவு
4. நம்பிக்கை 5. ஹேது 6.இடைவெளி
7. 'க்ருத்' முதலிய ப்ரத்யயங்கள்

.... अथानुशयो दीर्घद्वेषानुतापयोः ।

1. अनुशयः (पुं)

1. அனுசய: (பு-அ) 1. நீண்ட துவேஷம்
2. பச்சாதாபம்

स्थूलोच्चयस्त्वसाकल्ये गजानां मध्यमे गते ॥ 1349

1. स्थूलोच्चयः (पुं)

1. ஸ்தூலோச்சய: (பு-அ) 1. முழுமையடையாதிருத்தல்
2. யானையின், விரைவாகவோ மந்தமாகவோ இல்லா சீரான நடை

समयाः शपथाचारकालसिद्धान्तसंविदः ।

1. समयः (पुं)

1. ஸமய: (பு-அ) *1. ஆணை - சத்தியம் 2. ஆசாரம் 3. காலம் 4. சித்தாந்தம் 5. ஞானம்*

व्यसनान्यशुभं दैवं विपदित्यनयास्त्रयः ॥ 1350

1. अनयः (पुं)

1. அநய: (பு-அ) *1. துன்பங்கள் (துன்பங்களை விளைவிக்கும் சூதாட்டம்போன்றவை)*
2. முன்வினையின் காரணமானவை
3. விபத்து/ஆபத்து

अत्ययोऽतिक्रमे कृच्छ्रे दोषे दण्डेऽपि...............

1. अत्ययः (पुं)

1. அத்யய: (பு-அ) *1. அதிக்ரமம் செய்தல்*
2. துக்கம் 3. தோஷம்
4. தண்டித்தல் 5. சர்வநாசம்
-இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

.................................**अथापदि।**

युद्धायत्योः संपरायः ....

1. संपरायः (पुं) (सांपरायः)என்றும் பாடம்

1. ஸம்பராய:(பு-அ) *1. ஆபத்து 2. போர் 3.எதிர்காலம்*

......................**पूज्यस्तु श्वशुरेऽपि च ॥** 1351

1. पूज्यः (पुं)

1. பூஜ்ய: (பு-அ) *1. மாமனார் 2. பூஜைக்குரியவர்*

पश्चादवस्थायिबलं समवायश्च संनयौ ।

1. संन्नयौ (पुं)

1. ஸந்நயௌ (பு-ஔ) 1. பின்னுள்ள சேனை
2. மொத்த ஸமூஹம்
3. தொடர்பு. 'ச' என்றதால் கொள்ளப்பட்டது

संघाते संन्निवेशे च संस्त्यायः ....

1. संस्त्यायः (पुं)

1. ஸம்ஸ்த்யாய: (பு-அ) 1. ஸமூஹம்
2. ஊரைச் சுற்றியுள்ள வெளி
3. இல்லம் 'ச'காரத்தால் பெறப்பட்டது

...................................प्रणयास्त्वमी ॥ 1352

विश्रम्भयाश्चाप्रेमाणो ....

1. प्रणयः (पुं)

1. ப்ரணய: (பு-அ) 1. விச்வாசம்
2. செவியால் கேட்குதல்
3. ப்ரேமை

...............................विरोधेऽपि समुच्छ्रयः ।

1. समुच्छ्रयः (पुं)

1. ஸமுச்ரய: (பு-அ) 1. பகைமை, வைரம்
2. உயரம் - அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

विषयो यस्य यो ज्ञातः ....

1. विषयः (पुं)

1. விஷய: (பு-அ) 1. எதனால் எது தினமும்தொடர்பு கொண்டிருக்குமோ அது
2. ஐம்புலன்களால் அறியப்படும் பொருள்
3. தேசம்-அபி சப்தத்தால்பெறப்பட்டது

निर्यासेऽपि कषायोऽस्त्री ....

1. कषायः (पुं/न)

1. கஷாய: (பு/ந-அ) 1. கஷாயம் 2. துவர்ப்பு
3. மைபூசுதல் 4. பரிமள சுகந்தம்

.... सभायां च प्रतिश्रयः ।

1. प्रतिश्रयः (पुं)

1. ப்ரதிச்ரய: (பு-அ) 1. சபை
2. இருப்பிடம்/வீடு - இது சகரத்தால் பெறப்பட்டது

प्रायो भूम्न्यन्तगमने ....

1. प्रायः (पुं)

1. ப்ராய: (பு-அ) 1. பெரும்பாலும்/உத்தேசம்
2. சாகும்வரை உண்ணாவிரதம்/ வடக்கிருத்தல்
3. ஸமாஸத்தில் உத்தரபதமாய், ஸத்ருச அர்த்தத்திற்கும் (இளையதான) பெயர்

.... मन्युर्दैन्त्ये ऋतौ क्रुदि ॥ 1354

1. मन्युः (पुं)

1. மன்யு: (பு-உ) 1. தீனமானது 2. யாகம் 3. கோபம்

रहस्योपस्थयोर्गुह्यं ....

1. गुह्यं (पुं)

1. குஹ்யம் (பு/பெ/ந-அ) 1. ரஹஸ்யம் மறைக்கத்தக்கது
குஹ்யம் (ந-அ) 2. ஆண், பெண் குறிகள்
3. ஆமை

....................सत्यं शपथतथ्ययोः।

1. सत्यं (न)

1. ஸத்யம் (ந-அ) 1. ஆணை
ஸத்ய:(பு/பெ/ந-அ) 2. உண்மை
3. யுகங்கள், உலகங்கள் (ஸத்யலோகம்) என்று சிலர்

वीर्यं बले प्रभावे च ....

1. वीर्यं (न)

1. வீர்யம் (ந-அ) 1. பலம் 2. பொருட்களின் சக்தி
3. இந்திரியம்/ரேதஸ் - சகாரத்தால் பெறப்பட்டது

..........................द्रव्यं भव्ये गुणाश्रये ॥1355

1. द्रव्यं (न)

1. த்ரவ்யம் (ந-அ) 1. நல்ல/சிறந்த பொருட்கள்
2. நற்குணமுள்ள வஸ்த்து
3. பாக்கியவான், யோக்கியவான் என்று சிலர்

धिष्ण्यं स्थाने गृहे भेऽग्नौ ....

1. धिष्ण्यं (पुं)

1. திஷ்ண்யம் (பு-அ) 1. இடம் 2. வீடு 3. நக்ஷத்திரம்

............................भाग्यं कर्म शुभाशुभम्।

1. भाग्यं (न)

1. பாக்யம் (ந-அ) *1. சுபகர்மா*

2. அசுப கர்மா

कशेरुहेम्नोर्गाङ्गेयं ....

1. गाङ्गेयं (न)

1. காங்கேயம் (பு-அ) *1. தாமரைக்கிழங்கு*

2. தங்கம்

.... विशल्या दन्तिकापि च ॥ 1356

1. विशल्या (स्त्री)

1. விசல்யா (பெ-ஆ) *1. நாகதந்திச்செடி*

2. கொம்மட்டிச்செடி. அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

वृषाकपायी श्रीगौर्योः ....

1. वृषाकपायी (स्त्री)

1. வ்ருஷாகபாயீ (பெ-ஈ) *1. லக்ஷ்மீ*

2. பார்வதி

.... अभिख्या नामशोभयोः ।

1. अभिख्या (स्त्री)

1. அபிக்யா (பெ-ஆ) *1. பெயர் 2. ஒளி/காந்தி*

आरम्भो निष्कृतिः शिक्षा पूजनं संप्रधारणम् ॥ 1357

उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव क्रियाः ।

1. क्रिया (स्त्री)

1. க்ரியா (பெ-ஆ) 1. உத்யோகம்/வேலை
2. ப்ராயச்சித்தம்
3. சிக்ஷா (வேதத்தின் ஆறு அங்கங்களில் ஒன்று)
4. பூஜை
5. ஆதாரம்/சான்று
6. உபாயம் (சாம, தான, பேத, தண்டம் என்ற நான்குவித உபாயம்)
7. அறிவுபூர்வமான செயல்
8. வைத்தியம்
9. செயல்

छाया सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः ॥ 1358

1. छाया (स्त्री)

1. சாயா (பெ-ஆ) 1. சூரியனின் மனைவியின் பெயர்
2. ஒளி
3. பிரதிபிம்பம்
4. நிழல்

कक्ष्या प्रकोष्ठे हर्म्यादेः काञ्च्यां मध्येभबन्धने ।

1. कक्ष्या (स्त्री)

1. கக்ஷ்யா (பெ-ஆ) 1. உப்பரிகை (அரண்மனையில் மாடி)
2. அரண்மனையின் அங்கணம்
3. அரை நூல் மாலை
4. யானை வயிற்றில் கட்டும் பட்டை

कृत्या क्रियादेवतयोस्त्रिषु भेद्ये धनादिभिः ॥ 1359

1. कृत्या (स्त्री)

1. க்ருத்யா (பெ-ஆ) 1. செய்தல் 2. தேவதா விசேஷம்
க்ருத்யா(பு/பெ/ந-அ) 3. செல்வத்தால் பேதம் செய்து நாட்டை அபகரித்தல்

जन्यः स्याज्जनवादेऽपि ....

1. जन्यः (पुं/स्त्री/न)

1. ஜந்ய: (பு-அ) 1. உலகின் அபவாதம்
ஜன்யா (பெ-ஆ) 2. யுத்தம்
ஜன்யம் (ந-அ) 3. கைப்பற்றுதல்
ஜன்ய: (பு-அ) 4. மாப்பிள்ளைதோழன்
5. மணப்பெண்ணின் தோழிகள்
6. தந்தை

.... जघन्योऽन्तेऽधर्मेऽपि च ।

1. जघन्यः (पुं/स्त्री/न)

1. ஜகன்ய: (பு-அ) 1. பின்பிறந்தவன்
*ஜகன்யா(பெ-ஆ)*2. அதமன்/மட்டமான குணம் படைத்தவன்
*ஜகன்யம் (ந-அ)*3. வால், குளம், குறி இவைகள் 'அபி' என்ற சொல்லால்பெறப்பட்டது

गर्ह्याधीनौ च वक्तव्यौ ....

1. वक्तव्यः (पुं/स्त्री/न)

1. வக்தவ்ய: (பு-அ) 1. கீழ்மகன்
*வக்தவ்யா(பெ-ஆ)*2. சொல்படி கேட்பவன்
வக்தவ்யம் (ந-அ) 3. பேசத்தக்க சொற்கள் - இது 'ச'காரத்தால் பெறப்பட்டது

.... कल्यौ सज्जनिरामयौ ॥ 1360

1. कल्यः (पुं/स्त्री/न)

1. கல்ய: (பு-அ) 1. உழைப்பால் பெற்ற பொருள்
கல்யா (பெ-ஆ)
கல்யம் (ந-அ) 2. நோயுற்றது

आत्मवाननपेतोऽर्थादर्थ्यौ.........

1. अर्थ्यः (पुं/स्त्री/न)

1. அர்த்ய: (பு-அ) 1. அறிவுள்ளவன்
அர்த்யா(பெ-ஆ) 2. பொருளை விரும்பி இடைவிடாதவன்
அர்த்யம் (ந-அ)

..........................पुण्यं तु चार्वपि ।

1. पुण्यं (न)

1. புண்யம் (ந-அ) 1. அழகியவை
2. ஸுக்ருதம் - நற்செயல்/அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

रूप्यं प्रशस्ते रूपेऽपि ....

1. रूप्यं (पुं/स्त्री/न)

1. ரூப்ய: (பு-அ) 1. அழகானது
ரூப்யா(பெ-ஆ)
ரூப்யம் (ந-அ) 2. முத்திரை போடப்பட்ட தங்கம், (அரசாங்க முத்திரை போடப்பட்ட தங்கக்காசு, வெள்ளிக்காசுகளை ரூப்யா என்று அழைத்தனர். அது இன்று வரை தொடர்கிறது)

.........................वदान्यो वल्गुवागपि ॥ 1361

1. वादान्यः (पुं/स्त्री/न)

1. வதாந்ய: (பு-அ) 1. சிறந்த சொற்களைப் பேசுபவன்
வதாந்யா (பெ-ஆ)
வதாந்யம் (ந-அ) 2. கொடையாளி/வள்ளல் இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது.

न्यायोऽपि मध्यं ....

1. मध्यः (पुं/स्त्री/न)

1. *மத்ய:* *(பு-அ)* **1.** *உசிதமானது/தகுதியானது*
மத்யா *(பெ-ஆ)*
மத்யம் *(ந-அ)*
மத்ய: *(பு-அ)* **2.** *இடுப்பு*
மத்யம் *(ந-அ)*

.... **सौम्यं तु सुन्दरे सोमदेवते ।**

1. सौम्यः (पुं/स्त्री/न)

1. *ஸௌம்ய:* *(பு-அ)* **1.** *மனங்கவர்ந்தது*
ஸௌம்யா *(பெ-ஆ)*
ஸௌம்யம் *(ந-அ)* **2.** *ஸோமனை தேவதையாகக் கொண்ட ஹவிஸ் ஸூக்தம் என்பது லிங்கபட்டீயம்*

"ய" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

अथ रान्तवर्गः

ர வில் முடியும் சொற்கள்

निवहावसरौ वारौ ....

1. वारः (पुं)

1. *வார:* *(பு-அ)* **1.** *ஸமூஹம்*
2. *நிலை/ அவஸரம்*

.... **संस्तरौ प्रस्तराध्वरौ** ॥ 1362

1. संस्तरः (पुं)

1. *ஸம்ஸ்தர:* *(பு-அ)* **1.** *தருப்பைப் புல்லால் செய்யப்பட்ட படுக்கை*
2. *யாகம்*

गुरू गीर्पतिपित्राद्यौ ....

1. गुरुः (पुं)

1. குரு: *(பு-உ)* **1. பிரஹஸ்பதி**

2. தகப்பனார் முதலிய பெரியோர்

3. கனமான பொருள்

.... द्वापरौ युगसंशयौ ।

1. द्वापरः (पुं)

1. த்வாபர: *(பு-அ)* **1. மூன்றாம் யுகம்**

2. சந்தேஹம்

प्रकारौ भेदसादृश्य ....

1. प्रकारः (पुं)

1. ப்ரகார: *(பு-அ)* **1. பேதம் / பிரித்தல்**

2. ஒப்புமை

.... आकाराविङ्गिताकृती ॥ 1363

1. आकारः (पुं)

1. ஆகார: *(பு-அ)* **1. ஆமோதித்தல் அல்லது நிராகரித்தலான செய்கையை குறிப்பிடும் முகக்குறிப்பு**

किंशारू धान्यशूकेषू...............

1. किंशारुः (पुं)

1. கிம்சாரு: *(பு-ஊ)* **1. தானியங்களில் காணப்படும் முள்/கூர்மை**

2. பாணம்

....मरू धन्वधराधरौ ।

1. मरुः (पुं)

1. மரு: (பு-உ) 1. நீரின்றியுள்ள நிலம்
2. பர்வதம்

अद्रयो द्रुमशैलार्काः ....

1. अद्रिः (पुं)

1. அத்ரி: (பு-இ) 1. மரம்
2. பர்வதம் - குன்று
3. சூரியன்

....................स्त्रीस्तनाब्दौ पयोधरौ ॥ 1364

1. पयोधरः (पुं)

1. பயோதர: (பு-அ) 1. பெண்களின் ஸ்தநம்/நகில்
2. மேகம்

ध्वान्तारिदानवा वृत्रा ....

1. वृत्रः (पुं)

1. வ்ருத்ர: (பு-அ) 1. இருள்
2. எதிரி
3. வ்ருத்திராசுரன்

.............................बलिहस्तांशवः कराः ।

1. कराः (पुं)

1. கரா: (பு-அ) 1. கப்பம்
2. கை
3. கிரணம்

प्रदरा भङ्गनारीरुग्बाणा ....

1. प्रदरः (पुं)

1. ப்ரதர: (பு-அ) 1. ஒடித்தல்
2. பெண்களின் உதிரப்போக்கு (பெரும்பாடு)
3. அம்பு

.... अस्राः कचा अपि ॥ 1365

1. अस्राः (पा) अस्रः (पुं)

1. அஸ்ரா: (பாடம்) அஸ்ர: (பு-அ) *1. முடி*
அஸ்ர: (ந-அ) *2. ரக்தம் 3. கண்ணீர்*

अजातशृङ्गो गौः कालेऽप्यश्मश्रुर्ना च तूबरौ ।

1. तूबरः (पुं)

1. தூபர: (பு-அ) *1. உரிய காலத்தில் கொம்பு வளராத எருது*
2. மீசை முளைக்காத ஆண் மகன்

स्वर्णेऽपि राः ....

1. राः (पुं)

1. ரா: (பு-அ) *1. தங்கம்*
2. பொருள் - இது அபி என்பதால் கொள்ளப்பட்டது

.... परिकरः पर्यङ्कपरिवारयोः ।

1. परिकरः (पुं)

1. பரிகர: (பு-அ) *1. கட்டில் 2.. பரிவாரங்கள்*

मुक्ताशुद्धौ च तारः स्यात् ....

1. तारः (पुं)

1. தார: (பு-அ) *1. குற்றமற்ற முத்துச்சிப்பி*
2. நக்ஷத்திரம்
தாரா (பெ-ஆ) *3. கருவிழி*
தார: (பு-அ) *4. பேரோசை*
தாரா (பெ-ஆ)
தாரம் (ந-அ)

.... शारो वायौ स तु त्रिषु ।

कर्बुरे ....

1. शारः (पुं)

1. சாரः (பு-அ) *1. வாயு/காற்று*
சாரா (பெ-ஆ)
சாரம் (ந-அ)

..............अथ प्रतिज्ञाजिसंविदापत्सु संगरः ॥ 1367

1. सङ्गरः (पुं)

1. ஸங்கரः (பு-அ) 1. ப்ரதிக்ஞை 2. யுத்தம்
3. உறுதியான செயல் 4. ஆபத்து

वेदभेदे गुप्तिवादे मन्त्रो ....

1. मन्त्रः (पुं)

1. மந்த்ரः (பு-அ) 1. காயத்ரி போன்ற வேதமந்திரங்கள்
2. ரஹஸ்ய ஆலோசனை

.... मित्रो रवावपि ।

1. मित्रः (पुं)

1. மித்ரः (பு-அ) 1. ஸூரியன்
மித்ரம் (ந-அ) 2. நண்பன்

मखेषुयूपखण्डेऽपि स्वरुः ....

1. स्वरुः (पुं)

1. ஸ்வருः (பு-உ) 1. யாகம் 2. பாணம்
3. யூபஸ்தம்பத்தின் துணுக்கு
4. வஜ்ராயுதம் - இது அபி என்ற
சொல்லால் பெறப்பட்டது

........................गुह्योऽप्यवस्करः ॥ 1368

1. व्यवस्करः (पुं)

1. வ்யவஸ்கர: *(பு-அ)* 1. ஆண் பெண்களின் ரஹஸ்யம்
2. மலம் - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது
3. கழுநீர் பானையின் கீழுள்ள குழம்பு

आडम्बरस्तूर्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते ।

1. आडम्बरः (पुं)

1. ஆடம்பர: *(பு-அ)* 1. வாத்தியங்களின் பேரொலி
2. யானைகளின் பிளிரல்கள்
3. பரபரப்பு

अभिहारोऽभियोगे च चौर्ये संनहनेऽपि ॥ 1369

1. अभिहारः (पुं)

1. அபிஹார: *(பு-அ)* 1. கவரவேண்டும் என்று எண்ணி ஆக்ரமித்தல்
2. திருட்டு
3. ஆயத்தப்படுத்தல்

स्याज्जङ्गमे परीवारः खड्गकोशे परिच्छदे ।

1. परीवारः (पुं)

1. பரீவார: *(பு-அ)* 1. திரிகின்ற மனிதன்
2. கத்தி உறை
3. சுற்றியுள்ள வேலைக்காரர்கள்

विष्टरो विटपी दर्भमुष्टिः पीठाद्यमासनम् ॥ 1370

1. विष्टरः (पुं)

1. விஷ்டர: *(பு-அ)* 1. மரம் 2. தர்பைக்கொத்து/ முஷ்டி
3. மனைப்பலகை போன்ற ஆஸநம்

द्वारि द्वाःस्थे प्रतीहारः प्रतीहार्यप्यनन्तरे ।

1. प्रतीहारः (पुं)

1. ப்ரதிஹார: *(பு-அ)* **1. வாசற்படி 2. வாயிற்காப்போன்**
ப்ரதிஹாரி *(பு-ந்)* வாயிற்காப்போன்
ப்ரதிஹாரிணீ *(ந-அ)* பெண் - வாயில் காப்பவள்

विपुले नकुले विष्णौ बभ्रुः स्यात् पिङ्गले त्रिषु ॥ 1371

1. बभ्रुः (पुं)

1. பப்ரு: *(பு-உ)* 1. பெரிய கீரிப்பிள்ளை
2. விஷ்ணு
பப்ரு: *(பு-உ)* 3. பச்சைவண்ணம்
(பெ-உ) ,,
(ந-அ) ,,

सारो बले स्थिरांशे च न्याय्ये क्लीबं वरे त्रिषु ।

1. सारः (पुं)

1. ஸார: *(பு-அ)* 1. பலம் 2. உறுதியானது
ஸாரம் *(ந-அ)* 3. யுகம்
ஸார: *(பு-அ)*
ஸாரா *(பெ-ஆ)* 4. சிரேஷ்டம்
ஸாரம் *(ந-அ)*

दुरोदरो द्यूतकारे पणे द्यूते दुरोदरम् ॥ 1372

1. दुरोदरः (पुं)

1. துரோதர: *(பு-அ)* 1. சூதாடுபவன்
துரோதரம் *(ந-அ)* 2. பந்தயம்
3. சூதாட்டம்

महारण्ये दुर्गपथे कान्तारं पुंनपुंसकम् ।

1. कान्तारं (पुं/न)

1. காந்தார: *(பு-அ)* 1. பெரியகாடு
காந்தாரம் *(ந-அ)*2. போகமுடியாத/கடக்கமுடியாத வழி

मत्सरोऽन्यशुभद्वेषे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु ॥ 1373

1. मत्सरः (पुं)

1. மத்ஸர: (பு-அ) 1. பிறர் மேன்மையடைவதைக் கண்டு சகிக்காத தன்மை/பொறாமை

மத்ஸர: (பு-அ)2. பிறர் மேன்மையடைவதைக் கண்டு சகிக்காதவன்/பொறாமையுள்ளவன்

மத்ஸரீ (பெ-ஈ)

மத்ஸரம் (ந-அ)3. கஞ்சன்

देवावृते वरः श्रेष्ठे त्रिषु क्लीबं मनाक्प्रिये ।

1. वरः (पुं/न)

1. வர: (பு-அ) 1. தேவர்களிடமிருந்து கேட்டுப்பெற்ற வரம்

வர: (பு-அ) 2. சிறிது விருப்பமானது

வரா (பெ-ஆ)

வரம் (ந-அ)

சிலர் இதை அவ்யயம் என்றுகூறுகின்றனர்

वंशाङ्कुरे करीरोऽस्त्री तरुभेदे घटे च ना ॥ 1374

1. करीरः (पुं)

1. கரீர: (பு-அ) 1. மூங்கில் முளை

(ந-அ)

கரீர: (பு-அ) 2. மரங்களின் வகை

3. குடம்

ना चमूजघने हस्तसूत्रे प्रतिसरोऽस्त्रियाम् ।

1. प्रतिसरः (पुं)

1. ப்ரதிஸர: (பு-அ) 1. சேனையின் பின்பக்கம்

ப்ரதிஸர: (பு-அ) 2. திருமணத்தின்போது கட்டும் கங்கனம்

ப்ரதிஸரம் (ந-அ)

यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांशुवाजिषु ॥ 1375

शुकाहिकपिभेकेषु हरिर्ना कपिले त्रिषु ।

1. हरिः (पुं/न)

1. ஹரி: (பு-இ) 1. யமன் 2. வாயு 3. இந்திரன் 4. சந்திரன்
5. விஷ்ணு 6. சிங்கம் 7. கிரணம் 8.குதிரை
9. கிளி 10.பாம்பு 11. குரங்கு 12. தவளை

ஹரி: (பு-இ)13. பொன் நிறமுடையபொருளைக் குறிக்கும் போது

ஹரீ (பெ-ஈ)

ஹரி (ந-அ)

கபிலவர்ணம் என்பது லிங்கபட்டியம்

शर्करा कर्परांशेऽपि ....

1. शर्करा (स्त्री)

1. சர்கரா (பெ-ஆ) 1. உயரம்
2. உயரமான பூமி -
இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது
3. சர்க்கரை

.... यात्रा स्याद्यापने गतौ ॥ 1376

1. यात्रा (स्त्री)

1. யாத்ரா (பெ-ஆ) 1. உணவு உண்பது முதலியன
(சரீர யாத்ரா, ப்ராணயாத்ரா விஷய யாத்ரா முதலியன)
2. செல்லுதல்

इरा भूवाक्सुराप्सु स्यात् ....

1. इरा (स्त्री)

1. இரா (பெ-ஆ) 1. பூமி 2. வாக்கு 3. கள்

.... तन्द्री निद्राप्रमीलयोः ।

1. तन्द्री (स्त्री)

1. தந்த்ரீ (பெ-ஈ) 1. தூக்கம்
2. உடல் பற்றி அறியாதிருத்தல்

धात्री स्यादुपमतापि क्षितिरप्यामलक्यपि ॥ 1377

1. धात्री (स्त्री)

1. தாத்ரீ (பெ-ஈ) 1. பூமி, நெல்லிமரம்

क्षुद्रा व्यङ्गा नटी वेश्या सरघा कण्टकारिका ।
त्रिषु क्रूरेऽधनेऽल्पेऽपि क्षुद्रो ....

1. . क्षुद्रा (स्त्री)

1. க்ஷுத்ரா (பெ-ஆ) 1. உடல் ஊனமுற்றவன்
2. சதிராடும் பெண்
3. வேசி
4. தேன்கூடு
5. வாதநாராயணமரம்
க்ஷுத்ர: (பு-அ) 6. கொடுமையானவள்
க்ஷுத்ரா (பெ-ஆ) 7. கீழ்மகள்
க்ஷுத்ரம் (ந-அ) 8. சிறிதளவு
9. கஞ்சன் - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது.

.... मात्रा परिच्छदे ॥ 1378

अल्पे च परिमाणे स्यान्मात्रं कात्स्न्येऽवधारणे ।

1. मात्रा (स्त्री/न)

1. மாத்ரா (பெ-ஆ) 1. பரிவாரம்
2. மிகக்கொஞ்சம். சிறிதளவு
3. அளவு

4. அக்ஷரங்களின் அளவு - குறில், நெடில் எழுத்துக்களின் அளவுகள்

மாத்ரம் *(ந-அ)* 5. அனைத்துக்கும்/சர்வம்
6. உறுதி-நிச்சயம்

आलेख्याश्चर्ययोश्चित्रं ....

1. चित्रं (न)

1. சித்ரம் *(ந-அ)* 1. ஓவியம்
2. ஆச்சரியம்

.... कलत्रं श्रोणिभार्ययोः ॥ 1379

1. कलत्रं (न)

1. கலத்ரம் *(ந-அ)* 1. இடுப்பின் கீழுள்ள பின் பகுதி (புட்டம்)
2. மனைவி

योग्यभाजनयोः पात्रं ....

1. पात्रं (न)

1. பாத்ரம் *(ந-அ)* 1. தகுதியானவன், யோக்யன்
2. உணவு உண்ணும் பாத்திரம்
3. நதிகளின் இரு கரைகளுக்கு இடயேயுள்ள பகுதி
4. நாடகங்களில்/வேடங்களில் உள்ள பாத்திரம்(an actor)

.... पत्रं वाहन पक्षयोः ।

1. पत्रं (न)

1. பத்ரம் *(ந-அ)* 1. வாஹநம்
2. இறகு
3. இலை

निदेश ग्रन्थयोःशास्त्रं ....

1. शास्त्रं (न)

1. சாஸ்த்ரம் (ந-அ) *1. ஆணை 2. வியாகரணம் முதலிய சாத்திரங்கள்*

.... शस्त्र मायुधलोहयोः ॥ 1380

1. शस्त्रं (न)

1. சஸ்த்ரம் (பு-அ) ***1. ஆயுதம் (கத்தி-கதை போன்றவை)***
2. இரும்பு

स्याज्जटांशुकयोर्नेत्रं ....

1. नेत्रं (न)

1. நேத்ரம் (ந-அ)
1. செடிகளின் வேர்
2. வெண்பட்டுச்சேலை
3. கயறு
4. கண்
5. துணி என்று சிலர்

.... क्षेत्रं पत्नीशरीरयोः।

1. . क्षेत्रं (न)

1. க்ஷேத்ரம் (ந-அ) ***1. உடல்***
2. மனைவி
3. நஞ்சைநிலம்
4. தயார்படுத்திய நிலம்

मुखाग्रे क्रोडहलयोः पोत्रं ....

1. पोत्रं (न)

1. போத்ரம் (ந-அ) *1. பன்றியின் முகம் (நிலத்தை உழுவதால், தோண்டுவதால்)*
2. ஏர்காலின் நுணி

......................गोत्रं च नाम्नि च ॥ 1381

1. गोत्रं (न)

1. கோத்ரம் (ந-அ) 1. பெயர்

2. குலம்-கோத்ரம் -'ச'காரத்தால்

3. பலம் (பெறப்பட்டது

கோத்ரः (பு-அ) 4. பர்வதம்

கோத்ரா (பெ-ஆ) 5. பூமி

6. பசுக்களின் கூட்டம்

सत्रमाच्छादने यज्ञे सदादाने वनेऽपि च ।

1. सत्रं (न)

1. ஸத்ரம் (ந-அ) 1. உடலை போர்த்தும் வஸ்திரம்

2. யாக விசேஷம் (சத்ரயாகம்)

3. இடைவிடாமல் கொடுத்தல்

4. காடு

5. டம்பம் (இது அபி என்ற தால்)

अजिरं विषये कायेऽपि ....

1. अजिरं (न)

1. அஜிரம் (ந-அ) 1. விஷயம்-சப்தாதி விஷயங்கள்

2. உடல்

3. முற்றம்/மூன்றில்- இது அபி என்றதால் பெறப்பட்டது

...............अम्बरं व्योम्नि वाससि ॥ 1382

1. अम्बरं (न)

1. அம்பரம் (ந-அ) 1. ஆகாயம்

2. வஸ்திரம்/ஆடை

चक्रं राष्ट्रेऽपि ....

1. चक्रं (न)

1. சக்ரம் (ந-அ) 1. நாடு
2. நான்குவித படைகள் - இது குறிப்பாக அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது
3. வண்டியின் சக்கரம்
4. கிராமத்தினர் - கிராமத்தின் அனைத்துவித சமூகம்
5. குயவனின் சக்கரம்
6. ஆயுதம் - சக்ராயுதம்

சக்ர: (பு-அ) 7. சக்ரவாஹ பக்ஷி
8. அனைத்து ஸமூகத்திற்கும்

.... अक्षरं तु मोक्षेऽपि ....

1. अक्षरं (न)

1. அக்ஷரம் (ந-அ) 1. மோக்ஷம்
2. அகராதி எழுத்துக்கள் - இது அபி என்றதால்
3. பரபிர்மம்

.... क्षीरमप्सु च ।

1. क्षीरं (न)

1. க்ஷீரம் (ந-அ) 1. பால் 2. தண்ணீர்

स्वर्णेऽपि भूरिचन्द्रौ द्वौ ....

1. भूरि (पुं/स्त्री/न) 2. चन्द्रं (न/पुं)

1. பூரி (ந-இ) 1. தங்கம்
பூரி(பு/பெ/ந-இ) 2. அதிகம்

2. சந்த்ரம் *(ந-அ)* 1. தங்கம் - புல்லிங்கம் என்று சிலர்
சந்த்ர: *(பு-அ)* 2. சந்திரன் - இது அபி என்றதால் பெறப்பட்டது
3. கர்ப்பூரம்
4. காபிலம் என்ற நூல்

.... **द्वारमात्रे तु गोपुरम्** ॥ 1383

1. गोपुरम् (न)

1. கோபுரம் *(ந-அ)* 1. வாசற்படி
2. பட்டணத்தின் வாயில்படி - இது அபி என்றசொல்லால் பெறப்பட்டது
3. கோரைக் கிழங்கு

गुहादम्भौ गह्वरे द्वे ....

1. गह्वरं (न)

1. கஹ்வரம் *(ந-அ)* 1. குஹை
2. கபடம்

.... **रहोऽन्तिकमुपह्वरे ।**

1. उपह्वरं (न)

1. உபஹ்வரம் *(ந-அ)* 1. தனிமை (ஏகாந்தம்)
2. அருகில்

पुरोऽधिकमुपर्यग्राणि ....

1. अग्रं (पुं/स्त्री/न)

1. அக்ர: *(பு-அ)* 1. முன் (நுனி)
அக்ரா *(பெ-ஆ)*
அக்ரம் *(ந-அ)*
2. அதிகம்/மேலும்
3. உயரம்

அக்ர:(பு/பெ/ந) 4. முக்கியமானவன்
அக்ரம் (ந-அ) 5. பிக்ஷை-சிறப்பு வேறுபாடு

........................अण्यगारे नगरे पुरम् ॥ 1384

मन्दिरं च ....

1. . पुरम् , 2. मन्दिरं (न)

1. புரம்(ந-அ) 2. மந்திரம்(ந-அ)(இவ்விரண்டும்)1. வீடு
2. பட்டணம்

.... अथ राष्ट्रोऽस्त्री विषये स्यादुपद्रवे ।

1. राष्ट्रं (पुं/न)

1. ராஷ்ட்ரம் (பு-அ) 1. நாடு 2. உபத்ரவம் (இடையூறு)
ராஷ்ட்ரம் (ந-அ)

दरोऽस्त्रियां भये श्वभ्रे ....

1. दरः (पुं/न)

1. தர: (பு-அ) 1. பயம் 2. பள்ளம்
தரம் (ந-அ)

...................वज्रोऽस्त्री हीरके पवौ ॥ 1385

1. वज्रः (पुं/न)

1. வஜ்ர: (பு-அ) 1. வைரம் 2. வஜ்ராயுதம்
வஜ்ரம் (ந-அ)

तन्त्रं प्रधाने सिद्धान्ते सूत्रवाये परिच्छदे ।

1. तन्त्रः (पुं/न)

1. தந்த்ர: (பு-அ) 1. முக்கியமானவன் 2. சித்தாந்தநூல்
தந்த்ரம் (ந-அ) 3. நூல் சலாகை/படுகை 4. பரிவாரம்

औशीरं चामरे दण्डेप्यौशीरं शयनासने ॥ 1386

1. औशीरः (पुं/न)

***1. ஔசீர: (பு-அ)** 1. சாமரம் 2. கம்பு 3. சாமரதண்டம்*
***ஔசீரம்(ந-அ)** 4. படுக்கை 5. ஆஸனப்பலகை*

சயனம் என்பதை தூக்கம் என்று சிலர். 'அபி' என்றதால் வெட்டிவேர் சம்பந்தமான பொருட்கள் கொள்ளப்படுகிறது

पुष्करं करिहस्ताग्रे वाद्यभाण्डमुखे जले ।
व्योम्नि खड्गफले पद्मे तीर्थौषधि विशेषयोः ॥ 1387

1. पुष्करं (न)

***1. புஷ்கரம் (ந-அ)** 1. யானையின் துதிக்கை நுனி*
2. மத்தளம் போன்ற வாத்தியங்களின் முகம்
3. தண்ணீர் 4. ஆகாசம் 5. கத்தி
6. தாமரை 7. தீர்த்தவிசேஷம்
8. மருந்து விசேஷம்

अन्तरमवकाशावधिपरिधानान्तर्धिभेदतदर्थ्ये ।
छिद्रात्मीयविनाबहिरवसरमध्येऽन्तरात्मनि च ॥ 1388

1. अन्तरं (न)

***1. அந்தரம் (பு-அ)**1. இடைவெளி 2. மரியாதை*
3. உடுத்துகிற புடவை 4. வ்யவதானம்
5. சிறப்பானது 6. 'இதுதான்' என்ற பொருள்
7. ஓட்டை/துளை 8. தன் சம்பந்தமானது
9. அது தவிர என்ற பொருளில் 10.வெளி
11. சந்தர்பம் 12. மையப்பகுதி 13.பரமாத்மா
14. வேறானது. இது 'ச' என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

मुस्तेऽपि पिठरं ....

1. पिठरं (न)

1. பிடரம் (ந-அ) *1. கோரைக்கிழங்கு*
2. பானை-இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது
3. மத்தின் காம்பு

...................राजकशेरुण्यपि नागरम् ।

1. नागरं (पुं/न)

1. நாகர: (பு-அ) *1. பத்ரமுஸ்தை என்ற மருந்துச்செடி*
நாகரம் (ந-அ) *2. தாமரைக்கிழங்கு*
3. சுக்கு
4. பட்டணம்

शार्वरं त्वन्धतमसे घातुके भेद्यलिङ्गकम् ॥ 1389

1. शार्वरं (न)

1. சார்வரம் (ந-அ) *1. கனவிருள்*
சார்வர: (பு-அ) *2. கொல்லும் ஸ்வபாவமுள்ளவன்*
சார்வரா (பெ-ஆ)
சார்வரம் (ந-அ)

गौरोऽरुणे सिते पीते ....

1. गौरः (पुं/स्त्री/न)

1. கௌர: (பு-அ) *1. சிவந்த பொருள்*
கௌரா (பெ-ஆ)
கௌரம் (ந-அ) *2. வெள்ளை வஸ்து*
3. பச்சை வஸ்து

.....................व्रणकार्यप्यरुष्करः ।

1. अरुष्करः (पुं/स्त्री/न)

1. அருஷ்கர: (பு-அ) 1. ரணம் செய்தல்
அருஷ்கரா(பெ-ஆ)
அருஷ்கரம் (ந-அ)
அருஷ்கர: (பு-அ) 2. சோமரஸம்-அபி என்ற சொல்லால்,
சேங்கொட்டை மரம் என்று சிலர்

जठरः कठिनेऽपि स्यात् ....

1. जठरः (पुं/स्त्री/न)

1. ஜடர: (பு-அ) 1. கடினமான வஸ்து
ஜடரா (பெ-ஆ)
ஜடரம் (ந-அ)
ஜடரம் (ந-அ) 2. வயிறு-இது - அபி என்றதால்

.... अधस्तादपि चाधरः ॥ 1390

1. अधरः (पुं/स्त्री/न)

1. அதர: (பு-அ) 1. கீழே இருக்கும் பொருள்
அதரா (பெ-ஆ)
அதரம் (ந-அ)
2. ஹீனமானவன்-இது 'அபி' என்றதால்
அதர: (பு-அ) 3. உதடு

अनाकुलेऽपि चैकाग्रे ....

1. एकाग्रः (पुं/स्त्री/न)

1. ஏகாக்ர: (பு-அ) 1. மனத்துயரில்லாதவன்
ஏகாக்ரா (பெ-ஆ)
ஏகாக்ரம் (ந-அ) 2. ஸாவ்தானமானவன்-இது அபி
என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

.... व्यग्रो व्यासक्त आकुले ।

அமர. 6-12

1. व्यग्रः (पुं/स्त्री/न)

1. வ்யக்ர: *(பு-அ)* **1. ஓரிடத்தில் மனத்தை ஈடுபடுத்தியவன்**
வ்யக்ரா *(பெ-ஆ)*
வ்யக்ரம் *(ந-அ)* **2. கவலைப்படுகிறவன்**

उपर्युदीच्यश्रेष्ठेष्वप्युत्तरः स्यात् ....

1. उत्तरः (पुं/स्त्री/न)

1. உத்தர: *(பு-அ)* **1. மேலும்**
உத்தரா *(பெ-ஆ)*
உத்தரம் *(ந-அ)* **2. வடதேசம் முதலியன**
3. தலைசிறந்தவர்கள்
4. பதில்

.... अनुत्तरः ॥ 1391

एषां विपर्यये श्रेष्ठे ....

1. अनुत्तरः (पुं/स्त्री/न)

1. அநுத்தர: *(பு-அ)* **1. இணையாக இல்லாதது (குறைந்தது)**
(இரண்டாம்நிலை)
அநுத்தரா *(பெ-ஆ)*
அநுத்தரம் *(ந-அ)* **2. வடநாடு இல்லாதது**
3. சிரேஷ்டமாகாதது
4. சிரேஷ்டன்
5. பதிலில்லாதது

.... दूरानात्मोत्तमाः पराः ।

1. परः (पुं/स्त्री/न)

1. பர: *(பு-அ)* **1. தூரமானது**
2. அந்நியமானது/அது இல்லாதது
3. சிரேஷ்டமானது

स्वादुप्रियौ च मधुरौ ....

1. . मधुरः (पुं/स्त्री/न)

1. மதுர: (பு-அ) 1. இனிப்பானது
மதுரா (பெ-ஆ) 2. இஷ்டமானது
மதுரம் (ந-அ)

.... **क्रूरौ कठिननिर्दयौ** ॥ 1392

1. क्रूरः (पुं/स्त्री/न)

1. க்ரூர: (பு-அ) 1. கடினமானது
க்ரூரா (பெ-ஆ) 2. இறக்கமற்றவன்
க்ரூரம் (ந-அ)

उदारो दातृमहतो ....

1. उदारः (पुं/स्त्री/न)

1. உதார: (பு-அ) 1. தானம் செய்பவன்
உதாரா (பெ-ஆ) 2. பெரியவன்
உதாரம் (ந-அ)

.... **इतरस्त्वन्यनीचयोः ।**

1. इतरः (पुं/स्त्री/न)

1. இதர: (பு-அ) 1. அன்னியமானவன்
இதரா (பெ-ஆ) 2. நீசன்
இதரம் (ந-அ)

मन्दस्वच्छन्दयोः स्वैरं....................

1. . स्वैरं (पुं/स्त्री/न)

1. ஸ்வைரம் (பு-அ) 1. மந்தன்
ஸ்வைரா (பெ-ஆ) 2.சுதந்திரம்
ஸ்வைரம் (ந-அ)

.... **शुभ्रमुद्दीप्तशुक्लयोः** ॥ 1393

1. शुभ्रः (पुं/स्त्री/न)

1. சுப்ர: (பு-அ) 1. மிகுந்த ப்ரகாசமுடையது
சுப்ரா (பெ-ஆ)
சுப்ரம் (ந-அ) 2. வெண்மையானது

"ர" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------•-------

अथ लान्तवर्गः

ல வில் முடியும் சொற்கள்

चूडा किरीटं केशाश्च संयता मौलयस्त्रयः ।

1. मौलिः (पुं/स्त्री)

1. மௌலி: (பு-இ) 1. சிகை 2. கிரீடம்
3. முடிந்துள்ள தலைமுடி
மௌலீ (பெ-ஈ)

द्रुमप्रभेदमातङ्ग काण्डपुष्पाणि पीलवः ॥ 1394

1. पीलुः (पुं)

1. பீலு: (பு-அ) 1. காஞ்சனைச்செடி, காசருக்கை என்பது லிங்கபட்டீயம்
2. யானை 3. பாணம் 4. புஷ்பம்

कृतान्तानेहसोः कालः ....

1. . कालः (पुं)

1. கால: (பு-அ) 1. யமன் 2. காலம்

.... **चतुर्थेऽपि युगे कलिः ।**

1. कलिः (पुं)

1. கலி: (பு-இ) 1. நான்காம் யுகமான கலி
2. கலஹம்

स्यात् कुरङ्गेऽपि कमलः ....

१. कमलः (पुं/स्त्री/न)

1. கமல: (பு-அ) 1. மான்
கமலா (பெ-ஆ) 2. தாமரை, நீர்
கமலம் (ந-அ) 3. மஹாலக்ஷ்மீ

.... प्रावारेऽपि च कम्बलः ॥ 1395

1. कम्बलः (पुं)

1. கம்பல: (பு-அ) 1. உத்தரீயம்/மேல் துண்டு
2. கம்பளி-இது அபி சப்தத்தால்
3. பசுவின் கழுத்துத்தோல்/அலதாரி
4. அனைத்து விசேஷங்களுக்கும்

करोपहारयोः पुंसि बलिः प्राण्यङ्गजे स्त्रियाम् ।

1. बलिः (पुं)

1. பலி: (பு-இ) 1. கப்பம் 2. பூசை செய்ய உள்ள மணி, தட்டு முதலியவை
பலி: (பெ-இ) 2. உயிரினங்களின் அங்கங்களில் தோன்றும் உயிர்கள்
3. மஹாபலி சக்ரவர்த்தி

स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु बलं ना काकसीरिणोः ॥1396

1. बलं (पुं/न)

1. பலம் (ந-அ) 1. வலிமை 2. ஸாமர்த்தியம்
3. சேனை/படை
பல: (பு-அ) 4. காக்கை 5. பலராமன்

वातूलः पुंसि वात्यायामपि वातासहे त्रिषु ।

1. वातूलः (पुं/स्त्री/न)

1. வாதூல: (பு-அ) 1. வாயுக்கள்/வாயு ஸமூஹம்
வாதூல: (பு/பெ/ந)2. காற்றை சகித்துக்கொள்பவன்
காற்றை சகிக்காதவன் என்று சிலர்
3. வாதூலாகமம்,
4. உன்மத்தம்- இது அபி என்ற
சொல்லால் பெறப்பட்டது

भेद्यलिङ्गः शठे व्यालः पुंसि श्वापदसर्पयोः ॥ 1397

1. व्यालः (पुं/स्त्री/न)

1. வ்யால: (பு-அ) 1. துர்ஜனன் 2. புலி 3. பாம்பு
வ்யாலா (பெ-ஆ)
வ்யாலம் (ந-அ)

मलोऽस्त्री पापविट्किट्टान्यः ....

1.. मलः (पुं/न)

1. மல: (பு-அ) 1. பாபம் 2. விட்டை
மலம் (ந-அ)
3. வியர்வை - சுக்லம் போன்ற
உடலில் தோன்றும் அழுக்கு
4. சிட்டக்கல்

.... अस्त्री शूलं रुगायुधम् ।

1. शूलं (पुं/न)

1. சூல: (பு-அ) 1. சூலை/வயிற்றுவலி
சூலம் (ந-அ) 2. சூலாயுதம்

शङ्कावपि द्वयोः कीलः ....

1. कीलः (पुं/स्त्री)

1. கீல: *(பு-அ)* *1. ஆணி 2. அக்னி ஜ்வாலை இது அபி என்றதால் பெறப்பட்டது*

கீலா *(பெ-ஆ) 1. முழங்கை*

.... पालिः स्त्र्यश्र्यङ्कपङ्क्तिषु ॥ 1398

1.पालिः (स्त्री)

1. பாலி: *(பெ-இ) 1. கரைகள் 2. அடையாளம் 3. பிரதேசம் 4. மீசையுள்ள பெண் 5. காதோலை*

कलाशिल्पे कालभेदेऽपि ....

1. कला (पुं/स्त्री/न)

1. கலா *(பு-ஆ)* *1. சிற்பம் சித்திரம் அறிதல்*
2. 540 நிமிஷமுடைய காலம்
3. சந்திரனின் பதினான்காம் பாகம்
4. வட்டி

கலா *(பெ-ஆ)* *1. கணக்கு வைத்தல்*

கலா *(பு/பெ/ந)* *1. ஜீரணமானது*

...............................आलीख्यावली अपि।

1. आलिः (स्त्री)

1. ஆலி: *(பெ-இ)* *1. தோழி 2. பங்தி/வரிசை*
2. கட்டி - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

अब्ध्यम्बुविकृतौ वेला कलामर्यादयोरपि ॥ 1399

1. वेला (स्त्री)

1. வேலா (பெ-ஆ) 1. சமுத்திரம் பொங்குதல்
2. ஒரு காரியம் செய்ய வேண்டிய தக்கதருணம்
3. மரியாதை
4. கடற்கரை-அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது.
5. அரசனின் விருந்து
6. அநாயசமரணம்/எதிர்பாராத இயற்கை மரணம்

बहुलाः कृत्तिका गावो बहुलोऽग्नौ शितौ त्रिषु ।

1. बहुलाः (स्त्री)

1. பஹுலா: (பெ-ஆ) 1. கார்த்திகை நக்ஷத்திரம்
(பெ-ஆ) 2. பன்மை
(பெ-ஆ) 3. பசுக்கள்
,, 4. ஏலக்காய்
பஹுலா:(பு/பெ/ந) 5. கறும்பு - வெல்லம் முதலியன
பஹுல: (பு-அ) 6. அக்னி
7. கிருஷ்ணபக்ஷம்/தேய்பிறை

लीला विलासक्रिययोः ....

1. लीला (स्त्री)

1. லீலா (பெ-ஆ) 1. பெண்களிடம் கலவித்தொழில்கள்
2. செயல்

.... उपला शर्करा अपि ॥ 1400

1. उपला (स्त्री)

1. உபலா (பெ-ஆ) 1. பருக்கைக் கல் - நிலம்
உபல: (பு-அ) 2. ரத்னம் - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

शोणितेऽम्भसि कीलालं ....

1. कीलालं (न)

1. கீலாலம் (ந-அ) 1. ரக்தம் 2. ஜலம்

.... मूलमाद्ये शिफाभयोः ।

1. मूलं (न)

1. மூலம் (ந-அ) 1. முதல்/தொடக்கம்
2. விழுது
3. மூல நக்ஷத்திரம்

जालं समूह आनायो गवाक्षक्षारकावपि ॥ 1401

1. जालं (न/स्त्री)

1. ஜாலம் (ந-அ) 1. சமூஹம் 2. வலை 3. ஜன்னல்
4. பூவின்மொட்டு 5. டம்பம்
ஜாலீ (பெ-ஈ) 1. புடலஞ்செடி

शीलं स्वभावे सद्वृत्ते ....

1. शीलं (न)

1. சீலம் (ந-அ) 1. ஸ்வபாவம்/இயல்பு 2. நல்ல நடத்தை

.... सस्ये हेतुकृते फलम् ।

1. फलम् (न)

1. பலம் (ந-அ) 1. அறுவடை போன்றவை 2. பயன்
3. அம்பின் நுனி

छर्दिर्नेत्ररुजोः क्लीबं समूहे पटलं न ना ॥ 1402

1. पटलं (पुं/न)

1. படலம் (ந-அ) 1. வீட்டுக்கூரை 2. கண்ணோய்
படல: (ந-அ) 1. சமூஹம்
(பு-அ)

अधः स्वरूपयोरस्त्री तलं ....

1. तलं (पुं/न)

1. தலம் *(பு-அ/ந-அ)* **1. கீழ் 2. ஸ்வரூபம் 3. வில்நுனி 4. உள்ளங்கை**

........................स्याच्चामिषे पलम् ।

1.पलम् (न)

1. பலம் *(ந-அ)* 1. மாமிசம்
2. எடை(320 குந்துமணி எடைகொண்டது)

और्वानलेऽपि पातालं ....

1.. पातालं (न)

1. பாதாலம் *(ந-அ)* 1. வடவாக்னி (கடலில் உள்ள அக்னி)
2. நாகலோகம் - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

.......................चेलं वस्त्रेऽधमे त्रिषु ॥1403

1. चेलं (न)

1. சேலம் *(ந-அ)* 1. ஆடை
சேலம் *(பு/பெ/ந-ஆ)* 2. அதமமானது/கீழானது

कुकूलं शङ्कुभिः कीर्णे श्वभ्रे ना तु तुषानले ।

1. कुकूलं (न/पुं/)

1. குகூலம் *(ந-அ)* 1. எதிரிப் படைகள் கோட்டையை அணுகமுடியாதபடி கோட்டை அருகில் முளைகள் நாட்டிய பள்ளம் (இது அகழி அல்ல)
குகூல: *(பு-அ)* 2. உமியில் உண்டாக்கிய தணல்

निर्णीते केवलमिति त्रिलिङ्गं त्वेककृत्स्नयोः ॥1404

1. केवलं (न)

1. கேவலம் (ந-அ) 1. நிர்ணயிக்கப்பட்டது மட்டும்
கேவல: (பு/பெ/ந) 1. ஒன்றுக்கு மேற்பட்டவை

पर्याप्तिक्षेमपुण्येषु कुशलं शिक्षिते त्रिषु ।

1.. कुशलं (न)

1. குசலம் (ந-அ) 1. சாமர்த்தியம் 2. சுபம் 3. புண்யம்
குசல: (பு-அ) 1. சிக்ஷிக்கப்பட்டது

प्रवालमङ्कुरेप्यस्त्री ....

1. प्रवालः (पुं/न)

1. ப்ரவால: (பு-அ) 1. முளைத்துவரும் அங்குரம்/துளிர்
2. பவளம் 3. வீணையின் தண்டம்

.....................त्रिषु स्थूलं जडेऽपि च ॥ 1405

1. स्थूलं (पुं/स्त्री/न)

1. ஸ்தூல: (பு-அ) 1. மந்தபுத்திகாரன்
ஸ்தூலா (பெ-ஆ)
ஸ்தூலம் (ந-அ) 2. உடல்பெருத்தவன்

करालो दन्दुरे तुङ्गे ....

1.. करालः (पुं/स्त्री/न)

1. கரால: (பு-அ) 1. மேடுபள்ளம்
கராலா (பெ-ஆ) 2. மேட்டுப்பல்லுடையவன்-
என்று சிலர்
கராலம் (ந-அ) 3. உயரமானது

......................चारौ दक्षे च पेशलः ।

1. पेशलः (पुं/स्त्री/न)

1. பேசல: (பு-அ) 1. மனக்கவர்ச்சியளிப்பது
பேசலா (பெ-ஆ)
பேசலம் (ந-அ) 2. தெரிந்தவன்
3. கோவில் - அபி என்ற சொல்லால்
4. உலக்கை பெறப்பட்டது

मूर्खेऽर्भकेऽपि बालः स्यात् ....

1. बालः (पुं/स्त्री/न)

1. பால: (பு-அ) 1. முட்டாள் 2. சிறுவன்
பாலா (பெ-ஆ)
பாலம் (ந-அ)

பால: (பு-அ) 3. வால் 4. கேசம்
பாலம் (ந-அ) 5. சிறியவேர்

..........................लोलश्चलसतृष्णयोः ॥1406

1. लोलः (पुं/स्त्री/न)

1. லோல: (பு-அ) 1. அசைதல்
லோலா (பெ-ஆ) 2. ஆசையுடையவன்
லோலம் (ந-அ)

"ல" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

--------•--------

अथ वान्तवर्गः

வ வில் முடியும் சொற்கள்

दवदावौ वनारण्यवह्नी............

1.. दवः (पुं) २. दावः (पुं)

1. தவ: (பு-அ) 1. காடு, காட்டுத்தீ
தாவ: (பு-அ) 2. ,, ,,

.... जन्महरौ भवौ ।

1. भवः (पुं)

1. பவ: (பு-அ) *1. பிறத்தல் 2. சிவன்*
3. சம்ஸாரமாகிய பிரபஞ்சம்

मन्त्री सहायः सचिवौ ....

1. सचिवः (पुं)

1. ஸசிவ: (பு-அ) *1. மந்திரி 2. உதவியாளர்*

.... पतिशाखिनरा धवाः ॥1407

1. धवः (पुं)

1. தவ: (பு-அ) *1. கணவன் 2. ஆளுகின்ற அரசன்*
3. மரம் 4. மனிதன்

अवयः शैलमेषार्का ....

1. अविः (पुं)

1. அவி: (பு-இ) *1. மலை 2. ஆடு 3. சூரியன்*

.... आज्ञाह्वानाध्वरा हवाः ।

1. हवः (पुं)

1. ஹவ: (பு-அ) *1. ஆணை 2. அழைத்தல் 3. யாகம்*

भावः सत्तास्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु । 1408

1. भावः (पुं)

1. பாவ: (பு-அ) *1. பொருட்களை உருவாக்குதல்*
(விளைவித்தல் மற்றும் பிற)
2. இயல்பு 3. கருத்து/அபிப்பிராயம்
4. செயல் 5. ஆத்மா 6. பிறப்பு
7. உயிர்கள் என்று சிலர்

स्यादुत्पादे फले पुष्पे प्रसवो गर्भमोचने ।

1.. प्रसवः (पुं)

1. ப்ரஸவ: (பு-அ) 1. பிறத்தல் 2. பயன் 3. மலர் 4. பிரஸவம்

अविश्वासेऽपह्नवेऽपि निकृतावपि निह्नवः ॥ 1409

1. निह्निवः (पुं)

1. நிஹ்நவ: (பு-அ) 1. நம்பிக்கையற்றது 2. மறைத்தல் 3. திரஸ்காரம் செய்தல்/விலக்குதல் 4. கபடம்-இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

उत्सेकामर्षयोरिच्छाप्रसवे मह उत्सवः ।

1.उत्सवः (पुं)

1. உத்ஸவ: (பு-அ) 1. உப்புதல் 2. கோபம் 3. ஆசை தோன்றுதல் 4. பண்டிகை

अनुभावः प्रभावे च सतां च मतिनिश्चये ॥ 1410

1.. अनुभावः (पुं)

1. அநுபாவ: (பு-அ)1. சிறப்பு 2.பெரியவர்களின் உறுதியான எண்ணம் 3. சாத்விகச் செயல்கள் - இது 'ச' என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

स्याज्जन्महेतुः प्रभवः स्थानं चाद्योपलब्धये ।

1. प्रभवः (पुं)

1. ப்ரபவ: (பு-அ)1. பிறப்புக்குக் காரணம் 2.காரணமானது 3. முதலில் அறிதல் 4. ஸ்தானமானது 5. ப்ரபவ என்ற ஆண்டு அல்லது ப்ரபவ முதலிய 60 ஆண்டுகள்.

शूद्रायां विप्रतनये शस्त्रे पारशवो मतः ॥ 1411

1. पारशवः (पुं)

1. பாரசவ: *(பு-அ)* **1. சூத்ர பெண்ணிடம் பிராமணனுக்குப் பிறந்தவன்**

2. ஆயுதம்

ध्रुवो भभेदे क्लीबे तु निश्चिते शाश्वते त्रिषु ।

1.. ध्रुवः (पुं/स्त्री/न)

1. த்ருவ: *(பு-அ)* **1. த்ருவ நட்சத்திரம்**

த்ருவம் *(ந-அ)* **2. உறுதி, நிச்சயம்**

த்ருவ: *(பு-அ)* **3. நித்தியமானது**

த்ருவா *(பெ-ஆ)* ,,

स्वो ज्ञातावात्मनि स्वं त्रिष्वात्मीये स्वोऽस्त्रियां धने ॥ 1412

1.. स्वः (पुं/स्त्री/न)

1. ஸ்வ: *(பு-அ)* **1. க்ஞாதி - தாயாதி - பங்காளி**

ஸ்வ: *(ந-அ)* **தான் (என்று தன்னைக் குறித்தல்)**

ஸ்வ: *(பு-அ)* **தன்னுடையது**

ஸ்வா *(பெ-ஆ)* ,,

ஸ்வம் *(ந-அ)* ,,

ஸ்வ: *(பு-அ)* **2. செல்வம்**

ஸ்வம் *(ந-அ)*

स्त्रीकटीवस्त्रबन्धेऽपि नीवी परिपणेऽपि च ।

1.नीवी (स्त्री)

1. நீவீ *(பெ-ஈ)* **1. பெண்கள் இடுப்பில் கட்டும் புடவையின் முடிச்சு**

2. முதலாவதாக உள்ள பணம்/மூலதனம்

3. பந்தயத்தில் கட்டிய பொருள்

शिवा गौरीफेरवयोः ....

1. शिवा (पुं/स्त्री/न)

***1. சிவா** (பெ-ஆ) 1. கௌரீதேவீ 2. நரி*
3. கடுக்காய்ச்செடி 4. நெல்லிச்செடி

***சிவ:** (பு-அ) 1. சிவபெருமான்*
***சிவம்** (ந-அ) 1. சுபம்*

.... द्वन्द्वं कलहयुग्मयोः ॥ 1413

1. द्वन्द्वं (न)

***1. த்வந்தம்** (ந-அ) 1. போர் 2. இரண்டு எண்ணிக்கை*
3. பெண்குறி

द्रव्यासुव्यवसायेषु सत्त्वमस्त्री तु जन्तुषु ।

1. सत्त्वं (न/पुं)

***1. ஸத்வம்** (ந-அ) 1. பொருட்கள் 2. உயிர் 3. உத்யோகம்*
***ஸத்வ:** (பு-அ) 4. உயிரினங்கள்*
***ஸத்வம்** (ந-அ)*

क्लीबं नपुंसके षण्ढे वाच्यलिङ्गमविक्रमे ॥ 1414

1. क्लीबं (न)

***1. க்லீபம்** (ந-அ) 1. ஆண்மையற்றவன், அலி*

***க்லீப:** (பு-அ) 2. மீசையில்லாதவன்*

***க்லீபா** (பெ-ஆ)*

***க்லீபம்** (ந-அ) 3. பராக்ரமமில்லாதவன்*

"வ" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ शान्तवर्गः

ச வில் முடியும் சொற்கள்

द्वौ विशौ वैश्यमनुजौ ....

1.विट् (श् -पुं)

1. விட் (பு-ச்) *1. வைச்யன் 2. மனிதன்*

.... द्वौ चराभिमरौ स्पशौ ।

1.. स्पशः (पुं)

1. ஸ்பச: (பு-அ) *1. ஒற்றன் 2. யுத்தம்*
3. புலி, சிங்கம் போன்றவற்றுடன் சண்டை போடுபவன்

द्वौ राशी पुञ्जमेषाद्यौ ....

1. राशिः (पुं)

1. ராசி: (பு-இ) *1. ஸமூஹம்*
2. மேஷம் முதலிய 12 ராசிகள்

.... द्वौ वंशौ कुलमस्करौ ॥ 1415

1. वंशः (पुं)

1. வம்ச: (பு-அ) *1. குலம் 2. மூங்கில்*

रहः प्रकाशौ वीकाशौ ....

1.. वीकाशः (पुं)

1. வீகாச: (பு-அ) *1. தனிமையான இடம்*
2. தெளிவான பொருள்

.... निर्वेशो भृतिभोगयोः ।

1. निर्वेशः (पुं)

1. நிர்வேச: (பு-அ) 1. கூலி 2. போகம்

कृतान्ते पुंसि कीनाशः क्षुद्रकर्षकयोस्त्रिषु ॥ 1416

1. कृतान्तः (पुं)

1. க்ருதாந்த: (பு-அ) 1. யமன்

க்ருதாந்த: (பு-அ) 2. தரித்ரன்

க்ருதாந்தா (பெ-ஆ) 3. உழுகின்றவன்

க்ருதாந்தம் (ந-அ)

पदे लक्ष्ये निमित्तेऽपदेशः ....

1. अपदेशः (पुं)

1. அபதேச: (பு-அ) 1. ஸ்தானம் 2. காரணம் 3. நிமித்தம் 4. புகழ்/பிரசித்தி

.... स्यात् कुशमप्सु च ।

1. कुशम् (न)

1. குசம் (ந-அ) 1. தண்ணீர்

குச: (பு-அ) தர்ப்பை

குசம் (ந-அ) ,,

दशावस्थानेकविधाऽपि ....

1. दशा (स्त्री)

1. தசா (பெ-ஆ) 1. குழந்தை, பால, வாலிப, முதுமை போன்ற பருவங்கள்

2. ஆடையின் நுனி அல்லது புடவையின் நுனி - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

.... आशा तृष्णापि चायता ॥ 1417

1. आशा (स्त्री)

1. ஆசா (பெ-ஆ) 1. அதிகமான விருப்பம்/பேராசை
2. திசை - இது அபி என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது

वशा स्त्री करिणी च स्याद् ....

1. वशा (स्त्री)

1. வசா (பெ-ஆ) 1. பெண் 2. பெண்யானை
3. மலட்டுப்பசு

வச: (பு-அ)
வசா (பெ-ஆ) 4. அதிகமானவை
வச (ந-அ) ,,

.... दृग् ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु ।

1. दृक् (पुं/स्त्री/न)

1. த்ருக் (பெ-ச்) 1. ஞானம்/அறிவு
த்ருக் (பு/பெ-ந) 2. அறிவாளி 3. பார்ப்பவன்
த்ருக் (பெ-ச்) 4. கண் பார்வை

स्यात् कर्कशः साहसिकः कठोरामसृणावपि ॥ 1418

1. कर्कशः (पुं/स्त्री/न)

1. கர்க்கச: (பு-அ) 1. கெட்டிகாரன்/திறமையுள்ளவன்
கர்க்கசா(பெ-ஆ)2. கடினமானது
கர்க்கச (ந-அ) 3. தயை இல்லாதவன்/இறக்கமற்றவன்
இது அபி என்றதால் பெறப்பட்டது

प्रकाशोऽतिप्रसिद्धेऽपि ....

1. प्रकाशः (पुं/स्त्री/न)

1. ப்ரகாச: (பு-அ) 1. புகழ் பெற்றவன்
ப்ரகாசா (பெ-ஆ)
ப்ரகாசம் (ந-அ)
ப்ரகாச: (பு-அ) 2. வெய்யில்

.... शिशावज्ञे च बालिशः ।

१. बालिशः (स्त्री)

1. பாலிச: (பெ-அ)1. குழந்தை 2. அறிவற்றவன்
3. முட்டாள்-இது அபி சொல்லால் பெறப்பட்டது

कोशोऽस्त्री कुड्मले खड्गपिधानेऽर्थौघदिव्ययोः ॥ 1419

1. कोशः (पुं/न)

1. கோச: (பு-அ) 1. அரும்பு 2. கத்திஉறை
3. செல்வப்பெருக்கு
கோசம் (ந-அ) 4. திவ்ய ப்ரமாணபேதம் 5. புத்தகம்

"ச" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------❀-------

अथ षान्तवर्गः

ஷ வில் முடியும் சொற்கள்

सुरमत्स्यावनिमिषौ ....

1. अनिमिषः (पुं)

1. அநிமிஷ: (பு-அ) 1. தேவர்கள் 2. மீன்கள்

.... पुरुषावात्ममानवौ ।

1. पुरुषः (पुं)

1. புருஷ: (பு-அ) 1. ஆத்மா 2. மனிதன்

काकमत्स्यात्खगौ ध्वाङ्क्षौ ....

1. ध्वाङ्क्षः (पुं)

1. த்வாங்க்ஷ: (பு-அ) 1. காக்கை 2. நாரை (மீன் உண்ணும்பறவை)

.... कक्षौ तु तृणवीरुधौ ॥ 1420

1. कक्षः (पुं)

1. கக்ஷ: (பு-அ) 1. புல் 2. கொடி மண்டிய புதர் 3. கக்கம் 4. உலர்ந்த காடு 5. பாபம் இம்மூன்றும் (3-5) சகாரத்தால் பெறப்பட்டன.

अभीषुः प्रग्रहे रश्मौ ....

1. अभीषुः (पुं)

1. அபீஷு: (பு-அ) 1. கயிறு 2. கிரணம்

.... प्रैषः प्रेषणमर्दने ।

1. प्रैषः (पुं)

1. ப்ரைஷ: (பு-அ) 1. அனுப்புதல் 2. பீடித்தல்

पक्षः सहायेऽपि........................

1. पक्षः (पुं)

1. பக்ஷ: (பு-அ) 1. உதவி 2. சுக்ல - க்ருஷ்ண பக்ஷங்கள் 3. இறகு 4. பக்கம் - இம்மூன்றும்(2-4) அபி என்றதால் பெறப்பட்டது.

.... उष्णीषं शिरोवेष्टकिरीटयोः ॥ 1421

1. उष्णीषः (पुं)

1. உஷ்ணீஷ: (பு-அ) 1. தலையைச் சுற்றி கட்டும் முண்டாசு முதலியன 2. கிரீடம்

शुक्रले मूषिके श्रेष्ठे सुकृते वृषभे वृषः ।

1. वृषः (पुं)

1. வ்ருஷ: (பு-அ) *1. வலிமையுள்ளவன் 2. எலி*
3. சிறந்தவன் 4. புண்ணியம்
5. காளைமாடு

द्यूतेऽक्षे शारिफलकेऽप्याकर्षो ....

1. आकर्षः (पुं)

1. ஆகர்ஷ: (பு-அ) *1. சூதாட்டம் 2. பகடைக்காய்கள்*
3. சூதாடும் பலகை 4. பொருள்
நாடு முதலியன, கவர்தல்-இது அபி
என்ற சொல்லால்பெறப்பட்டது

.... **अथाक्षमिन्द्रिये ॥** 1422

ना द्यूताङ्गे कर्षचक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे ।

1. अक्षं (न/पुं)

1. அக்ஷம் (ந-அ) *1. இந்திரியம்*
அக்ஷ: (பு-அ) *2. பாய்ச்சிகைகள் 3. 80 குந்துமணியுள்ள*
எடையுள்ள பொருள்
4.வண்டியின் உள்வாய் 5. வ்யவஹாரம்
6. பனைமரம்

कर्षूर्वार्ता करीषाग्निः कर्षूः कुल्याभिधायिनी ॥ 1423

1. कर्षूः (पुं)

1. கர்ஷு: (பு-ஊ) *1. விவசாயம் 2. விராட்டி நெருப்பு*
கர்ஷு:(பெ-ஊ) *3. நதி*

पुंभावे तत्क्रियायां च पौरुषं ....

1. पौरुषं (न)

1. பௌருஷம் (ந-அ) *1. ஆண்மை 2. ஆண் இடும் வேலை உத்திரவு*
3. மனிதனின் கை தூக்கிய உயரம் (ஒரு ஆள் ஆழம் என்பது வழக்கு)

.... विषमप्सु च ।

1. विषं (न)

1. விஷம் (ந-அ) *1. தண்ணீர் 2. விஷம் - இது 'ச' காரத்தால் பெறப்பட்டது*

उपदानेऽप्यामिषं स्याद् ....

1. आमिषं (न)

1. ஆமிஷம் (ந-அ) *1. கப்பம் 2. மாம்சம் - இது 'அபி' என்ற சொல்லால் பெறப்பட்டது*

.... अपराधेऽपि किल्बिषम् ॥ 1424

1. किल्बिषम् (न)

1. கில்பிஷம் (ந-அ) *1. அபராதம் 2. பாபம் - இது 'அபி' என்றதால் பெறப்பட்டது*

स्याद् वृष्टौ लोकधात्र्यंशे वत्सरे वर्षमस्त्रियाम् ।

1. वर्ष (पुं/न)

1. வர்ஷ: (பு-அ) *1. மழை 2. உலகம் 3. பாரத வர்ஷங்கள், பூமியின் கண்டங்கள் (தற்போது வழக்கிலுள்ள 5 கண்டங்கள் அல்ல)*
4. ஆண்டுகள்

प्रेक्षा नृत्येक्षणं प्रज्ञा ....

1. प्रेक्षा (स्त्री)

1. ப்ரேக்ஷா (பெ-ஆ) 1. நாட்டியம் 2. காணுதல் 3. புத்தி

......................**भिक्षा सेवार्थिना भृतिः** ॥ 1425

1. भिक्षा (स्त्री)

1. பிக்ஷா(பெ-ஆ)1.வணங்குதல் 2. கேட்டல்(யாசித்தல்) 3. கூலி

त्विट् शोभापि ....

1. त्विट् (स्त्री)

1. த்விட் (பெ-ஷ்) 1. காந்தி 2. அழகு

..................**त्रिषु परे** ....

இனிவரும் சொற்கள் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

..........................**न्यक्षं कात्स्न्यनिकृष्टयोः** ।

1. न्यक्षं (पुं/स्त्री/न)

1. ந்யக்ஷ: (பு-அ) 1. மெல்லுதல் (அனைத்துக்கும்)
ந்யக்ஷா (பெ-ஆ)
ந்யக்ஷம் (ந-அ) 2. கீழ்மகன் - அதமன்

प्रत्यक्षेऽधिकृतेऽध्यक्षो................

1. अध्यक्षः (पुं/स्त्री/न)

1. அத்யக்ஷ: (பு-அ) 1. நேரில் கண்டு அறிதல்
அத்யக்ஷீ (பெ-ஈ) 2. தலைவன்
அத்யக்ஷம் (ந-அ)

......................**रूक्षस्त्वप्रेमण्य चिक्कणे** ॥ 1426

1. रूक्षः (पुं/स्त्री/न)

1. ரூக்ஷ: (பு-அ) *1. பிரியமற்றவன் 2. மெல்லியதானது*
ரூக்ஷா *(பெ-ஆ)*
ரூக்ஷம் *(ந-அ)*

"ஷ" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

-------S-------

अथ सान्तवर्गः

ஸ வில் முடியும் சொற்கள்

रविश्वेतच्छदौ हंसौ ....

1. हंसः (पुं)

1. ஹம்ஸ: (பு-அ)*1. சூர்யன் 2. ஹம்ஸம்/அன்னப்பறவை*
3. கொடையுள்ள மன்னன் 4 . விஷ்ணு
5. அந்தராத்மா 6. சினமற்றவன்
7. உத்தமமான சன்யாஸி
8. (உத்தரபதமானபோது) சிறந்தவன்

.... **सूर्यवह्नी विभावसू ।**

1. विभावसूः (पुं)

1. விபாவஸு: (பு-ஊ) *1. சூரியன் 2. அக்னி*

वत्सौ तर्णकवर्षौ द्वौ ....

1. वत्सः (पुं)

1. வத்ஸ: (பு-அ) *1. கன்றுக்குட்டி 2. ஆண்டு*

.... **सारङ्गाश्च दिवौकसः** ॥ 1427

1. दिवौकसः (पुं)

1. திவௌகஸ: (பு-ஸ்) *1. சாதகப்பறவை 2. தேவர்கள்*
2. பக்ஷி (பறவை) 2-3 ம்
சகாரத்தால் கொள்ளப்பட்டன

शृङ्गारादौ विषे वीर्ये गुणे रागे द्रवे रसः ।

அமர. 6-15

1. रसः (पुं)

***1. ரஸ: (பு-அ)* 1. சிருங்காரம் முதலிய சுவைகள்**

2. விஷம் மற்றும் நீர் 3. வலிமை, பாதரஸம்

4. ஆர்த்ரம், புளித்த தண்ணீர்

पुंस्युत्तंसावतंसौ द्वौ कर्णपूरे च शेखरे ॥ 1428

1. उत्तंसः (पुं/न) 2. अवतंसः (पुं/न)

***1. உத்தம்ஸ: (பு-அ)* 1. காதோலை முதலிய காதணிகள்**

2. கிரீடம் முதலிய தலையணிகள்

உத்தம்ஸம் (ந-அ)

2. அவதம்ஸ: (பு-அ)

அவதம்ஸம் (ந-அ) ,, ,,

देवभेदेऽनले रश्मौ वसू रत्ने धने वसु ।

1. वसुः (पुं/न)

***1. வஸு: (பு-உ)* 1. அஷ்ட வஸுக்கள் 2. அக்னி 3. கிரணம்**

***வஸு (ந-உ)* 4. ரத்தினம் 5. செல்வம்**

विष्णौ च वेधाः ....

1. वेधाः (पुं)

***1. வேதா: (பு-ஸ்)* 1. விஷ்ணு 2. ப்ரும்மா 3. வித்வான்**

***(2-3)* ஆகியவை 'ச' என்பதால்**

பெறப்பட்டன.

.... स्त्री त्वाशीर्हीताशंसाहिदंष्ट्रयोः ॥ 1429

1. आशीः (स्त्री)

***1. ஆசி: (பெ-ஸ்)* 1. இதமான பொருள் வேண்டும் என்று**

கூறுதல்

2. பாம்பின் விஷப்பல்

लालसे प्रार्थनौत्सुक्ये ....

1. लालसः (स्त्री/पुं)

1. லாலஸ: (பு-அ) 1. வேண்டுதல்/பிரார்த்தனை
லாலஸா (பெ-ஆ) 2. விரும்பியது எப்போது கிடைக்குமென்ற எதிர்பார்ப்பு
லாலஸ: (பு-அ) 3. எதிர்பார்த்திருப்பவன்
லாலஸா (பெ-ஆ)
லாலஸ் (ந-ஸ்)

.........................हिंसा चौर्यादिकर्म च ।

1. हिंसा (स्त्री)

1. ஹிம்ஸா (பெ-ஆ) 1. திருட்டு 2. அடித்தல் துன்புறுத்துதல் இது சகாரத்தால் பெறப்பட்டது

प्रसूरस्वापि ....

1. प्रसूः (स्त्री)

1. ப்ரஸூ: (பெ-ஊ) 1. பெண்குதிரை 2. பெற்றதாய்

.... भूद्यावौ रोदस्यौ रोदसी च ते ॥ 1430

1. रोदसी (स्त्री) 2. रोदः (न)

1. ரோதஸீ (பெ-ஈ) 1. பூமி 2. ஆகாயம்
ரோத: (ந-ஸ்) ,, ,,

ज्वालाभासोर्न पुंस्यर्चि ....

1. अर्चिः (स्त्री/न)

1. அர்ச்சி: (பெ-ஸ்) 1. எரிச்சல் 2. காந்தி
அர்ச்சி: (ந-ஸ்)

.... ज्योतिर्भद्योतदृष्टिषु ।

1. ज्योतिः (न)

1. ஜ்யோதி (ந-ஸ்) 1. நக்ஷத்திரம் 2. தேஜஸ் 3. பார்வை
ஜ்யோதி: (பு-ஸ்) 4. ஸூர்யன் 5. அக்னி

पापापराधयोरागः ....

1. आग (न)

1. ஆக (ந-ஸ்) 1. பாபம் 2. அபராதம்

.....................खगबाल्यादिनोर्वयः ॥ 1431

1. वय (न)

1. வய (ந-ஸ்) 1. பறவை
2. பால-வாலிபம் பேன்ற வயது

तेजः पुरीषयोर्वर्चो ....

1. वर्च (न)

1. வர்ச (ந-ஸ்) 1. தேஜஸ் 2. மலம்

.....................महस्तूत्सवतेजसोः ।

1. मह (न)

1. மஹ (ந-ஸ்) 1. பண்டிகை 2. தேஜஸ்/ஒளி

रजो गुणे च स्त्रीपुष्पे ....

1. रजः (न)

1. ரஜ (ந-ஸ்) 1. ரஜோ குணம் 2. பெண்களின்
மாதவிலக்கில் வெளிப்படும் திரவம்
3. தூசு - இது அபி என்ற சொல்லால்
பெறப்பட்டது

.....................राहौ ध्वान्ते गुणे तमः ॥ 1432

1. तम (न/पुं)

1. தமஸ் (ந-ஸ்) 1. ராகு 2. இருள் 3. தமோ குணம்
தம: (பு-ஸ்) ராகுவுக்குப் பெயரானபோது புல்லிங்கம் என்று சிலர்

छन्दः पद्येऽभिलाषे च ....

1. छन्द (न)

1. சந்த (ந-ஸ்) 1. காயத்ரீ சந்தஸ் முதலான சந்தஸ்
2. வேதம்
சந்த: (பு-அ) 3. விருப்பம்
சந்த (ந-ஸ்)

..............................तपः कृच्छ्रादिकर्म च ।

1. तपः (पुं)

1. தப: (பு-ஸ்) 1. க்ருச்சரம் என்னும் தக்ஷிணை
2. க்ருச்ர சாந்திராயணம்
3. சிசிரருது (மாசி, பங்குனி மாதங்கள்)
தபம் (ந-ஸ்) 4. தர்மம்

सहो बलं सहा मार्गो ....

1. सहः (पुं/न)

1. ஸஹ: (பு-அ) 1. மார்கழி
ஸஹம் (ந-அ) 2. வலிமை

..........................नभः स्वं श्रावणो नभाः ॥ 1433

1. नभः (पुं/न)

1. நப: (பு-அ) 1. ஆவணி மாதம்
நபஸ் (ந-ஸ்) 2. ஆகாயம்

ओकः सद्माश्रयश्चौकाः ....

1. ओकः (पुं/न)

1. ஓக: (பு-அ) 1. வீடு/இல்லம் 2. இடம்
ஓகஸ் (ந-ஸ்) ,, ,,
3. வேகம் - இது 'ச' என்பதால் பெறப்பட்டது

........................पयः क्षीरं पयोऽम्बु च ।

1. पय (न)

1. பய (ந-ஸ்) 1. பால் 2. தண்ணீர்

ओजो दीप्तौ बले ....

1. ओज (न)

1. ஓஜ (ந-ஸ்) 1. ஒளி/தேஹ காந்தி
2. வலிமை

....................स्रोत इन्द्रिये निम्नगारये ।।1434

1. स्रोत (न)

1. ஸ்ரோத (ந-ஸ்) 1. புலன் (செவி)
2. நதியின் வேகம்

तेजः प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्रेऽपि ....

1. तेज (न)

1. தேஜ (ந-ஸ்) 1. சிறப்பு 2. காந்தி 3. வலிமை
4. இந்திரியம் 5. அவமரியாதையை சகிக்காமை

..................................अतास्त्रिषु ।

இந்த ஸாந்தம் வரையுள்ள இனிவரும் சொற்கள் மூன்று லிங்கங்களிலும் வரும்

विद्वान् विदंश्च ....

1. विद्वान् (पुं/स्त्री/न)

1. வித்வான் (பு-ந்) 1. அறிவுள்ளவன் 2. ஆத்மஞானம் உடையவன் இது சகாரத்தால் பெறப்பட்டது

வித்வாம்ஸிநி(பெ-ஸ்)3. கல்வித்தகுதியாளன்

வித்வான் (ந-ஸ்)

....................बीभत्से हिंस्रोऽप्य ....

1. बीबत्सः (पुं/स्त्री/न)

1. பீபத்ஸ:(பு/பெ/ந-அ)1. கொல்லும் ஸ்வபாவம் உள்ளவன்

2. சகிக்கமுடியாதது-இது அபி என்றதால்

3. அர்ஜுனன்

.... अतिशये त्वमी ||1435

<u>இனிவரும் நான்கு சொற்களும் தனிப்பட்டவனிடம் வரும்</u>

वृद्धप्रशस्ययोर्ज्यायान् ....

1. ज्यायान् (पुं/स्त्री/न)

1. ஜ்யாயாந் (பு/பெ/ந-அ) 1. கிழவன் 2. சிறப்பு மிக்கவன்

......................कनीयांस्तु युवाल्पयोः ।

1. कनीयान् (पुं/स्त्री/न)

1. கநீயாந் (பு/பெ/ந-ஸ்) 1. வாலிபன்

2. அல்பபுத்தியுள்ளவன்

वरीयांस्तुरुवरयोः ....

1. वरीयस् (पुं/स्त्री/न)

1. வரீயஸ் (பு/பெ/ந-ந்) 1. மிகுந்த கனமானது

2. சிறப்பு மிக்கவன்

........................साधीयान् साधुबाढयोः ॥1436

1. साधीयान् (पुं/स्त्री/न)

1. ஸாதீயாந் (பு/பெ/ந-அ) 1. மிகவும் நல்லவன்
2. உறுதியானவன்

"ஸ" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

--------●--------

अथ हान्तवर्गः

ஹ வில் முடியும் சொற்கள்

दलेऽपि बर्हं ....

1. बर्हं (न)

1. பர்ஹம் (ந-அ) 1. இலை
2. மயிலிறகு - இது அபி என்றதால்

....................**निर्बन्धोपरागार्कादयो ग्रहाः ।**

1. ग्रहः (पुं)

1. க்ரஹ: (பு-அ) 1. நிர்பந்தம்
2. சூரிய - சந்திர கிரஹணங்கள்

द्वार्यापीडे क्वाथरसे निर्यूहो नागदन्तके ॥1437

1. निर्यूहः (पुं)

1. நிர்யூஹ: (பு-அ) 1. வாசற்படி
2. குடுமியில் சூட்டிய பூச்சரம்
3. கஷாயம்
4. கொடுங்கைக்கு ஆதாரமாய் சுவரில் புதைத்துள்ள மரம்

तुलासूत्रेऽश्वादिरश्मौ प्रहग्राहः प्रग्रहोऽपि च ।

1. प्रग्राहः (पुं) 2. प्रग्रहः (पुं)

1. ப்ரக்ராஹ: (பு-அ) 1. திராசின் கயிறு 2. குதிரை -
2 ப்ரக்ரஹழி:(பு-அ) கடிவாளம், மாட்டு மூக்கணாங் கயிறு முதலியவை

पत्नीपरिजनादानमूलशापाः परिग्रहाः ॥ 1438

1. परिग्रहः (पुं)

1. பரிக்ரஹ: (பு-அ)1. மனைவி 2. குடும்பத்தினர் 3. பெறுதல் 4. மூலமுதல் 5. சாபம்

दारेषु च गृहाः ....

1. गृहाः (पुं)

1. க்ருஹா: (பு-நித்ய-பஹு॰) 1. மனைவி 2. இல்லம்- இது அபி என்றதால்

.... श्रोण्यामप्यारोहो वरस्त्रियाः ।

1. आरोहः (पुं)

1. ஆரோஹ: (பு-அ)1. உத்தம பெண்களுடைய புட்டம் 2. யானை மாவட்டி 3. ஏறுதல் 4 . நீளம் -உயரம்

व्यूहो वृन्देऽपि ....

1. व्यूहः (पुं)

1. வ்யூஹ: (பு-அ) 1. ஸமூஹம் 2. சேனை வரிசையாய் நிற்றல் - இது அபி என்றதால்

.... अहिर्वृत्रेऽपि..............

1. अहिः (पुं)

1. அஹி: (பு-இ) 1. வ்ருத்திராசுரன் 2. பாம்பு - இது அபி என்றதால்

........................अग्नीन्द्वर्कास्तमोऽपहाः ॥ 1439

1. तमोपहः (पुं)

1. தமோபஹா:(பு-அ) 1. அக்னி 2. சந்திரன் 3. சூரியன்

परिच्छेदे नृपार्हेऽर्थे परिबर्हः ॥

1. परिबर्हः : (पुं)

1. பரிபர்ஹ: (பு-அ)1. பரிவாரம் 2. அரசன் 3. தகுதி வாய்ந்த குடைசாமரம் முதலிய பொருட்கள்

"ஹ" என்ற எழுத்தில் முடியும் சொற்கள் இவை

---- ❀ ----

..............................अव्ययाः परे ।

(आङीषदर्थे ऽभिव्याप्तौ सीमार्थे धातुयोगजे ॥) 1440

अव्ययाः *அவ்யய சொற்களின் தொகுதி அடுத்த வர்க்கத்தில் கூறி அதற்கு அடுத்த லிங்காதி சங்கிரஹ வர்க்கம் (5) வரையுள்ள சொற்கள் அனைத்தும் அவ்யயச் சொற்கள்.*

இதில், ஒரு சொல் பல பொருட்களையுடைய இந்த வர்க்த்திலேயே பல பொருட்களைக் கூறும் அவ்யயச் சொற்களும் தொகுத்துக் கூறப்பட்டுள்ளன. இதன் காரணமாகவே நாநார்த்த சப்தங்களின் தொகுதியிலேயே நாநார்த்தமுள்ள அவ்வயயங்களின் சொற்களும் தொகுத்துக் கொடுக்கப்பட்டுள்ளன. இதற்கு அடுத்த வர்க்கம் அவ்யய வர்க்கம் என்று தனியாக ஒரு வர்க்கம் கூறி அதில் தனித்துப்பொருள் கொள்ளும் அவ்யயச் சொற்கள் கூறப்படுகின்றன.

குறிப்பு: *அவ்யயம் என்ற சொல்லுக்கு மாறுபாடற்ற என்பதாகும். அதாவது வேற்றுமை*

யுருபுகள் வரும்போது மூலச்சொல் மாறுபாடு அடையும். ஆனால் அவ்யயச் சொற்கள் மட்டும் மாறாது. இதில் பல பொருளைத் தரும் அவ்யயச் சொற்களும், குறிப்பிட்ட பொருளைத் தரும் அவ்யயச் சொற்களும் உள்ளன. இதில் பல பொருளைத் தரும் அவ்யயச் சொற்களை மட்டும் தொகுத்து இதே வர்க்கத்தில் கூறியுள்ளார், அவற்றை இனி காண்போம்.

आङ् (अव्ययं)

ஆங் *(அவ்யயம்)* 1. கொஞ்சம் 2. அத்துடன் கூட
3. அதுவரை
இவை தாதுவின் (கிரியையின்)
செயலில் பொருந்தும்

आ प्रगृह्यः स्मृतौ वाक्ये............

1. आ (अव्ययं)

***1. ஆ** (அவ்) 1. நினைவில்(உதா)** * आ एवं किल तत्
2. வாக்யத்தில் (உதா) आ एवं नु मन्यसे

........................आप्यास्तु स्यात् कोपपीडयोः ।

1. आः (अव्ययं)

***1. ஆ:** (அவ்) 1. கோபத்தில்(உ)* आः किमेतत् ? इति क्रोधे
2. துன்பத்தில்(உ) आः कष्टं वर्तते (पीडायां)

(இச்சொல் கோபத்திலும், கஷ்டத்திலும் பயன்படுத்துவது இதற்கு மேலே உதாரணம் காட்டப்பட்டுள்ளன.)

पापकुत्सेषदर्थे कु..............

1. कु (अव्ययं)

---

* உதாரணங்கள்

1. கு 1. பாபத்தில் (त्यजेत् कुजनसंगमम्)
2. நிந்தித்தல் (कुभोजनम्)
3. கொஞ்சம்/சிறிது (कोष्णम् - कदुष्णम्)

'கு' என்ற அவ்யயச் சொல்லை ஒரு பதத்தின் முன்னால் சேர்க்கும்போது எதிர்மரைப் பொருளைக் கொடுக்கும் உதாரணமாக <u>சு</u>போஜனம் எனில் <u>நல்ல சாப்பாடு</u>. இதில் <u>சு</u> என்பதற்கு பதில் கு என்ற சொல்லைப் பயன்படுத்தினால் கெட்ட சாப்பாடு என்ற நிந்தனைப் பொருளைத் தரும்.

....................**धिग्निर्भर्त्सननिन्दयोः** ॥ 1441

धिक् (अव्ययं)

1. திக் 1. அதட்டுதற்கு (धिक् जाल्मम्)
2. நிந்தைக்கு (धिक् कुलपांसनं)

चा न्वाचय समाहारेतयेतरसमुच्चये ।

च(अव्ययं) 1.अन्वाचये 2.. समाहारे 3. इतरेतरयोगे 4. समुच्चये

1. ச *1. அந்வாசயம் 2. ஸமாஹாரம் 3. இதரேதரயோகம் 4. ஸமுச்சயே*

1. **அந்வாசயே:** இரண்டு செயல்களில் ஒன்று முக்கியமாய் மற்றது அவசியமற்றதாய் இருப்பின் பயன்படும்.

(உதா). भिक्षामट गांचानय இதில் பிக்ஷை எடு; பசுவை அழைத்து வா என்ற இரண்டு செயல்களில் பிக்ஷை எடுத்தல் முக்கியம் என்பதும், பசுவை அழைத்து வருதல் அத்தனை முக்கியமற்றது என்பதும் புலப்படும்.

2. **ஸமாஹாரம் :** ஒரு செயலில் அவயவங்களுக்கு மட்டும் முக்கியமில்லாமல் அந்தச் செயல் முழுமைக்கும் முக்கியத்துவம் உண்டு. (என்ற விடத்திலும்)

(உதா) अश्वबलीवर्दादि ஸமுதாயத்துக்கே ப்ரதானம். அவயவங்களான अश्वादिகளுக்கும் बलिवर्दादिகளுக்கும் ப்ரதானமில்லை.

3. **இதரேதரயோகம்:** அவயவார்த்தங்கள் ஒன்றை யொன்று சார்ந்து ஒருதொழில் செய்யும்போது.

(உதா)"தேவதத்தன் யக்ஞதத்தன் ஆகிய இருவர் செய்யும் வேலை" என்று ஒரு பணியை ஒதுக்கினால் இவர்கள் இருவரும் இணைந்தே அப்பணியை செய்தல் வேண்டும். இங்கு இரண்டு அவயவார்த்தங்கள் ஒருவரை ஒருவர் சார்ந்து இருத்தல்.

4. **சமுச்சயம்** ஒன்றை ஒன்று எதிர்பார்க்காமல் (தனித்து இயங்கும் தன்மை) உள்ள வஸ்த்துக்களுக்கு ஒரு செயலில் தொட ர்பு உண்டாகும்போது

(राज्ञोगोरश्वपुरुषश्च स्वस्त्याशीः क्षेमपुण्यादौ)

स्वस्त्या (अव्ययं) (1. आशीः 2. क्षेम 3. पुण्य 4. आदि)

ஸ்வஸ்த்யா

1. ஆசீ: - ஆசீர்வாதம்
2. க்ஷேம - நலம்
3. புண்ய - புண்யம்
4. ஆதி - முதலிய/ஏனைய சுபங்களிலும் வரும்

......................प्रकर्षे लङ्घने ऽप्यतित ॥ 1442

1. अति 2. लङ्घने 3. अपि

1. அதி - மிகவும் (अतिवृद्धः)
2. லங்கநே - தாண்டுதல்
3. அபி - பூஜை, முதலியன

स्वित् प्रश्ने च वितर्के च ....

स्वित् (अव्ययं) 1. प्रश्ने 2. वितर्के

ஸ்வித் - 1. ப்ரச்னே - கேள்வி (कः स्विदे काकीचरति)
2. விதர்க்கே - விதர்க்கம். இவ்விரண்டிலும் வரும்

.... तु स्याद् भेदेऽवधारणे ।

तु - (अव्ययं)

து - 1. விசேஷத்திலும் (पूज्या गौः । कपिला तु पूज्यतरा)
2. நிச்சயத்திலும் (वेदास्तुप्रमाणम्)
3. ஹேதுவிலும் (पात्रं विप्रः श्रोत्रियस्तु)
4. பாத பூரணத்திலும் (ततस्तं रामचन्द्रस्तु

सकृत् सहैकवारे चाप्या ....

1. सकृत् (अव्ययं)

ஸக்ருத் - 1. கூட என்றும் பொருள் (देवदत्तयज्ञदत्तौ सकृद्भुञ्जाते)
2. ஒருமுறை என்ற பொருள் (सकृद्दंशो निपतति)

...................आराद् दूरसमीपयोः ॥ 1443

1. आरात् (अव्ययं) *(ஆராத்)*

1. தொலைவு *(आराद्गता दृष्टिपथं व्यतीता)*
2. அருகில் (तमर्च्यमारादभिवर्तमानम्)

(प्रतीच्यां चरमे) पश्चात् ....

1. पश्चात् (अव्ययं)

1. பச்சாத் - *1. மேற்குதிசை* (पश्चादस्तं गतो रविः)
2. பின்பக்கம் (பின்பு)
(श्रोत्रियेभ्योऽतिथिभ्यश्च पूर्वं दीयतां पश्चादितरेभ्यः)

........................उता(प्यर्थ विकल्पयोः ।)

1. उत (अव्ययं)

1. உத - अर्थे *(உறுதிப்பொருள்)* (उत भिन्द्याच्छिरसा शिलोच्चयम्)
विकल्पयोः *(சந்தேகம்/இதுவோ அதுவோ என்கிற விகல்பம்)*(जायामदोषामत संत्यजामि)
पादपूर्तौ *(பாதபூரணம்)* (अब्रवीदुत रावणम्)

(पुनः सदार्थयोः) शश्वत् ....

शश्वत् - (अव्ययं)

1. पुनः *மேன்மேலும்/பின்னும்* (दम्पती शश्वत् भुञ्जाते)

. सदा *கூட* (शश्वद् दाता मुखं वसेत्)

.....................साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः) ॥ 1444

साक्षात् - (अव्ययं)

1. प्रत्यक्ष *(ப்ரத்யக்ஷத்திலும்)* 'श्रीवत्सलक्ष्मीपुरुषश्च साक्षात्'

2. साक्षाद् *(ஸமமானது என்றதிலும்)*
'स्कन्देन साक्षादिव देवसेनाम्'

(खेदानुकम्पासंतोष विस्मया मन्त्रणे) बत ।

बत (अव्ययं)

1.. खेद 2. अनुकंपा 3. सन्तोष 4. विस्मय 5. मन्त्रणे

1. பத *(அவ்யயம்)* மேலே காணும் 5 இடங்களில் வத(பத)வரும்.

1. கேத *(துன்பம்)* - (अहो बत महत्कष्टं)
2. அநுகம்பா *(தயை/இரக்கம்)* (मा रोदीर्बत पुत्र त्वं मोदकान् प्रददामि ते)
3. ஸந்தோஷ *(மகிழ்ச்சி)* (बत मुक्तास्मि किल्विषात्)
4. விச்மய *(ஆச்சரியம்)* (अहो बतासि स्पृहणीयवीर्यः)
5. மந்த்ரணே *(அழைத்தல்)* (बत पुत्र सतां संगं कुरु)

हन्त(हर्षेऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः ॥ 1445

हन्त (अव्ययं) *ஹந்த இச்சொல் கீழே காணும் நான்கு இடங்களில் வரும்.*

1. हर्षे 2. अनुकम्पायां 3. वाक्यारम्भ 4. विषादः

1. ஹர்ஷே *(மகிழ்ச்சி)* - हन्ते जीवितास्मः
2. அநுகம்பாயாம் *(இரக்கம்)* मा रोदीर्हन्तेपुत्रकम्
3. வாக்ய ஆரம்ப *(வாக்கியத்தின் தொடக்கம்)* हन्त ते कथयिष्यामि
4. விஷாத: *(துன்பம்)* हन्त हताः पथिकगेहिन्यः

प्रति (प्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः) ।

प्रति *(ப்ரதி) கீழே காணும் இடங்களில் வரும்.*

1. प्रतिनिधौ 2. वीप्सा 3. आदौ 4. प्रयोगतः

1. ப்ரதிநிதௌ *(இணையானவன்)*- अभिमन्युरर्जुनाप्रति
2. வீப்ஸா *(லக்ஷணம்/அடையாளம்)* वृक्षं वृक्षं प्रति सिञ्जति
3. ஆதௌ *(முதலானவை)*
4. ப்ரயோகத:*(ஒன்றைக்கொடுத்து மற்றொன்றை வாங்கிக் கொள்ளுகிற ப்ரதிதானத்திலும்)* चणकानस्मै गोधूमेभ्यः प्रति यच्छति

इति (हेतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिषु) ॥ 1446

इति (अव्ययं) *கீழே காணும் 5 வகைகளில் வரும்.*

1. हेतु 2. प्रकरण 3. प्रकाश 4. आदि 5.समाप्ति

1. *ஹேது (காரணம்)* (हन्तीतिबलायते)

2. *ப்ரகரணே (ப்ரகரணம்)* (इति शत्रषु चेन्द्रियेषु च)

3. *ப்ரகாச (ப்ரகாசம்)* (इति प्राणिनः)

4. *ஆதி (முதலிய)* (इत्यादौ)

5. *ஸமாப்தி (முடிவு)* (इति द्वितीयसर्गः इति)

(प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुरार्थेऽग्रत इत्यपि) ।

पुरस्तात् (अव्ययं) *கீழே காணும் 4 பொருட்களில் வரும்.*

1. प्राच्यां 2. प्रथमे 3. पुरा 4. अग्रतः

1. *ப்ராச்யாம் -கிழக்குதிசை* (पुरस्तादुदेति सूर्यः)

2. *ப்ரதமே - முதல்* (पुरस्तात् क्रियते कर्म
पश्चात्मिद्धाति तत्फलम्)

3. *புரா - முன்னுக்கு* (त्वया पुरस्तादुपयाचितो यः)

4. *அக்ரத: - முன்பு* (नश्यत् पुरस्तादनुपे क्षणीयम्)

यावत्ताव(च्च साकल्येऽवधौ मानेऽवधारणे) ॥ 1447

यावत् - तावत् (अव्ययं)

1. साकल्ये 2. अवधौ 3.. माने 4. अवधारणे

ஆகிய நான்கு பொருட்களில் வரும்.

1. *ஸாகல்யே - முழுமை* (यावत्कार्यं तावत्कुरु))

2. *அவதௌ - முடிவு* (यावत्सतस्यं क्षेत्रं तावत्
कण्टकिवृक्षैः परिवृतम्)

3. *மானே - பரிமாணம்(அளவு)* (सप्ताश्वत्थस्य पत्राणि
तावत्सूत्रेण वेष्टयेत्)

4. *அவதாரனே - அளவின் உறுதி* (यावदमन्त्रं
तावत् ब्राह्मणानामन्त्रयस्व)

அமர. 6-17

(मङ्गलानन्तरारम्भप्रश्नकार्त्स्न्ये)ष्वथो अथ ।

अथो - अथ - *அதோ - அத இவ்விரண்டும் கீழே காணும் பொருட்களில் வரும்.*

1. मङ्गलार्थे 2. अनन्तरा 3. आरम्भ 4. प्रश्न 5. कार्त्स्न्ये

1. மங்களார்த்தே - மங்கலப்பொருள் (अथ वर्णसमाम्नायः)
2. அநந்தரா - பிற்பாடு (अथ प्रजानामधिपः प्रभाते)
3. ஆரம்ப -தொடங்குவதிலும் (अथ परस्मैपदान्यारभ्यन्ते इति)
4. ப்ரச்ந - கேள்விகள் (अत किं कार्यं कर्तव्यं वद इति)
5. காத்ஸ்ந்யர்தே- எல்லாம் (अथातो दर्शपूर्णमासौ व्याख्या स्यामः)

वृथानिरर्थकाविध्यो ....

वृथा (अव्ययं) -

1. निरर्थक 2. अविधयोः *என்ற பொருட்களில் வரும்.*

வ்ருதா

1. நிரர்த்தக- பயனற்றது (प्रासादशृङ्गाणि वृथाधयरोहत्)
2. அவித்யோ:- முறையற்ற செயல் (प्रषच्यते स नरके यो-
-वृथा लभते पशुम् इति)

.........................र्नानानेक उभयार्थयोः ॥ 1448

नाना (अव्ययं) ***நாநா***- *கீழே வரும் பொருட்களில் வரும்.*

1..अनेक 2. उभयार्थः

1. அநேக- பல (नानाचेष्टैर्जलद ललितैर्निर्विशेस्तं नागेन्द्रं)
2. உபயார்த்த - இரண்டு பொருட்களிலும்
(नानाग्रां समिधं त्यजेत्)

नु (पृच्छायां विकल्पे च) ....

नु (अव्ययं)

1. पृच्छायां 2. विकल्प 3. पादपूरणे
ஆகியவற்றில் வரும்.

1. ப்ருச்ச - கேள்வி (कोनुधावति)
2. விகல்ப - விகல்பம் (भीमो नु फल्गुणे नु योद्धा)
3. பாதபூரணே - பாதபூரணம் (अहिंसा नु परो धर्मः)

........................(पश्चात्सादृश्ययो)रनु ।

अनु (अव्ययं)

1. पश्चात् 2. सादृश्यं இவற்றில் வரும்.

1. பச்சாத்- பின்னால் (என்ற பொருளிலும் (तमनुधावति)
2. சாத்ருச்யம் - ஸாத்ருச்யம் (ஸமம்)
(आत्मानुरूपां विधिनोपयेमे)

(प्रश्नावधारणानुज्ञानुनयामन्त्रणे)ननु ॥ 1449

ननु (अव्ययं)

1. प्रश्न 2. अवधारणा 3. अनुज्ञा 4. अनुनय 5. आमन्त्रणे
ஆகிய இடங்களில் வரும்.

1. ப்ரச்ந - கேள்வி (नन्वभोजि?)
2. அவதாரண - நிச்சயம் (नन्वधगच्छामः)
3. அநுக்ஞா - அநுமதி (नन्वादिश)
4. அநுநய - நற்சொல் சொல்வது (ननुचण्डिप्रसीदमे)
5. ஆமந்த்ரணே- அழைத்தலில் (ननु देवदत्त)

(गर्हा समुच्चयप्रश्नशङ्कासंभावना)स्वपि ।

अपि (अव्ययं)

1. गर्हा 2. समुच्चय 3. प्रश्न 4. शङ्का 5. संभावनासु
ஆகியவற்றில் வரும்.

1. கர்ஹா - நிந்தை (अपि वाग्भूतृणोदकैः)
2. ஸமுச்சய: - சமுச்சயம் (वत्सरः सोऽपि तत्समः)
3. ப்ரச்ந -கேள்வி (अप्यग्रणीर्मन्त्रकृतामृषीणाम्)
4. சங்கா - சந்தேகம்/ஐயம் (अप्याच्छेद् व्याघ्रः)
5. சம்பவம்- இது போன்ற நிகழ்ச்சிகள் (समुद्रमपि लङ्घयेत्)

(उपमायां विकल्पे) वा ....

वा (अव्ययं)

1. उपमा 2. विकल्पे இவ்விரண்டிலும் வரும்.

1. உபமா - உவமை (विशेषको वा विशिशेण यस्याः)
2. விகல்பம் - விகல்பம் (षष्ठेऽष्टमे वा सीमन्तः)

......................सामि(त्वर्धे जुगुप्सिते ॥ 1450

सामि (अव्ययं)

1. अर्धे 2. जुगुप्सिते இவ்விரண்டிலும் வரும்.

1. அந்த்தே - பாதி (सामिनिमीलिताक्षि)
2. ஜுகுப்ஸிதே - நிந்தை (साम्यन्नं न तु भोक्तव्यम्)

अमा (सह समीपे च) ....

अमा (अव्ययं)

1. सह 2. समीपे च

1. ஸஹ - கூட (अमावास्या)
2. ஸமீபே ச - அருகில் (अमात्यः)

.........................कं (वारिणि च मूर्धनि) ।

कं (अव्ययं)

1. वारिणि 2. मूर्धनि 3. च

1. வாரிணி - ஜலம் (कञ्जं पद्मम्)
2. மூர்த்தனி - தலை (कंधरा)
3. ச - சுகம் (कं सुखे व्योम्नि । कंदर्पः।)

(इवेत्थमर्थयो)रेवं ....

एवं (अव्ययं)

1. इव 2. इदमर्थयोः

1. இவ- சமமான (भानुरेवं मुनिर्भातिः)
2. இதமர்த்தயோ: - இதன்படி, இந்த ப்ரகாரம்
(एवं वादिनि देववर्षौ)

......................नूनं (तर्केऽर्थनिश्चये ॥) 1451

नूनं (अव्ययं)

1. तर्के 2. अर्थनिश्चये 3. उत्प्रेक्षे

1. தர்க்க - சந்தேஹத்திலும் (नूनमुन्नमति यज्वानां पतिः)
2. அர்த்தநிச்சயம் - பொருள் உறுதி (क्षुद्रेऽपि नूनंशरणं प्रसन्ने)
3. உத்ப்ரேக்ஷை - உத்ப்ரேக்ஷை (मदनस्येषवो नूनं युवतीनां)
(दशः शिताः इति)

तूष्णीमर्थे सुखे) जोषं ....

जोषं (अव्ययं)

1. तूष्णीमर्थे 2. सुखे

1. தூஷ்ணீம் அர்த்தே - மவுனம் (इति जोषवेस्थितेमौनौ)
2. சுகே - சுகம் (जोषमासीत वर्षासु)

.......................किं (पृच्छायां जुगुप्सने) ।

किं (अव्ययं)

1. पृच्छायां 2. जुगुप्सने

1. ப்ருச்சாயாம் - கேள்வி (किं गतोऽसि?)

2. ஜுகுப்ஸநே - நிந்தை (किं राजायो न रक्षति?)

नाम(प्रकाश्य संभाव्य क्रोधोपगमकुत्सने ॥ 1452

नाम (अव्ययं)

1. प्रकाश्य 2. संभाव्य 3. क्रोधो 4. उपगमे 5. कुत्सने

1.ப்ரகாச்ய - அறிவிக்கத்தக்க பொருள்

(हिमालयोनामनगाधिराजः)

2. ஸம்பாவ்ய - இப்படி நிகழும் என்ற பொருள்

(अपीहसीतानां असंभविष्यति)

3. க்ரோத: -கோபத்தில் (आः कंसस्य नाम गोपान्मेऽपि सुरद्विषः)

4. உபகமே - அங்கீகரித்தல் (अमृतं नाम यत्सन्तो मन्त्रजिह्वेषु जुह्वति)

5. குத்ஸநே- நிந்தை (को नामायं प्रलपति पुरो मे विशङ्कः सभायाम् इति)

अलं (भूषणपर्याप्ति शक्तिवारण वाचकम् ।)

अलं (अव्ययं)

1. अलं 2. पर्याप्ति 3. शक्ति 4. वारणवाचकं

1. அலம் - ஆபரணம் (अलं चकारास्यवधूरहस्करः)

2. பர்யாப்தி - முழுமை/ பூரணம்(तस्यालमेषा क्षुधितस्य तृप्त्यै)

3. சக்தி - சமர்த்தன்/கெட்டிக்காரன் (अलं दशास्यस्यवधायराघवः)

4. வாரண வாசகம் - ஒழித்துவிடும் (अलं विवादेन यथा श्रुतं त्वया)

हुं (वितर्के परिप्रश्ने)....................

हुं (अव्ययं)

1. वितर्के 2. परिप्रश्ने 3. कोपे 4. भर्त्सनायां 5. अनिश्चायां 6. भये 7. स्मृतौ

1. விதர்க்கே - ஊஹத்தில் (हुं जलं मृगतृष्णा)

2. பரிப்ரச்நே - கேள்வி (हुं देवदत्तोऽयम्?)

3. கோபே - கோபம் (हुं निर्लज्जं?)

4. பர்த்ஸ்நாயாம் - பயமுறுத்தல் (हुं युद्धादपसर शत्रो)
5. அனிசாயாம் - அநிச்சயாய் (हुं मुश्च पापेति जगादसाध्वी)
6. பயே - பயப்படுத்துதல் (हुं राक्षसः समायाति)
7. ஸ்ம்ருதௌ - நினைத்தல் (अत्र हुं क्रीडितं पुरा इति)

....................समयान्तिकमध्ययोः ॥ 1453

समया (अव्ययं)

1. मध्ये 2. अन्तिके

1. மத்யே - நடுவில் (ग्रामस्य मध्ये देवागारमित्यर्थः)
2. அந்திகே - ஸமீபம் (गङ्गां समया वाराणासी)

पुन(रप्रथमे भेदे) ....

पुनः (अव्ययं)

1. अप्रथमे 2. भेदे

1. அப்ரதமே - பின்னும் (पुनर्बभाषे तुरगस्य रक्षिता)
2. பேதே - விசேஷம் (भ्रातृषुपुनदीर्घोभवान्)

........................नि(र्निश्चयनिषेधयोः) ।

निः (अव्ययं)

1. निश्चय 2. निर्णयः

1. நிச்சயம் - உறுதி (निर्णयति)
2. நிர்ணயம் - விலக்குதல், தடை மறுத்தல் (निर्धनः)

(स्यात् प्रबन्धे चिरातीते निकटागामिके) पुरा ॥ 1454

पुरा (अव्ययं)

1. प्रबन्धे 2. चिर 3. अतीते 4. निकट 5. आगामिके

1. ப்ரபந்தே - வாக்யரசனை (पुराणम्)
2. சிர - நீண்டகாலம் (पुरातनम्)

3. அதீதே- சென்ற காலம் (पुरागतः)
4. நிகட - ஸமீபம், அருகில் (पुरागच्छति)
5. ஆகாமிகே - வரதக்கது/இனி வரப்போவது
(आलोके ते निपतति पुरा सा बलिव्याकुला वा)

ऊरर्यूरी चोररी च (विस्तारेऽङ्गीकृतौ त्रयम्) ।

ऊररी, ऊरी, उररी (अव्ययं) மூன்று ரூபம்

1. विस्तारे 2. अङ्गीकृतौ

1. விஸ்தாரே- விரிவில் (ऊररीकरोति, ऊरीकरोति, उररी करोति)
2. அங்கீ க்ருதௌ - கொடுக்கல் வாங்கல்

स्वर्गे परे च लोके स्वः........................

स्वः (अव्ययं)

1. स्वर्गे 2. परलोके 3. च

1. ஸ்வர்க்கே - ஸ்வர்கலோகம் (स्वर्णद्यांस्नाति नारदः)
2. பரலோகே - பரலோகம் (स्वर्गतस्यक्रियाः कुर्यात्)
3. ச காரத்தாலே - ஜன்மாந்தரத்தில் மற்றும் சுகம்,
ஆகாயத்திலும் வரும்.

.................(वार्ता संभाव्ययो)किल ॥ 1455

1. किलं (अव्ययं) கில - கீழேகாணும் பொருளில் வரும்

1. वार्ता 2. संभाव्ययोः 3. असत्ये

1. வார்த்தா - உலக வழக்கு (जघानकं संकिल वासुदेवः)
2. ஸம்பாவ்ய: - நடைபெறும்/ஸம்பவிக்கும் (अर्जुनः किल विजेष्यते कुरून्)
3. அஸத்யே - பொய்யானது (गोस्खलितं किलाश्रुतम्)

(निषेधवाक्यालंकारे जिज्ञासानुनये) खलु ।

खलु (अव्ययं) கலு என்பது கீழேகாணும் பொருளில் வரும்

1. निषेध 2. वाक्यालंकार 3. जिज्ञासा 4. अनुनये

1. நிஷேத - ப்ரதிஷேதம் (खलूक्त्वा खलु वाचिकम्)

2. வாக்யாலங்காரே - சொல்லலங்காரம் (अयं खलु महाराजा)

3. ஜிக்ஞாஸா - அறிந்துகொள்ள எண்ணுதல் (को नु खल्वयम्)

4. அநுநயே - நல்ல சொற்கள் கூறுதலில் (न खलु नखलु मुग्धे साहसं कार्यमेतत्)

(समीपोभयतः शीघ्रसाकल्याभिमुखे)ऽभितः ॥1456

अभितः(अव्ययं) ***அபித: - கீழ்காணும் பொருளில் வரும்***

1. समीप 2. उभयतः 3. शीघ्रं 4. साकल्यं 5. अभिमुख

1. ஸமீப - அருகில் (पर्वतमभितो ग्रामः)

2. உபயத: - இரு பக்கங்களிலும் (नगरमभितो नदी)

3. சீக்ரம் - விரைவில் (अभितश्शत्रुरायाति)

4. ஸாகல்ய- அனைத்தும் (என்ற பொருளில்) (व्याप्नोत्यभितोरजः)

5. அபிமுக - எதிராக (என்ற பொருளில்) (अभितो हिंसको दन्ती मामेव परिधावति)

(नामप्राकाश्ययोः) प्रादुः ....

प्रादुः (अव्ययं) ***கீழ்காணும் பொருளில் வரும்***

1. नाम 2. प्राकाशः

1. நாம- பெயர் (विष्णोर्दश प्रादुर्भावाः)

2. ப்ரகாச: - ப்ரகாசித்தல் (प्रादुरासीद् वसुंधरा)

..............मिथोऽयोन्यं रहस्यपि ।

मिथः (अव्ययं) ***கீழ்காணும் பொருளில் வரும்***

1. अन्योन्यं 2. रहस्यपि

1. அந்யோன்யம் - தங்களுக்குள் தாங்கள் (वासिष्ठ कौण्डिण्य-
मैत्रावरुणा मिथो न विवाह्याः)
2. ரஹஸ்யபி - ஏகாந்தத்திலும் (मिथः कृते मन्मथ एष साक्षी)

तिरो(ऽन्तर्धौ तिर्यगर्थे)................

तिरः (अव्ययं)

1. अन्तधाने 2. तिर्यगर्थे

1. அந்தர்தாநே - மறைப்பதில் (कृष्णमेघस्तिरोदधे)
2. திர்யகர்த்தே - குறுக்காக (गतन्तिरश्चीनमनूरुसारथेः)

.......................हा विषादशुगर्तिषु ॥ 1457

हा (अव्ययं)

1. विषाद 2. शुचि (शुक्) 3. आर्तिषु

1. விஷாத - துன்பப்படுதலில் (पुण्यान्तः पुरमेव हा प्रविशति
कुद्धो मुनिर्भार्गवः)
2. சுசி(சுக்) - சோகத்தில் (हा प्रिये जानकि)
3. ஆர்த்திஷு - பீடை (हा हतोस्मि)

விச்மயத்திலும், ஜுகுப்ஸையிலும் வரும் (ஆச்சரியத்திலும் - அருவெறுப்பிலும் வரும் என்பது லிங்கபட்டீயம்)

अह(हेत्यत्यद्भुते खेदे) ....

अहह (अव्ययं)

1. अद्भुते 2. खेदे

1. அத்புதே - ஆச்சரியம் (अहह महतां निः सीमानश्चरित्रविभूतयः)
2. கேதே - துன்பம் (अहह कष्टमपण्डितताविधेः)

.................हि(हेतावववधारणे ॥) 1458

हि (अव्ययं)

1. हेतौ 2. अवधारणे 3. पादपूरणे

1. ஹேது - காரணம் (तथा हि सर्वे तस्यासन्)
2. அவதாரணே - நிச்சயம்/உறுதி (चन्द्रो हि शीतः)
3. பாதபூரணே - யாப்பிலக்கணத்தில் பாதபூரணத்துக்கு (रामो हि लक्ष्मणं वाक्यं)

॥ इति नानार्थाव्ययवर्गः ॥

॥ इति श्रीदमरसिंहकृते नामलिङ्गानुशासने नानार्थवर्गः ॥

-------S-------

4. ॥ अथ अव्ययवर्गः ॥

चिरायचिररात्रायचिरस्याद्याश्चिरार्थकाः ।

चिराय, चिररात्राय, चिरस्य (अव्ययं)

இந்த மூன்று சொற்களின் முதல் சொல்லான चिरं, चिरेण, चिरात् என்கின்ற வேற்றுமையுருபுடன் கூடிய அவ்யங்களும் चिरात् நீண்டகாலம் என்ற பொருளில் வரும்.

உதாரணம்:

चिरायः – चिराय संतर्प्य समिद्भिरग्निम्

चिररात्राय :– चिररात्राय संचितम्

चिरस्य : – चिरस्य दृष्टेव मृतोत्थितेव

चिरं : – चिरंतनस्तावदभिन्यवीविशत्

चिरेण – चिरेण नाभिं प्रथमोदविन्दवः

चिरात् – चिरात् सुतस्पश 'रसज्ञातां यमौ

मुहुः पुनः पुनः शश्वदभीक्ष्णमसकृ(त्समाः) ॥ 1459

1. मुहुः 2. पुनःपुनः 3. शश्वत् 4. अभीक्ष्णं 5. असकृत्

1. *முஹு:(அவ்யயம்)* - *அடிக்கடி* (अवेक्षमाणं महतीं मुहुर्मुहुः)
2. *புந:புந:(அவ்யயம்)* - *அடிக்கடி* (पुनःपुनस्सूत निषिद्धचापलं)
3. *சச்வத்(அவ்யயம்)* - *அடிக்கடி* (वन्यवृत्तिरिमां शश्वत्)
4. *அபீக்ஷ்ணம்(அவ்யயம்)*-*அடிக்கடி* (अभीक्ष्णमक्षुण्णतयातिदुर्गमम्)
5. *அஸக்ருத்(அவ்யயம்)*- *அடிக்கடி* (असकृदनवगीतं गीतमाकर्णयन्तः)

स्त्राग्झटित्यञ्जसाह्नायद्राङ्मङ्क्षुसमपदि (द्रुते)।

1. स्राक् 2. झटिति 3. अञ्जसा 4. अह्नाय 5. द्राक् 6. मङ्क्षु 7. सपदि

இந்த 7 சொற்களும் சீக்ரம் என்ற பொருளில் வரும்

1. *ஸ்ராக்(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (स्राग्वयो याति देहिनाम्)
2. *ஜடிதி(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (सुतशतमत्यन्तदुर्लभं झटिति)
3. *அஞ்ஜஸா(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (अञ्जसा याति तुरगः)
4. *அந்ஹாய(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (अह्नाय तावदरुणेन तमो निरस्तम्)
5. *த்ராக்(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (द्राग्भविष्यति सुखं तव प्रिये)
6. *மங்க்ஷு(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (मङ्क्षूदपाति परितः पटलैरलीनाम्)
7. *ஸபதி(அவ்யயம்)* - *சீக்கிரம்* (वचसस्तस्य सपदि क्रिया केवलमुत्तरम्)

बलवत् सुष्टु किमुत स्वत्यतीव च निर्भरे ॥ 1460

निर्भरे *(நிர்பரே) மிகவும்*

1. बलवत् 2. सुष्टु 3. किमुत 4. सु 5. अति 6. अतीव

1. *பலவத்(அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (पुनर्वशित्वाद् बलवन्निगृह्य)
2. *ஸுஷ்டு (அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (सुष्टु पीतं मया घृतम्)
3. *கிமுத (அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (किमुताद्य कृतं कार्यम्)
4. *ஸு (அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (सुवृष्टिः सत्यवर्धनी)
5. *அதி (அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (अतिवृष्टिरनावृष्टिः)
6. *அதீவ(அவ்யயம்)* - *மிகவும்* (अतीव शोभते राजा)

पृथग्विनान्तरेणर्ते हिरुङ् नाना च (वर्जने ।)

वर्जने (अव्ययं) *(வர்ஜநே) தவிர்த்தல்*

1. पृथक् 2. विना 3. अन्तरेण 4. ऋते 5. हिरुक् 6. नाना

1. ப்ருதக் (அவ்யயம்) - *தவிர்த்தல்* (किंचिद् दत्वा पृथक् क्रियाम्)
2. விநா (அவ்யயம்) - *தவிர்த்தல்* (क्षणमप्युत्सहे न मां विना)
3. அந்தரேண(அவ்யயம்) -*தவிர்த்தல்* (अन्तरेण सुतं नास्ति सुखं संसारिणां)
4. ர்ருதே (அவ்யயம்) - *தவிர்த்தல்* (ऋरवेः क्षालयितुं क्षमेत कः)
5. ஹிருக் (அவ்யயம்) - *தவிர்த்தல்* (हिरुक् कर्मणां मोक्षः)
6. நாநா (அவ்யயம்) - *தவிர்த்தல்* (नाना विष्णुं मोक्षदो नास्ति देवः)

यत्तद्यतस्ततो (हेता).....................

हेतौ (अव्ययं) *ஹேதௌ*

1. यत् 2. तत् 3. यतः 4. ततः

1. யத் (அவ்யயம்) - *எது* (व्यावृत्ता यत् परस्वेभ्यः)
2. தத் (அவ்யயம்) - *அது* (तदिदं परिरक्ष शोभने भवितव्यप्रियसंगमं वपुः)
3. யத: (அவ்யயம்)- *எதனால்* (यतो बुधैः सर्वगतस्त्वमुच्यसे)
4. தத: (அவ்யயம்)-*அதனால்* (यतो गङ्गाम्भसिस्नातस्ततो निष्कल्मषो जनः)

..................असाकल्ये तु (चिच्चन) ॥ 1461

चिच्चन (अव्ययं) ***சிச்சந*** असाकल्ये ***கொஞ்சம்***

1. चित् 2. चन

1. சித்- கொஞ்சம் (करोति किंचिदभ्यासात्)
2. சந - ,, (अपात्रे कुशलैर्देयं न किंचन धनं सदा)

कदाचिज्जातु ....

1. कदाचित् (अव्ययं) 2. जातु (अव्ययं)

1. கதாசித் (அவ்யயம்) - (ஓவ்)வொரு சமயம் (कदाचिदुपविष्ठेन)
2. ஜாது (அவ்யயம்) - ,, (ज्ञायते जातु न श्रमः)

.....................सार्धं तु साकं सत्रा समं सह ।

1. सार्धं (अव्ययं), 2. साकं (अव्ययं), 3. सत्रा (अव्ययं),
4. समं (अव्ययं) 5. सह (अ)

1. ஸார்த்தம் (அவ்யயம்) - கூட (सार्धमुद्धवसीरिभ्याम्)
2. ஸாகம் (அவ்யயம்) - கூட (पत्न्या साकं पतिर्भुङ्क्ते)
3. ஸத்ரா (அவ்யயம்) - கூட (सत्रा कलत्रेण सुखं समश्नुते)
4. ஸமம் (அவ்யயம்) - கூட (समं वधूभिर्वलभीर्युवानः)
5. ஸஹ (அவ்யயம்) - கூட (निः श्वासधूमं सह रत्ननाभिः)

आनुकूल्यार्थकं प्राध्वं ....

1. प्राध्वं (अव्ययं)

1. ப்ராத்வம்(அவ்யயம்) - அனுகூலம்/ஒத்துபோதல்
(सव्येतरं प्राध्वमितः प्रयुङ्क्ते)

.........................व्यर्थके तु वृथा मुधा ॥ 1462

1. वृथा (अव्ययं) 2. मुधा (अव्ययं)

1. வ்ருதா(அவ்ய)-பயனற்றது-வ்யர்த்தம்(प्रयुक्तमप्यस्त्रमितो वृथास्यात्)
2. முதா (அவ்யயம்)- ,, (तत्र भ्रमत्येव मुधा षडङ्घ्रिः)

आहो उताहो किमुत विकल्पे किं किमूत च ।

1. आहो (अव्ययं) 2. उताहो (अव्ययं) 3. किमुत (अव्ययं)
4. किं (अव्ययं) 5. किमु (अव्ययं) 6. उत (अव्ययं)

1. ஆஹோ (அவ்யயம்)-விகல்பம்/என்ன(ஐயம்)

(आहोस्विदासारयदच्युतोऽज्ञात्)

2. உதாஹோ(அவ்யயம்) ,, (उताहो ब्रह्म चोच्यते इति)

3. கிமுத(அவ்யயம்) ,, (किमुत त्वं शिवो ब्रह्मा विष्णुर्वा यदि देवराट्)

4. கிம் (அவ்யயம்) -விகல்பம்/என்ன(ஐயம்) (स्थाणुरयं किं पुरुषः)

5. கிமு (அவ்யயம்) ,, (किमुते कार्यमुतान्यदीयकार्यम्)

6. உத (அவ்யயம்) ,, (उत येन बिभर्षि तत्)

तु हि च स्मह वै (पादपूरणे) ....

1. तु (अव्ययं) 2. हि (अव्ययं) 3. च (अव्ययं) 4. स्म (अव्ययं) 5. ह (அव्ययं) 6. वै (अव्ययं)

சுலோகங்களில் யாப்பிலக்கணத்திற்காக அமைக்கப்படும் எழுத்துக்கள். இவை பாதபூரணம் எனப்படும் அவ்யயச் சொற்கள்.

1. து (அவ்யயம்) இடத்திற்கேற்றபொருள் (रामस्तु लक्ष्मणं प्राह)

2. ஹி (அவ்யயம்) ,, (अहं हि यास्ये नगरम्)

3. ச (அவ்யயம்) ,, (स च प्राह च राजानम्)

4. ஸ்ம (அவ்யயம்) ,, (मया स्म भुक्तं सहसा)

5. ஹ (அவ்யயம்) ,, (रामः प्राह ह लक्ष्मणम्)

6. வை (அவ்யயம்) ,, (ते न वै राक्षसो हतः)

..........................(पूजने) स्वति ॥ 1463

1. सु (अव्ययं) 2. अति (अव्ययं)

1. ஸு (அவ்யயம்) - சிறந்த(பூஜிக்கத்தக்க) (सुपन्थाः)

2. அதி (அவ்யயம்) ,, (अतिपन्ताः)

दिवाऽ(ह्नीत्यथ).........

1. दिवा (अव्ययं) 2. अह्नीति (अव्ययं)

1. திவா (அவ்யயம்) - பகல் (केचिद् दिवा तथा रात्रौ)
2. அஹ்நீ (அவ்யயம்)- பகல் (प्राणिनस्तुल्यदृष्टयः)

..................दोषा च नक्तं च (रजनाविति)

1. दोषा (अव्ययं) 2. नक्तं (अव्ययं)

1. தோஷா (அவ்யயம்) - இரவு (चोरा दोषा ययुः पथि)
2. ஸுஷ்டு(அவ்யயம்) - இரவு (नक्तमापानभूमिषु)

(तिर्यगर्थे) साचि तिरोऽप्यथ ....

1. साचि (अव्ययं) 2. तिरः (अव्ययं)

1. சாசி (அவ்யயம்)- குருக்கு/குருக்காக (चुम्बनायोद्यते पत्यौ वध्वा साचीकृतं मुखम्)
2. திர: (அவ்யயம்) ,, (मेघैस्तिरोधीयतेतीक्ष्णरश्मिः)

.....................अथ संबोधनार्थकाः ।

स्युः पाट्प्याडङ्ग हे है भोः ....

1. पाट् (अव्ययं) 2. प्याट् (अव्ययं) 3. अङ्ग (अव्ययं) 4. हे (अव्ययं) 5. है (अव्ययं) 6. भोः (अव्ययं)

1. பாட் (அவ்யயம்) - விளித்தல் (पाट् प्रिये ह्येति मेऽन्तिकम्)
2. ப்யாட் (அவ்யயம்)- விளித்தல் (प्याट् पुत्र पठ सर्वदा)
3. அங்க (அவ்யயம்) - விளித்தல் (श्रूयतामङ्ग वामपि)
4. ஹே (அவ்யயம்) - விளித்தல் (हे वृक्ष किं कम्पसे)
5. ஹை (அவ்யயம்) - விளித்தல் (है वटो भैक्षमाहर)
6. போ: (அவ்யயம்) - விளித்தல் (भो रावण तिष्ठ ममागतो युधि)

..................समया निकषा हिरुक् ।

1. समया (अव्ययं) 2. निकषा (अव्ययं) 3. हिरुक् (अव्ययं)

1. ஸமயா (அவ்யயம்) - *அருகில்* (समया पर्वतं नदी)
2. நிகஷா (அவ்யயம்) - *அருகில்* (आपः खरांशुं निकषान्युकार्षुः)
3. ஹிருக் (அவ்யயம்) - *அருகில்* (पर्वतस्य हिरुङ्नदी)प

समया/निकषा இந்த இரண்டும் மையத்தில் வரும் என்பது சிலர் கருத்து

अतर्किते तु सहसा ....

1. सहसा (अव्ययं)

1. ஸஹஸா (அவ்யயம்) - விசாரியாதே (सहसा विदधीत न क्रियाम्)

......................स्यात् पुरः पुरतोऽग्रतः ॥ 1465

1. पुरः (अव्ययं) 2. पुरतः (अव्ययं) 3. अग्रतः (अव्ययं)

1. புர: (அவ்யயம்) - முன்னே (पुरः सखीनाममिमीत लोचने)
2. புரத: (அவ்யயம்) - முன்னே (पुरतोऽवलोक्य)
3. அக்ரத: (அவ்யயம்) - முன்னே (प्रत्यर्थिनोऽग्रतो लेख्यम्)

स्वाहा(देवहविर्दाने) श्रौषड् धौषट् वषट् स्वधा ।

1. स्वाहा (अव्ययं) 2. श्रौषट् (अव्ययं) 3. वौषट् (अव्ययं)
4. वषट् (अव्ययं) 5. स्वधा (अव्ययं)

1. ஸ்வாஹா (அ)-தேவதைகளுக்கு அவியை கொடுத்தல் (अग्नये स्वाहा)
2. ச்ரௌஷட் (அவ்யயம்) ,, (अस्तु श्रौषट्)
3. வௌஷட் (அவ்யயம்) ,, (इन्द्राय वौषट्)
4. வஷட் (அவ்யயம்) நியாஸத்துக்கு (शिखायै वषट्)
5. ஸ்வதா (அவ்யயம்) பித்ருக்களுக்கு ,, (स्वधा पितृभ्यः)

किंचिदीषन्मना(गल्पे) ....

1. किञ्चित् (अव्ययं) 2. ईषत् (अव्ययं) 3. मनाक् (अव्ययं)

1. கிஞ்சித் (அவ்யயம்)- கொஞ்சம்/சிறிது(किञ्चिद् विहस्यार्थपतिं वभाषे)
2. ஈஷத் (அவ்யயம்) ,, (ईषदुष्णं पयः पिब)
3. மநாக் (அவ்யயம்) ,, (मनागनभ्यावृत्त्या वा)

........................प्रेत्यामुत्र (भवान्तरे ॥ 1466

1. प्रेत्य (अव्ययं) 2. अमुत्र (अव्ययं)

1. ப்ரேத்ய (அவ்யயம்) - ஜன்மாந்தரம் (प्रेत्य स्वर्गे महीयते)

2. அமுத்ர (அவ்யயம்) - ஜன்மாந்தரம் (इह वामुत्र वैकेषां भावस्तत्र प्रयोजनम्)

वद् वा यथा तथैवैवं (साम्ये)

1. वद् (अव्ययं) 2. वा (अव्ययं) 3. यथा(अव्ययं) 4. तथा (अव्ययं) 5. इव(अव्ययं) 6. एवम् (अव्ययं)

1. வத் (அவ்யயம்) - போல (உவமைக்கு) (सोमवत् प्रियदर्शन्)
2. வா (அவ்யயம்) ,, (पुष्णेक्षणैकर्बिम्बितलोचनैर्वा)
3. யதா (அவ்யயம்) ,, (तस्यार्तस्य यथौषधम्)
4. ததா (அவ்யயம்) ,, (यथा तथैवावरजेषुवृत्तिम्)
5. இவ (அவ்யயம்) ,, (इन्दुः क्षीरानिधाविव)
6. ஏவம் (அவ்யயம்) ,, (अग्नि रेवं द्विजो भस्मसात्कुर्यादवमानितः)

..............................अहो ही च (विस्मये)

1. अहो (अव्ययं) 2. हि (अव्ययं)

1. அஹோ (அவ்யயம்) - ஆச்சரியம் (अहो मे सौभाग्यं मम च भवभूतेश्च भणितम्)
2. ஹி (அவ்யயம்)-ஆச்சரியம் (हतविधिलसितानां ही विचित्रो विपाकः)

(मौने) तु तूष्णीं तूष्णीकां ....

1. तूष्णीं (अव्ययं) 2. तूष्णीकां (अव्ययं)

1. தூஷ்ணீம் (அவ்யயம்) - மௌனம் (जपन्नास्ते मुनिर्देवी तूष्णीकां जलमध्यगः)
2. தூஷ்ணீகாம் (அவ்யயம்) ,, (,,)

.... सद्यः सपदि तत्क्षणे ॥ 1467

1. सद्यः (अव्ययं) 2. सपदि (अव्ययं)

1. ஸத்ய: (அவ்யயம்) - *அப்பொழுது* (सद्यः पतति मांसेन)
2. ஸபதி (அவ்யயம்) - *அப்பொழுது* (सपदि प्रदहत्युपेक्षितोऽग्निः)

दिष्ट्या समुपजोषं (चेत्यानन्दे).........

1. दिष्ट्या (अव्ययं) 2.समुपजोषं (अव्ययं)

1.திஷ்ட்யா (அவ்யயம்)-*ஆனந்தம்/மகிழ்ச்சி* (दिष्ठ्या त्वमसि मे धात्रा भीतेनेवोपपादितः)
2. ஸமுபஜோஷம் (அவ்யயம்)-*விளித்தல்* (समुपजोषं भवान् जयति)

.... अथान्तरेऽन्तरा ।
अन्तरेण च (मध्ये स्युः) ....

1. अन्तरे (अव्ययं) 2. अन्तरा (अव्ययं) 3. अन्तरेण (अव्ययं)

1. அந்தரே (அவ்யயம்)- நடு/ஸமயம் (आवयोः अन्तरे जाताः सरित्सागरपर्वताः)
2. அந்தரா (அவ்யயம்) ,, (अन्तरा त्वां च मां च कमण्डलुः)
3. அந்தரேண (அவ்யயம்) ,, (मृणालसूत्रामलमन्तरेण...)

.... प्रसह्य तु (हठार्थकम्) ॥ 1468

1. प्रसह्य (अव्ययं)

1. ப்ரஸஹ்ய (அவ்யயம்)-*பலாத்காரம்* (प्रसह्य वित्तानि हरन्ति चोराः)

(युक्ते) द्वे सांप्रतं स्थाने ....

1. सांप्रतं (अव्ययं) 2. स्थाने (अव्ययं)

1. ஸாம்ப்ரதம் (அவ்யயம்) - யுக்தம்/தகும் (स्वयं छेत्तुमसांप्रतम्)
2. ஸ்தாநே (அவ்யயம்) ,, (स्थाने भावानेकनराधिपः सन्नकिंचनत्वं मखजं व्यनक्ति)

.... अभीक्ष्णं (शश्वदनारते)

1. अभीक्ष्णं (अव्ययं) 2. शश्वत् (अव्ययं)

1. அபீக்ஷ்ணம் (அவ்யயம்) - எப்போதும் । (अभीक्ष्णमुष्णैरपितस्यसोष्मणः)
2. சச்வத் (அவ்யயம்) ,, (शश्वद् भवः शाश्वतः)

(अभावे) नह्य नो नापि ....

1. नहि (अव्ययं) 2. अ (अव्ययं) 3. नो (अव्ययं) 4. न (अव्ययं) 5. अन (अव्ययं)

1. நஹி (அவ்யயம்) - இல்லை(அல்லது)வேண்டாம் (नहि स्वात्मारामं विषयमृगतृष्णा मृगयति)
2. அ (அவ்யயம்) ,, (अराजदैविकं नष्टं भाण्डं दाप्यस्तु वाहकः)
3. நோ (அவ்யயம்) ,, (नो चक्री किं कुलालः)
4. ந (அவ்யயம்) ,, (न मे किंचन दह्यते)
5. அந (அவ்யயம்) ,, *(இச்சொல் अपि என்பதால் பெறப்பட்டது)*

........................मास्म मालं च (वारणे) ॥ 1469

1. मास्मप (अव्ययं) 2. मा (अव्ययं) 3. अलं (अव्ययं)

1. மாஸ்ம (அவ்யயம்)- வேண்டாம் (सौधोत्सङ्गप्रणयविमुखोमास्म भूरुज्जयिन्याः)
2. மா (அவ்யயம்) ,, (मा भूदाश्रमपीडेति)
3. அலம் (அவ்யயம்) ,, (अलं महीपाल तव श्रमेण)

(पक्षान्तरे)चेद्यदि च ....

1. चेत् (अव्ययं) 2. यदि (अव्ययं)

1. சேத் (அவ்யயம்) - *இப்படியென்றால்* (सत्यं चेत् तपसा च किं शुचिमनो यद्यस्ति तीर्थेन किम्)

2. யதி (அவ்யயம்) ,,

........................(तत्त्वे)त्वद्धाञ्जसा द्वयम् ।

1. अद्धा (अव्ययं) 2. अञ्जसा (अव्ययं)

1. அத்தா (அவ்யயம்)*-ஸத்யம்/உண்மை* (आराधितोऽद्धा मनुरप्सरोभिः)

2. அஞ்ஜஸா (அவ்யயம்) ,, (अञ्जसेति रुरुधुः कचग्रहैः)

(प्रकाशे) प्रादुराविः स्यात् ....

1. प्रादुः (अव्ययं) 2. आविः (अव்யयं)

1. ப்ராது: (அவ்யயம்) -*காணப்படுதல்* (प्रादुरासीद् वसुंधरा)

2. ஆவி: (அவ்யயம்) ,, (आविर्बभूव कुशगर्भमुखं मृगाणां यूथम्)

........................ओमेवं परमं (मते) ॥ 1470

1. ओं (अव्ययं) 2. एवं (अव्ययं) 3. परमं (अव्ययं)

1. ஓம் (அவ்யயம்) - *அங்கீகரித்தல்/ஏற்றுக்கொள்ளல்* (ओमित्युक्तवतोऽथ शार्ङ्गिण)

2. ஏவம் (அவ்யயம்) ,, (एवं यदात्थ भगवन्)

3. பரமம் (அவ்யயம்) ,, (ततः परममित्युक्त्वा)

समन्ततस्तु परितः सर्वतो विष्व (गित्यपि ।)

1. समन्ततः(अव्ययं) 2. परितः (अव्ययं) 3. सर्वतः(अव्ययं)

4. विष्वक्(अव्ययं)

1. ஸமந்தத: (அவ்யயம்) - எங்கும் (समन्ततो वर्षति मेघसंघः)
2. பரித: (அவ்யயம்) ,, (आयान्ति परितः स्त्रियः)
3. ஸர்வத: (அவ்யயம்) ,, (त्वं सर्वगतोगामि च साधकं च)
4. விஷ்வக் (அவ்யயம்) ,, (विष्वक् तटेषु पतति स्फुटमन्तरिक्षम्)

अकामानुमतौ कामं ....

1. कामम् (अव्ययं)

1. காமம் (அவ்யயம்) மனதில்லாமல் அங்கீகரித்தல் (कामं क्षाम्यतु यः क्षमी)

(आकामानुमतौ என்று दीर्घादियाய் சொல்லி மிகவும் அங்கீகரித்தல் என்று பொருள் கூறுவாரும் உண்டு)

.......................असूयोपगमेऽस्तु च ॥ 1471

1. अस्तु (अव्ययं) 2. भवतु (अव्ययं)

1. அஸ்து (அவ்யயம்) - கோபத்தால் அங்கீகரித்தல் (भवति भवत्वसहज्जनस्सकामः)
2. பவது (அவ்யயம்) ,, *(சகாரத்தால் பெறப்பட்டது)*

(ननु च)स्याद् विरोधोक्तौ ....

1. ननु च (अव्ययं)

1. நநு ச (அவ்யயம்)- ஒருவன் சொன்னதை மறுத்துக்கூறல் (ननु चात्र तुरंगमः कथं भवति)

.........................कश्चित् कामप्रवेदने

1. कश्चित् (अव्ययं)

1. கச்சித் (அவ்யயம்)- விருப்பத்தில் எழும் கேள்வி (आमृश्यते जानपदैर्न कश्चित्)

निःषमं दुःषमं गर्ह्ये ....

1. निःषमं (अव्ययं) 2. दुःषमं (अव्ययं)

1. நிஃஷமம் (அவ்யயம்) - நிந்திக்கத் தகுதல் (निःषमं वक्ति मूर्खः)
2. துஃஷமம் (அவ்யயம்) ,, (दुःषमं वर्तते वधूः)

......................**यथास्वं तु यथायथम्** ॥ 1472

1. यथास्वं (अव्ययं) 2. यथायथम् (अव्ययं)

1. யதாஸ்வம் (அவ்யயம்)- தங்கள் தங்கள் பொருட்கள்
(यथास्वमाश्रमैश्चक्रे)
2. யதாயதம் (அவ்யயம்) ,, (यथायथं पलायन्तः)

मृषा मिथ्या च (वितथे) ....

1. मृषा (अव्ययं) 2. मिथ्या (अव्ययं)

1. ம்ருஷா (அவ்யயம்)- பொய்யானது/உண்மையல்ல
(मृषा भाषसे)
2. மித்யா (அவ்யயம்) ,, (मिथ्या वदसि)

........................**यथार्थं तु यथातथम्** ।

1. यथार्थं (अव्ययं) 2. यथातथम् (अव्ययं)

1. யதார்த்தம் (அவ்யயம்)- உண்மை (यथार्थमुक्तवानासीत्)
2. யதாததம் (அவ்யயம்) ,, (गुरुर्यथातथं वक्ति)

स्युरेवं तु पुनर्वैवे(त्यवधारणवाचकाः) ॥ 1473

1. एवं (अव्ययं) 2. तु (अव्ययं) 3. पुनः (अव्ययं) 4. वा (अव्ययं) 5. एव (अव्ययं)

1. ஏவம் (அவ்யயம்)- இந்த,அப்படியே (एवमेतद् यथा प्राह विष्णुस्तु जगदीश्वरः)

2. து (அவ்யயம்) ,, (रावणं तु दुरात्मानमवधीद् राघवः पुनः)

3. புந: (அவ்யயம்) ,, (,,)

4. வா (அவ்யயம்) ,, (व्यासो वा सर्वधर्मज्ञः)

5. ஏவ (அவ்யயம்) ,, (त्वमेव साक्षात्करणीय इत्यतः....)

प्रा(गतीतार्थकं).....................

1. प्राक् (अव्ययं)

1. ப்ராக் (அ)- சென்றகாலம்/முற்காலம் (प्रपेदिरे प्राक्तनजन्मविद्याः)

.....................नूनमवश्यं निश्चये द्वयम् ।

1. नूनं (अव्ययं) 2. अवश्यं (अव्ययं)

1. நூநம் (அவ்யயம்) -உறுதி/நிச்சயம் (नूनं हन्तोस्मि रावणं)

2. அவச்யம் (அவ்யயம்) ,, (अवश्यं यातारश्चिरतरमुषित्वापि विषयाः)

संवद् (वर्षे)...........

1. संवद् (अव्ययं)

1. ஸம்வத் (அவ்யயம்)- வர்ஷம்/ஸம்வத்ஸரம்(एतद् वर्षे संवत्सरे वर्तते)

.....................ऽवरे त्ववार्ग् ....

1. अर्वाक् (अव्ययं)

1. அர்வாக் (அவ்யயம்) - உவமைக்கு அடுத்த நிலையிலுள்ள; நாட்டில் என்ற பொருள்களில் (अर्वाक् सपिण्डीकरणं यस्य संवत्सराद् भवेत्) ग्रामादर्वाङ्नदी

..................................आमेवं ....

1.आम् (अव्ययं) 1.एवं (अव्ययं)

1. ஆம் (அவ்யயம்) - ஒருவன் கூறியதை அங்கீகரித்தல் (आं करोमि तव प्रियम्)

2. ஏவம் (அவ்யயம்) ,, (एवं कुर्मः)

..................................स्वय(मात्मना) ॥ 1474

1. स्वयं (अव्ययं)

1. ஸ்வயம் (அவ்யயம்)- என்னால்/நானே (स्वयं कृतप्रसादस्य)

(अल्पे) नीचैः ....

1. नीचैः (अव्ययं)

1. நீசை: (அவ்யயம்) - சிறிது/கொஞ்சம் (तथापि नीचैर्विनयाद्दश्यत)

..................(मह)त्युच्चैः ....

1. उच्चैः (अव्ययं)

1. உச்சை: (அவ்யயம்) - அதிகம் (शृङ्गमुच्चैर्गिरिरिदम्)

.......................प्रायो (भूम्न्य)..........

1. प्रायः (अव्ययं)

1. ப்ராய: (அவ்யயம்) - இயல்பாகவே (प्रायो नववधूः कान्ता)

..................................द्रुते शनैः ।

1. शनैः (अव्ययं)

1. சனை: (அவ்யயம்) - மெள்ள (आलिङ्गति शनैः शनैः)

सना(नित्ये) ....

1. सना (अव्ययं)

1. ஸநா (அவ்யயம்) - அழிவற்ற (सनातनः)

.................बहिर्बाह्ये...................

1. बहिः (अव्ययं)

1. பஹி: (அ) - வெளியில் (दासी कुम्भं बहिर्ग्रामात्)

.................स्म(तीते).................

1. स्म (अव्ययं)

1. ஸ்ம (அவ்யயம்)- நடந்தது (सेवते स्म शयनं पराङ्मुखी)

........................(अस्त)मदर्शने ॥ 1475

1. अस्तं (अव्ययं)

1. அஸ்தம் (அவ்யயம்) - காணாதிருத்தல் (अस्तं गतो रावणः)

(अस्ति) सत्वे ....

1. अस्ति (अव्ययं)

1. அஸ்தி (அவ்யயம்) - இருக்கிறது (अस्तिक्षीरा गौः)

.................रुषोक्तावु ....

1.वु (अव्ययं)

1. வு (அவ்யயம்) - கோபத்தில் கூறும் 'ம்' (प्रसह्य हंकारनिवर्तितः पुरा)

..................ऊं प्रश्ने ....

१. ऊं (अव्ययं)

1. ஊம் (அவ்யயம்) - ஊம்(கேள்வி கேட்டல்) (आगतः शत्रुः?ऊं?)

......................................ऽनुनये (त्वयि)।

1. अयि (अव्ययं)

1. அயி (அவ்யயம்) - கீழ்ப்படிந்த (விநயமான) சொல்லில் வரும் (अयि मुग्धे)

हुं तर्के (नु)स्यात् ....

1. नु (अव्ययं)

1. நு (அவ்யயம்) - ஊஹித்தல் (रामो नु लक्ष्मणो नु इति)

................उषा रात्रेरवसाने ....

1. उषा (अव्ययं)

1. உஷா (அவ்யயம்) - உஷத்காலம் - விடியல் காலை (उषा जनाः प्रबुद्यन्ते)

...............................नमो नतौ ॥ 1476

1. नमः (अव्ययं)

1. நம: (அவ்யயம்) - நமஸ்காரம் (नमोविष्णवे)

पुनरर्थेऽङ्ग ....

1. अङ्ग (अव्ययं)

1. அங்க (அவ்யயம்)-பின்னும்/மேலும் (मूर्खस्तु नावमन्तव्यः किमङ्ग विद्वान्)

..................निन्दायां दुष्ठु ....

1. दुष्टु (अव्ययं)

1. **துஷ்டு (*அவ்யயம்*)** - நிந்தித்தல்/கெட்ட (दुष्टुवृत्तिर्दुर्जनः स्यात्)

.................................सुष्टु प्रशंसने ।

1. सुष्टु (अव्ययं)

1. **ஸுஷ்டு (*அவ்யயம்*)** - நல்லது/நல்ல (सुष्टु भुक्तं मया गृहे)

(आमानुगुण्ये ....

1. आम (अव्ययं)

1. **ஆம (*அவ்யயம்*)** - *அநுகூலம்/சாதகம்* (आम मैथिलि)

................(स्मरणेऽ)ये

1. अये (अव्ययं)

1. **அயே (*அ*)** - நினைவு (अये पूर्वं कृतम् मया)

...............................फड्विघ्ननिराकृतौ ॥ 1477

1. फट् (अव्ययं)

1. **பட் (*அ*)** - இடையூரைப் போக்க (हुं फट्। अस्त्राय फट्)

अङ्गीकृतौ स्यादधिकं

1. अथ किं ? (अव्ययं)

1. **அத கிம் (*அவ்யயம்*)** - ஆம் (देवदत्त घटं करोति ? अथ किं ?)

..................हीनसंबोधने तु रे ।)

1. रे (अव्ययं)

1. ரே (அவ்யயம்) - *கேவலமாக அழைத்தல்* (रे रे पापिन्
(டேய் என்பது போல) ममान्तिकादपसर)

(सायं) साये ....

1. सायं (अव्ययं)

1. ஸாயம் (அவ்யயம்) - *சாயுங்காலம்(மாலைநேரம்)*
(सायमण्डनमभित्वरयन्त्यः)

................(प्रगे) प्रातः प्रभाते ....

1. प्रगे (अव्ययं) 2. प्रातः (अव्ययं)

1. ப்ரகே (அவ்யயம்) - *காலைநேரம்* (प्रगे नृपाणामथ तोरणाद् बहिः)
2. ப்ராத: (அவ்யயம்) - *காலைநேரம்* (प्रातः संध्यमुपासीत)

..................................निकषान्तिके ॥1478

1. निकषा (अव्ययं)

1. நிகஷா (அவ்யயம்) - *அருகில்* (विलङ्घ्य लङ्कां निकषा हनिष्यति)

परुत्परार्यैषमोऽब्दे पूर्वे पूर्वतरे यति ।

1. परुत् (अव्ययं) 2. परारि (अव्ययं) 3. ऐषमः (अव्ययं)

1. பருத் (அவ்யயம்) - *சென்ற ஆண்டு*
2. பராரி (அவ்யயம்) - *சென்ற ஆண்டுக்கு முன் ஆண்டு*
3. ஐஷம: (அவ்யயம்) - *நடப்பு ஆண்டு*
(परारिसंचितं वित्तं परुन्नष्टमभोगतः ।
ऐषमश्चीयते यत्नात् तस्य किं वा भविष्यति)

अद्यात्राह्न्याथ...................

1. अद्य (अव्ययं)

1. அத்ய (அவ்யயம்) - இன்று பகல் (अस्मिन् वर्तमानेऽहानि)

................(पूर्वेऽह्नीत्यादौ) पूर्वोत्तरापरात् ॥ 1479

तथाधरान्यान्यतरेतरात् पूर्वेद्युरादयः ।

1. पूर्वेद्युः (अव्ययं) 2. उत्तरेद्युः (अव्ययं) 3. अपरेद्युः (अव्ययं) 4. अधरेद्युः (अव्ययं) 5. अन्येद्युः (अव्ययं) 6. अन्यतरेद्युः (अव्ययं) 7. इतरेद्युः (अव्ययं)

1. பூர்வேத்யு: (அவ்யயம்) - முன்னாள்(முதல் நாள்) (निमन्त्रयेत पूर्वेद्युः)

2. உத்தரேத்யு: (அவ்யயம்)- மறுநாள் (नान्दीमुखादुत्तरेद्युर्विवाहः)

3. அபரேத்யு: (அவ்யயம்) - மற்றொருநாள் (आगतानपरेद्युस्तान्)

4. அதரேத்யு: (அவ்யயம்) - கீழ்நாள் (अधरेद्युस्समागताः)

5. அந்யேத்யு:(அவ்யயம்) - மற்றொருநாள் (अन्येद्युरात्मानुचरस्य भावम्)

6. அந்யதரேத்யு:(அவ்யயம்) - இரண்டு நாளில் ஒரு நாள் (पञ्चमीषष्ठ्योरन्यतरेद्युः पितरं द्रक्ष्यसि)

7. இதரேத்யு: (அவ்யயம்)- மற்ற நாள் (कष्टदिनादितरेद्युः प्रियो द्रष्टव्यः)

उभयद्युश्चोभयेद्युः..................

1. उभयद्युः (अव्ययं), 2. उभयेद्युः (अव्ययं)

1. உபயத்யு: (அவ்யயம்) - இரண்டு நாள் (उभयद्युरुपोषणम्)

2. உபேயத்யு: (அவ்யயம்)- ,, (उभयेद्युरुत्सवः)

.... परे त्वह्नि (परेद्यवि) ॥ 1480

1. परेद्यवि (अव्ययं)

1. பரேத்யவி (அ) மைத்தாநாள்- மூன்றாம் நாளுக்கு அடுத்த நாள் (परेद्यवि दृष्टस्ते सखा)

ह्योऽतीते ....

1. ह्यः (अव्ययं)

1. ஹ்ய: (அவ்யயம்) - நேற்று (ह्यः सर्वमभवत्)

.............अनागतेऽह्निश्वः ....

1. श्वः (अव्ययं)

1. ச்வ: (அவ்யயம்) - நாளை (श्वः कार्यमद्य कुर्वीत)

.........................परश्वस्तपरेऽहनि ।

1. परश्वः (अव्ययं)

1. பரச்வ: (அவ்யயம்) - நாளை மறுதினம்(நாளன்னிக்கு)
(परश्वो वा भविष्यति)

तदा तदानीं ....

1. तदा (अव्ययं), 2. तदानीं (अव्ययं)

1.ததா (அவ்யயம்) - அப்பொழுது (तदा चक्षुष्मतां प्रीतिरासीत् समरसा द्वयोः)

2. ததாநீம் (அவ்யயம்) ,, (यदा स्यात् प्रियया सङ्गस्तदानीमेव मे सुखम्)

.................युगपदेकदा ....

1. युगपत् (अव्ययं), 2. एकदा (अव्ययं)

1. யுகபத் (அவ்யயம்) - ஒரு காலம் (युगपद्व्यानशे दिशः)

2. ஏகதா (அவ்யயம்) - ,, (एकदा मिलिता द्विजाः)

............................सर्वदा सदा ॥ 1481

1. सर्वदा (अव्ययं), 2. सदा (अव्ययं)

1. ஸர்வதா (அவ்யயம்) -எப்பொழுதும் (सर्वदा सर्वदोऽसीति याचते याचकः सदा)
2. ஸதா (அவ்யயம்) ,,

एतर्हि संप्रतीदानीमधुना सांप्रतं तथा ।

1. एतर्हि (अव्ययं), 2. संप्रति (अव्ययं), 3. इदानीं (अव्ययं), 4. अधुना (अव्ययं), 5. सांप्रतं (अव्ययं)

1. ஏதர்ஹி (அவ்யயம்) - இப்பொழுது (एतर्हि क्रियते कार्यम्)
2. ஸம்ப்ரதி (அவ்யயம்) ,, (संप्रत्यसांप्रतं वक्तुम्)
3. இதாநீம் (அவ்யயம்) ,, (इदानीमस्मि संवृत्तः सचेताः प्रकृतिं गतः)
4. அதுநா (அவ்யயம்) ,, (बलावलेपादधुनापि पूर्ववत्)
5. ஸாம்ப்ரதம் (அவ்யயம்) ,, (तत्पापो धाम सांप्रतम्)

दिग्देशकाले पूर्वादौ प्रागुदक्प्रत्यगादयः ॥ 1482

கிழக்கு - வடக்கு - மேற்கு - தெற்கு முதலிய அவ்யயச் சொற்கள் காலம் - இடம் ஆகியவைகளையும் குறிக்கும்.

1. पूर्व (अव्ययं), 2. उदक् (अव्ययं), 3. प्रत्यक् (अव्ययं), 4. दक्षिण (अव्ययं)

1. பூர்வ (அவ்யயம்)-கிழக்கு திசை(पूर्वदिक्), கிழக்கேயுள்ள தேசம்/இடம் (पूर्वदेश), முற்காலப்பெயர் (पूर्वकाल)
2. உதக் (அவ்யயம்)-வடக்கு திசை, வடக்கேயுள்ள இடம்/தேசம்
3. ப்ரத்யக் (அவ்யயம்) - மேற்கு திசை, மேற்கேயுள்ள இடம்/தேசம்
4. தக்ஷிண(அவ்யயம்)-தெற்கு திசை, தெற்கேயுள்ள இடம்/தேசம்

ஆதி என்பதால் (अधरदिगादि, उपरि)ஆகியவைகளும் கொள்ளப்படும்

॥ इति अव्ययवर्गः ॥

சரசுவதி மகால் நூலக அச்சகம்